

22.6.2016

HELSINGIN KAUPUNGINVALTUUSTO

Keskustelupöytäkirja

13 – 2016

Kokousaika: 22.6.2016 klo 16.00 – 20.53

Kokouspaikka: Vanha Raatihuone, Aleksanterinkatu 20

Keskustelupöytäkirjaan on kirjattu vain ne kaupunginvaltuuston esityslistan
asiakohdat, joissa on käytetty puheenvuoro

HELSINGFORS STADSFULLMÄKTIGE

Diskussionsprotokoll

13 – 2016

Mötestid: 22.6.2016 kl 16.00 – 20.53

Mötesplats: Gamla Rådhuset, Alexandersgatan 20

I diskussionsprotokollet har antecknats bara de ärenden på stadsfullmäktiges föredragnings-
lista i vilka någon har yttrat sig.

22.6.2016

190–191 §.....	5
Esityslistan asia nro 4 ja 5	5
VUODEN 2015 ARVIOINTIKERTOMUKSEN JA TILINTARKASTUSKERTOMUKSEN KÄSITTELY SEKÄ VASTUUVAPAAUS VUODESTA 2015	5
HELSINGIN KAUPUNGIN VUODEN 2015 TILINPÄÄTÖKSEN HYVÄKSYMINEEN	5
Kaupunginjohtaja Pajunen	5
Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja Rydman.....	8
Valtuutettu Vuorjoki.....	10
Valtuutettu Hakanen	11
Valtuutettu Asko-Seljavaara	12
Valtuutettu Karhuvaara	14
Valtuutettu Urho.....	15
Ledamoten Brettschneider.....	16
Valtuutettu Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro)	18
Valtuutettu Karhuvaara (vastauspuheenvuoro)	18
Valtuutettu Anttila.....	18
Valtuutettu Ikävalko (vastauspuheenvuoro).....	19
Valtuutettu Vuorjoki (vastauspuheenvuoro)	20
Valtuutettu Anttila (vastauspuheenvuoro)	20
Valtuutettu Muurinen.....	21
Valtuutettu Valokainen.....	22
Valtuutettu Hursti	23
Valtuutettu Arajärvi	24
Valtuutettu Hakanen	25
Valtuutettu Ebeling.....	25
192 §.....	26
Esityslistan asia nro 6	26
KAUPUNGINHALLITUKSEN TIETOTEKNIKKAJAOSTON KAHDEN VARAJÄSENEEN VALINTA.....	26
Valtuutettu Kivekäs	26
194 §.....	26
Esityslistan asia nro 8	26
ELÄINTARHAN JOHTOKUNNAN VARAJÄSENEEN VALINTA	26
Valtuutettu Kivekäs	26
Valtuutettu Wallgren	26
196 §.....	27
Esityslistan asia nro 10	27

22.6.2016

JOHTAMISJÄRJESTELMÄN UUDISTAMINEN JA HALLINTOSÄÄNNÖN JOHTAMISJÄRJESTELMÄÄ KOSKEVIEN OSIEN HYVÄKSYMINEN.....	27
Kaupunginjohtaja Pajunen.....	27
Valtuutettu Rauhamäki	32
Valtuutettu Männistö.....	33
Valtuutettu Kivekäs.....	37
Valtuutettu Pajamäki.....	40
Valtuutettu Honkasalo.....	42
Valtuutettu Hyttinen	45
Ledamoten Rantala	46
Valtuutettu Peltokorpi.....	49
Valtuutettu Ebeling.....	52
Valtuutettu Hakanen	53
Valtuutettu Hursti	56
Valtuutettu Pakarinen	57
Valtuutettu Jalovaara	58
Valtuutettu Vuorjoki.....	60
Valtuutettu Muttilainen	62
Valtuutettu Holopainen	63
Valtuutettu Kolbe	64
Valtuutettu Puhakka.....	65
Ledamoten Månsson	66
Valtuutettu Torsti.....	67
Valtuutettu Rydman	69
Valtuutettu Malin	70
Valtuutettu Enroth	71
Valtuutettu Perälä	72
Valtuutettu Anttila.....	73
Valtuutettu Rissanen (vastauspuheenvuoro)	74
Ledamoten Wallgren (replik).....	75
Valtuutettu Anttila (vastauspuheenvuoro)	75
Valtuutettu Nyholm	75
Kaupunginjohtaja Pajunen.....	76
Valtuutettu Luukkainen	76
Valtuutettu Honkasalo (vastauspuheenvuoro)	76
Valtuutettu Ingervo.....	77
Valtuutettu Kantola	77
Kaupunginjohtaja Pajunen	79
Valtuutettu Lindell	79
Valtuutettu Hyttinen	79
Valtuutettu Hakanen	80
Valtuutettu Oskala (vastauspuheenvuoro).....	81

22.6.2016

Valtuutettu Huru.....	81
Ledamoten Wallgren.....	82
Valtuutettu Ingervo (vastauspuheenvuoro).....	83
Valtuutettu Oskala (vastauspuheenvuoro).....	83
Valtuutettu Huru (vastauspuheenvuoro).....	84
Valtuutettu Männistö (vastauspuheenvuoro).....	84
Valtuutettu Hursti.....	85
Valtuutettu Anttila.....	85
Valtuutettu Nyholm.....	86
Valtuutettu Laaksonen.....	86
Valtuutettu Vuorjoki.....	87
Valtuutettu Perälä (vastauspuheenvuoro).....	87
Valtuutettu Oskala (vastauspuheenvuoro).....	88
Valtuutettu Vuorjoki (vastauspuheenvuoro).....	88
Valtuutettu Nyholm.....	89
Valtuutettu Hakanen.....	89
Valtuutettu Perälä.....	89
Valtuutettu Vuorjoki (vastauspuheenvuoro).....	90
Valtuutettu Muttilainen.....	90
Valtuutettu Ingervo (vastauspuheenvuoro).....	90
Valtuutettu Hakanen.....	91
Valtuutettu Muttilainen (vastauspuheenvuoro).....	91
Valtuutettu Hursti.....	92
Valtuutettu Hakanen.....	92

22.6.2016

190–191 §

Esityslistan asia nro 4 ja 5

VUODEN 2015 ARVIOINTIKERTOMUKSEN JA TILINTARKASTUSKERTOMUKSEN KÄSITTELY SEKÄ VASTUUVAPAAUS VUODESTA 2015

HELSINGIN KAUPUNGIN VUODEN 2015 TILINPÄÄTÖKSEN HYVÄKSYMINEEN

Kaupunginjohtaja Pajunen

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut

Muutama sana tilinpäätöksestä vuodelta 2015, ja sen lisäksi lyhyt katsaus talouden näkyymiin tämän alkaneen vuoden osalta.

Välihuuto!

Kyllä, aivan sujuvasti voi näistäkin puhua. Mutta saanko minä..

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Aloitan lyhyestä yhteenvedosta tilinpäätökseen. Vuosi 2015 toteutui Helsingin kaupungin taloudessa jonkin verran talousarviota paremmin, eli vuosikate oli 114 miljoonaa euroa talousarviota parempi, ja toimintakate toteutui talousarvion mukaisesti. Kaupungin oman toiminnan osalta menojen kasvu oli noin prosentin eli jotakuinkin strategiatavoitteen tasolla, mutta strategiatavoitteen mukaiset toimintamenot kasvoivat 2,9 %, kun tavoitteena oli strategiatavoitteen mukaisesti 0,9 %.

Pitää kuitenkin todeta se, että strategiatavoitetta korkeampi menojen kasvu oli toiminnoissa, joihin kaupunki ei voi lyhyellä tähtäyksellä omin toimenpitein tehokkaasti vaikuttaa, eli menot kasvoivat edellisestä vuodesta. Tuossa on 3 osa-aluetta listattuna, eli erikoissairaanhoidossa – tarkoittaen siis HUSia – 37 miljoonaa euroa, työmarkkinatuen kuntaosuus 24 miljoonaa euroa ja vastaanottokeskustoiminta 7 miljoonaa euroa. Kun nämä vastaavat käytännössä hyvin suuresta osasta menojen kasvusta, niin silloin voidaan todeta, että oma toiminta kaupungilla kehittyi tai menokasvu oli strategiatavoitteen mukaista.

22.6.2016

Jos katsotaan verotuloja viime vuoden osalta, oikeastaan keskeinen asia siihen, että verotulot toteutuivat talousarviota korkeampina, oli yhteisöveron ennakoitua suurempi kasvu verrattuna sekä talousarvioon että edellisen vuoden tilinpäätöslukuihin. Miten yhteisöverot tulevat jatkossa toteutumaan, niin siitä sitten ennuste hetken päästä tälle vuodelle ensimmäisen 3 kuukauden jälkeen tehtynä.

Tuossa yhteenveto vielä tilinpäätöksen luvuista. Siis vuosikate talousarviossa 151 miljoonaa euroa, toteuma 114 miljoonaa euroa suurempi, eli 265 miljoonaa euroa. Poistot olivat korkeammat kuin talousarviossa ennakoitiin, mutta niitä selittävät arvон alentumiset 56 miljoonan euron osalta. Investoinnit toteutuivat hiukan tai jonkin verran pienempinä kuin talousarviossa ennakoitiin, eli kaupungin omat investoinnit olivat 388 miljoonaa euroa. Näistä investoinneista ja poistoista kun laskee, niin vuosikate poistoista oli 69 % ja investointimenojen tulorahoitus 47 %. Eli se yhtälö, että kaupunki velkaantuu, joutuu kattamaan investointeja velkarahalla, kun oma rahoitus ei riitä, niin näin oli myös viime vuonna.

Tuossa sitten jos katsotaan strategiatavoitetta, eli rahoitetaan nykyistä merkittävästi suurempi osuus investoinneista tulorahoituksella ja kiinteän omaisuuden myyntituloilla. Jos katsoo tuota viimeistä saraketta, eli vuotta 2015, siellä 116 miljoonaa euroa oli erotus. Eli tulorahoitus, vaikka maanmyyntitulot ja rakennusten ja osaketilojen myynti otettiin huomioon, jäi kattamatta, eli velkaantumisen kautta katetaan. Tässä pitää huomioida, että HelB Oy:n, eli Helsingin Bussiliikenne Oy:n, liiketoimintakaupan kirjaukset on tästä eliminoitu pois.

Kaupungin taloudellinen asema on muuttunut vuodesta 2014 oleellisesti yhtiöittämisten seurauksena, tämän kaikki tunnistamme. Erityisesti Helen Oy:n ja Helsingin Satama Oy:n liikevoitot eivät enää olleet parantamassa kaupungin vuosikatetta.

Sitten muutama sana alkaneesta vuodesta. Kaupunginhallitukselle ja valtuustolle on raportoitu ensimmäisen vuosineljänneksen jälkeen tilanne, ja tuossa on ennuste siis koko vuodelle 3 kuukauden toteuman perusteella. Niin kuin luvuista näette, kokonaisuutena olemme hyvin lähellä talousarvion lukuja tässä ennustetasossa, eli vuosikatteen ennakoidaan olevan 281 miljoonaa euroa, kun se talousarviossa oli 269 miljoonaa euroa ja nyt käsittelyssä olevassa tilinpäätöksessä viime vuodelta 260 miljoonaa euroa. Eli ei suuria eroja puoleen jos toiseenkaan tuloslaskelmatarkastelussa.

Jos katsoo sitten rahoituslaskelmaa, niin meidän toimintamme ja investointiemme nettorahavirta näyttää suurempaa miinusmerkkiä kuin viime vuodelta, ja sen selittävänä tekijänä on, että tänä vuonna näyttäisi ole-

22.6.2016

van toteutumassa suurempi investointitaso kuin viime vuonna. Ja sitä kautta kun oma rahoitus ei ole vastaavassa suhteessa kasvamassa, miinusmerkki toiminnan ja investointien rahavirrassa kasvaa. Mutta viimeisessä sarakkeessa kun vertaatte eroja talousarvioon verrattuna, niin suuria eroja ei myöskään rahoituslaskelmassa ole.

Tänään on julkaistu valtiovarainministeriön taloudellinen katsaus, jossa otsikkona on "Suomen talouskasvu ei olennaisesti piristy pariin vuoteen", ja ennako tälle vuodelle BKT:n kasvusta olisi 1,4 % ja vuodelle 2017 1 % ja 2018 1,3 %. Hyvä uutinen tietenkin on se, että edessä on plusmerkki, mutta huono uutinen se, että kovin alhaisissa kasvuluvuissa elämme, ja taitaapa olla niin, että tämän vuoden bruttokansantuoteennuste on edelleen alle sen 2008 tason, jolloin alkoi finanssikriisi ja kaikki, mitä siitä seurasi.

Vuonna 2016 yksityisen kulutuksen kasvu on suhdannetilanteeseen nähden vahvaa. Kulutuksen kasvua tukevat kotitalouksien reaalitylojen kasvu, kuluttajien odotusten vahvistuminen ja omalta osaltaan säästämisenasteen aleneminen.

Sitten työttömyyteen muutama sana vielä lopuksi. Työttömyyden kasvu valtakunnallisesti on ainakin hetkellisesti pysähtynyt, ja valtiovarainministeriö on omassa katsauksessaan tukeutunut Tilastokeskuksen mittaukseen. Meillähän on 2 mittaus: Tilastokeskuksen mittaus ja on TEMin mittaus. Tilastokeskuksen luvuissa on tässä kalvolla mainittu trendi, eli vuoden 2015 työttömyysaste nousee 9,4 %:iin, mutta kuluvan vuoden huhtikuussa työttömyysasteen trendi on laskenut 9,9 %:iin. Siellä näyttäisi, että työttömyyden kasvu valtakunnallisessa tarkastelussa olisi taittunut.

Sen sijaan TEMin mittauksissa näyttäisi siltä, että ollaan tällaisessa +/-0-tilanteessa. Mutta sitten vertailun vuoksi TEMin tilastojen mukainen kehitys meidän omalla seudullamme, eli Helsingin seudulla, kunnittain mitattuna, ja siitä huomaamme, että Helsingin seudulla ja myös Helsingissä näyttäisi siltä, että työttömyys on edelleenkin kasvamassa, mutta jonkin verran vähäisemmässä määrin kuin pari kolme vuotta sitten.

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Tässä lyhyt katsaus tämän hetken taloustilanteeseen samoin kuin nyt päätöksäsitellyssä olevaan tilinpäätösvuoteen.

22.6.2016

Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja Rydman

Kiitos, arvoisa rouva puheenjohtaja.

Käsiteltävänä on siis vuoden 2015 arviointikertomus, jota olen nyt ensimmäistä kertaa tarkastuslautakunnan puheenjohtajan ominaisuudessa esittelemässä. Keskityn tässä puheenvuorossa kertomuksen niihin havaintoihin, jotka mahdollisesti eniten valtuustoa kiinnostavat.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on siis kuntalain mukaan arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Ensimmäisenä totean, että hallintokuntien sitovista tavoitteista toteutui 85 %, mikä merkitsee parannusta verrattuna vuoteen 2014. Hallintokuntien 88 sitovasta toiminnallisesta tavoitteesta toteutui 75. Tytäryhteisöjen 12 sitovasta tavoitteesta toteutui 10. Toisaalta toteamme, että kaupunkien investointien toteuttamisessa on parannettavaa. Vuonna 2015 menokasvu toteutui strategiaohjelman tavoitetta korkeampana käyttömenoissa. Investointien puolella toteuma oli vain 68 % varatuista määrärahoista. Investointien rahoitus pohja on heikentynyt, eikä vuosikate riittänyt kattamaan edes poistoja.

Niin ikään toteamme, että kaupungin toimitilojen investointitarve on mitätävä. Toimitilat on Helsingissä salkutettu sen mukaan, onko tarkoitus pitää tila vai luopua tilasta ja vaatiiko tila kehittämistä. Arviointikertomuksessa toteamme, että salkutusta ei ole vielä riittävän aktiivisesti hyödynnetty korjausvelan hallinnan välineenä. Rakennusten kuluminen tulisi arvion mukaan ottaa nykyistä paremmin huomioon investointibudjetin valmistelussa.

Hyvät valtuutetut.

Kaupungin vastuu pitkäaikaistyöttömyyden kustannuksista on kasvanut erinäisten lakimuutosten myötä.

(Puheenjohtajan välihuomautus.)

Nyt tuli ääni. Tunnen oloni kyllä kovin oudoksi tällä puolen valtuustosalilla, mutta toisaalta virta käy vasemmalle nyt muutenkin kuulemma sekä mielipidetiedusteluissa että erinäisissä loikkauksissa. Toisaalta kaikki menetykset eivät ole menetyksiä. Enkä nyt viittaa itseäni täällä vasemmalla puolella.

22.6.2016

Mihinköhän jäin? Niin, kaupungin vastuu pitkäaikaistyöttömyyden kustannuksista on kasvanut lakimuutosten myötä. Työllistämistoimenpiteiden kohdentaminen on kuitenkin vaikeaa puutteellisten tietojen vuoksi. Työllisyyden hoidon vastuu on valtiolla, eikä kaupunki saa tietoja esimerkiksi sen rahoitusvastuulle kuuluvien työmarkkinatuen kuntaosuuksien saajien koulutus- ja työhistoriasta. Jos vastuuta työllistamisestä resurssineen ei siirretä kunnille, on arviomme mukaan välttämätöntä turvata kunnille tiedonsaanti työvoimahallinnon asiakastietojärjestelmistä.

Toteamme myös, että muistisairaalle kotona asuminen ei välttämättä ole turvallinen ja inhimillisesti katsoen paras vaihtoehto sairauden edetessä. Muistisairaiden määrä kasvaa voimakkaasti väestön ikääntymisen myötä. Muistisairaat tarvitsevat ympärivuorokautisen hoidon lisäksi erityisesti heille suunnattuna sairauden eri vaiheisiin muunneltavia palveluasumisen muotoja, ja arviointikertomuksessa toivotaankin lisäävän tällaisia mahdollisuuksia.

Maahanmuuttajien suomen kielen koulutuksesta toteamme, että se toteutuu parhaiten osana muita opintoja ja työllistämistä sekä toiminnallisena kielikoulutuksena. Henkilökohtaiseksi laaditut opintopolut nopeutavat ammattiin valmistumista, ja suosittelemme niitä lisättäväksi järjestelmällisesti.

Kriittisenä havaintona toteamme, että kaupungin innovaatorahaston rahoittamien hankkeiden tuloksellisuutta on ollut vaikea osoittaa. Tarkastuslautakunnan otoksena arvioimista hankkeista suuri osa ei ole ollut kovin tuloksellisia ja vaikuttavia saatuaan avustukseen suhteutettuna. Jatkossa avustuksia tulee myöntää vain sellaisille hankkeille, jotka luovat tulevaisuuden elinkeino- ja osaamisperustaa rahaston sääntöjen mukaisesti.

Toisaalta tarkastuslautakuntaa ilahdutti havainto siitä, että Helsinki on onnistunut hyvin harmaan talouden torjunnassa niillä keinoilla, joita sillä kaupunkina on käytettävissään. Samalla kuitenkin toteamme, että harmaan talouden torjuntaohje tulee päivittää ja kaupungin on edelleen pyrittävä vaikuttamaan siihen, että tiedonsaantioikeus verohallinnolta parane.

Kiitos.

22.6.2016

Valtuutettu Vuorjoki

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Jokaisella ihmisellä pitää olla oikeus arvokkaaseen vanhuuteen. Se tarkoittaa hyvää hoitoa silloin kun vanhus ei selviydy enää omin avuin, ja se tarkoittaa myös mahdollisuutta sosiaaliseen kanssakäymiseen. Tässä tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa todetaan, että muistisairaille suunnattua palveluasumista ei ole tarjolla tarpeeksi, ja tarkastuslautakunta kehottaa lisäämään esimerkiksi dementia-koteja.

Tähän asti Helsingin linja on ollut se, että vanhusten kotona asumista lisätään ja ympärivuorokautisessa hoidossa olevien osuus vähenee. Tämä tavoite on kirjattu meidän strategiaamme, ja sitä on johdonmukaisesti toteutettu viime vuosina. Tämä kotihoidon vahvistaminen on sinällään ihan hyvä tavoite silloin kun se tarkoittaa, että yhä useampi voi elää kotona hyvää elämää. On hyvä, että me kehitämme uudenlaisia palveluita, joita voidaan tuoda kotiin ja jotka tekevät mahdolliseksi hyvän hoidon kotona sellaisissakin tilanteissa, joissa aikaisemmin palveluasuminen olisi ollut välttämätöntä.

Ihan aina hyvä elämä kotona kuitenkin ei ole mahdollista. Esimerkiksi sellaiselle muistisairaalle, jolla ei ole omaisia, oma asunto voi olla enemmän ahdistava ja yksinäinen kuin turvallinen paikka. Sosiaali- ja terveyslautakunnan jäsenenä saan usein omaisilta palautetta, että kotona tilanne on kestävä, mutta vanhus ei pääse palveluasumiseen. Myös kotihoidon työntekijät ovat puhuneet paljon siitä, että kodeissa on liian huonokuntoisia vanhuksia, joita ei pystytä enää tarpeeksi auttamaan kotihoidon keinoin. Tämä tavoite, että me tuemme kotona asumista, ei saisi tarkoittaa sitä, että me vain vähennämme laitospaikkoja ja pidämme yhä isomman osan vanhuksista kotona vaikka väkisin.

Tämä tarkastuslautakunnan kehoitus lisätä muistisairaiden palveluasumista on nyt meille tärkeä pysähtymisen paikka. Tämä arviointikertomus osoittaa, että nyt on menty sen rajan yli, jossa kotihoidon osuutta ei voi enää tätä vauhtia välttämättä lisätä ilman, että hyvä hoito kärsii siitä. Tästä huolimatta sosiaali- ja terveyslautakunnan budjettiehdotuksessa esitetään sitovaksi toiminnalliseksi tavoitteeksi, että kotona asuvien osuus yli 75-vuotiaista nousee.

Lautakunnassa tämä asia ratkaistiin äänestyksellä, eli syksyllä budjettikäsittelyssä valtuusto on siinä tilanteessa, jossa meillä on vastakkain lautakunnan ehdotus kotihoidon osuuden lisäämisestä ja tarkastuslautakunnan kehoitus palveluasumisen lisäämisestä. Toivon, että syksyllä

22.6.2016

budjettikäsittelyn yhteydessä käydään vakava keskustelu siitä, miten tämä tarkastuslautakunnan arvio otetaan huomioon. Tärkein tavoite pitäisi olla, että jokaisella muistisairaalla on oikeus saada hyvää hoitoa ja päästä palveluasumiseen silloin kun hyvää hoitoa ei voi enää järjestää kotiin.

Jos meillä on tarpeeksi palveluasumista, se parantaa myös niiden vanhusten asemaa, jotka vielä pärjäävät tuettuina kotona, koska jos kotihoidon työntekijöiden aika ei mene kaikkein vaikeahoitoisimpien vanhusten auttamiseen ja hätätilanteiden selvittelyyn, silloin he ehtivät hoitaa hyvin ne vanhukset, joille koti todella on paras paikka ja joille hyvä hoito kotona voidaan järjestää.

Kiitos.

Valtuutettu Hakanen

Puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Tarkastuslautakunnan arviointikertomus ja tilinpäätös kertovat Helsingistä, jossa rahaa kertyy enemmän kuin budjetissa arvioidaan, mutta jossa ei välitetä kaikista ja jossa moni jää vaille tarvitsemaansa tukea ja huolenpitoa.

Kaupunkikonsernin tulos on 282 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Tilanteessa, jossa kaupunki on yhtiöittänyt ja liikelaitostanut paljon toimintojaan, tätä konsernitulosta kannattaa myös katoa. Tulos myös ilman tytäryhtiöitä on noin 29 miljoonaa ylijäämäinen. Viimeisimmän talouden seurantaraportin mukaan rahavaroja oli 833 miljoonaa euroa. Laina- saatavia oli edelleen enemmän kuin velkoja. Ja kuten kaupunginjohtajan esittelystä ilmeni, vuosikate viime vuodelta oli 114 miljoonaa budjetoitua parempi. Eli valinnanvaraa valtuustolla on ollut ja on.

Tarkastuslautakunnan arviointikertomuksesta ilmenee, että budjetin tavoitteista ovat jääneet toteutumatta muun muassa ehkäisevää toimeentulotukea, pitkäaikaistyöttömien työllistämistä, nuorisotakuuta, maahanmuuttajien suomen kielen opetusta, vammaisten avustajapalveluja, omaishoidon palveluja, peruskorjausta ja sukupuolten välisten palkkaerojen tasoittamista koskevat tavoitteet.

Erityisen jyrkkä on tavoitteiden ja toteutuneen kehityksen välinen ristiriita työllisyyden hoitamisessa. Pitkäaikaistyöttömien työmarkkinatuen kuntaosuudesta Helsingille aiheutuneet kulut ovat nousseet, vaikka ne piti puolittaa. Syy ei ole vain lakimuutoksissa ja TE-keskusten ongel-

22.6.2016

missa. Kyse on myös siitä, että kaupunki ei ole itse työllistänyt. Näin siitä huolimatta, että kaupungille olisi edullisempaa työllistää pitkäaikaisyöttömiä vaikka ilman valtion tukea kuin maksaa sakkomaksuja kuntasuuksina, kuten tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessakin todetaan.

Sosiaali- ja terveystaloudissa ongelmat näkyvät muun muassa lastensuojelun, psykiatrian, päihdehuollon, vanhusten palvelujen ja terveydenhoidon alalla. Näissä myös menot ovat taipuvaisia ylittämään budjetin. Varhaiskasvatuksen ja opetuksen puolella lasten määrät arvioidaan budjetissa toistuvasti alakanttiin. Tästä uutena osoituksena on se, että noin 1 000 lasta jäi vaille iltapäiväkerhopaikkaa, vaikka opetuslautakunta sai ennalta tiedon lisärahoituksen tarpeesta.

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota kaupungin vaikeuksiin välttää yhteistyötä veroparatiisikytkentöjä omaavien yritysten kanssa. Tältä osin mielestäni hankintakäytäntöjen kehittämistä on edelleen syytä jatkaa. Ensinnäkin julkisuudessa on kerrottu useammasta yrityksestä, jolta kaupunki on tilannut urakoita, vaikka yrityksellä on ollut julkisista tietolähteistä nähtävissä olevia verorästejä ja muita laiminlyöntejä. Toiseksi silloinkin kun veroparatiisikytkentöjä ei ehkä voi käyttää kilpailusta poissulkemisen perusteena, voidaan yhteiskuntavastuullisuudelle antaa lain mukaan kilpailutuksessa pisteitä, joilla voidaan heikentää harmaan talouden yritysten mahdollisuuksia menestyä kilpailuissa.

Kaupunginhallitus esittää tilikauden ylijäämän siirtämistä pääosin kaupungin ja sen liikelaitosten taseiden omaan pääomaan ja rahastopääomiin. SKP ja Helsinki-listojen edustajan ehdotan, että muun toiminnan ylijäämä varaus- ja rahastokirjausten jälkeen, 21 miljoonaa euroa, vähän yli, kirjataan kaupungin toimintapääomaan käytettäväksi alibudjetoinnin korjaamiseen, erityisesti työllistämiseen, vanhuspalveluihin, lapsiperheiden palveluihin, mielenterveys- ja päihdehuoltoon sekä koulujen ja muiden tilojen vuokriin rakentamis- ja korjauskulujen kattamiseksi. Se tarkka summa löytyy sekä tilinpäätöksestä että päätösesityksestä.

Valtuutettu Asko-Seljavaara

Arvoisa rouva valtuuston puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Helsinki on minun mielestäni ja monen muunkin mielestä hyvin toimiva ja hyvin johdettu kaupunki. Kiitos ylipormestarille. Kunnallisvero on 18,5 % ja bruttoveroaste 25 %, eli ne ovat varsin kohtuulliset Suomen mittapuussa. Konsernilainaa meillä on 8 000 euroa per asukas, joka on vä-

22.6.2016

hemmän kuin Espoossa, vähemmän kuin Vantaalla, Kuopiossa tai Lahdessa. Katsotaan sitten, miten käy ensi vuonna, kun kylmäveriset poliitikot tulevat johtamaan tätä kaupunkia.

Tarkastuslautakunta on tehnyt perusteellista ja hyvää työtä ja on löytänyt viime vuoden työstä paljon korjattavaa, ja se on ihan oikein. Mutta seuraavaa tarkastuskertomusta ajatellen ehdottaisin, että se sisältäisi myös kehuja. Esimerkiksi sosiaali- ja terveysviraston yhdistäminen tapahtui jo vuonna 2013, ja edelleen se on esillä tarkastuskertomuksessa, ja sanotaan vain, että se onnistui kohtuullisesti, vaikka oikeasti se on onnistunut kyllä erinomaisen hyvin.

Kertomus puuttuu kilpailutukseen. Se on hyvä asia, sillä sote-virasto kilpailuttaa satojen miljoonien edestä palveluja vuosittain, ja niiden laatuksia on erittäin vaikea määrittää. Meillä poliitikoilla on edelleen se harhaluulo, että kilpailutuksella voidaan suunnata tulos myös pieniin yrityksiin, mutta se harvoin on mahdollista. Isot voittavat lähes aina kaikki ostopalvelut, jolloin olisi parempi, että voisi käyttää myös suora-hankintoja. Onkin toivottavaa, että kynnyksarvot olisivat korkeampia. Tämän vuoksihan uusi hankintalaki onkin nyt mennyt eduskunnan käsittelyyn.

Päihde- ja mielenterveyspalveluissa tarkastuskertomus esittää enemmän ja parempia asumispalveluja. Helsinki käyttää jo nyt 20 % enemmän rahaa niihin kuin muut kuusikkokunnat. Käytämme näiden ihmisten asuttamiseen kymmeniä miljoonia. Minulla on se käsitys, että päihdeongelmaiset siirtyvät Helsinkiin, koska täällä on parempi palvelu. Alkoholinäköalaa ei olisi pitänyt lieventää, jos toivomme vähemmän kustannuksia alkoholiongelmiensa hoidosta.

Muistisairaita on kaupungissamme lisääntyvä määrä. Nyt keskivaikeaa dementiaa sairastaa 10 000 ja myöhemmin 20 000 ihmistä. Joka päivä Suomessa sairastuu 36 ihmistä dementiaan. Useimmat heistä ovat kotona, jossa monilla onneksi on omaishoitaja. Muistisairaille ollaan nyt rakentamassa muistikyliä, ja Helsingin vanhusneuvosto on ollut mukana tässä projektissa. Toivottavasti saamme useita muistikylätyyppejä rakennuskomplekseja.

Kiitän tarkastuslautakuntaa ja virastoa ja kaupungin työntekijöitä, joita nyt on 40 000, viime vuoden erinomaisesta työstä.

Lopuksi haluaisin huomauttaa, että Korkeasaarta ei ole ollenkaan mainittu tässä kertomuksessa, ja Sanna Hellström, joka on Korkeasaaren johtaja, on siitä kovin pahoillaan. Eli seuraavalla kerralla ottaa mu-

22.6.2016

kaan Korkeasaari. Se on erittäin tärkeä kohde turisteille tässä kaupungissa.

Sitten ponsi:

Valtuusto edellyttää, että arviointikertomuksissa, seuraavissa, pyritään huomioimaan selkeämmin myös onnistumiset ja uudet innovaatiot.

Valtuutettu Karhuvaara

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Ensin ihan aluksi, jotta en unohda, kuten viimeksi kävi, kannatan valtuutettu Asko-Seljavaaran äsken esittämää pontta.

Tämä arviointikertomus on jälleen kerran äärimmäisen hyvin rakennettu – kiitos siitä työstä –, ja noukinkin tästä kertomuksesta muutaman kohdan.

Kuten ylipormestari puheenvuorossaan jo aluksi kertoi, muun muassa erikoissairaanhoidon kulut ovat nousseet 7 %. Tässä raportissa ja myös valtuutettu Vuorjoen puheessa käsiteltiin arviointikertomuksessa mainittua muistisairaiden tilannetta. Nythän hoitopolkujen koordinaatioita ja kotihoitoa on tehostettu, mutta samalla pyöröovisyndrooma jatkaa kasvuaan. Nämä kulut, jotka nyt ovat nousseet, on perattava seuraavaan kertomukseen. Niin kauan kuin kaupungin omassa päivystyksessä suostutaan hoitamaan kotoa tulleen moniongelmaisen asiakkaan yksi löytynyt ongelma kerrallaan kokonaisuuden aktiivisen hoidon aloittamisen sijaan ja kotihoidon sosiaalityöntekijän kotikäynnillä jätetään huomaamatta somaattisten syiden takia romahtanut yleistila, lisääntyvät päivystykseen hakeutumiset edelleen.

Sama lopputulos saadaan myös muiden kuin muistisairaiden diagnostiikan puutteellisuudella ja jatkohoidon odottamisella. Muun muassa urologipalvelujen saatavuus tällä hetkellä kaupungin asiakkailla on todella surkealla tasolla huolimatta siitä, että meillä on lääkäriasemia tässä kaupungissa, mihin voitaisiin aivan hyvin nämä ihmiset ohjata, mikäli omat erikoislääkärit eivät riitä.

Toinen asia, joka tässä kertomuksessa on saanut paljon palstatilaa, on liikunta. Se on otettava systemaattiseksi osaksi terveyden edistämistä, koko terveyden ja hyvinvoinnin strategiaa, joka toivottavasti tässäkin kaupungissa seuraavalla valtuustokaudella saadaan aikaiseksi. Tähän

22.6.2016

samaan liittyy tarkastuslautakunnankin huomioima kulttuuri-, taide- ja esimerkiksi musiikkitoiminta. Meidän pitää pystyä jatkossa mittaamaan myös se terveystyö, mikä näiden sektoreiden yhdistämisestä ja toiminnan yhteistyöstä saadaan aikaiseksi.

Katsokaa Espoon sivuja ja ihailkaa, miten hienosti siellä on liikunta nostettu esiin, miten siellä 2 euron maksulla kansalaiset pääsivät kaikkiin Espoon omistamiin saariin viettämään aikaansa. Se palvelu on jotain sellaista, millä oikeasti edistetään terveyttä ja hyvinvointia kesäaikaan – myös Helsingissä, mikäli se olisi jotenkin systemaattisesti järjestettyä.

Kolmas asia ovat nämä korjausvelan määrä ja kiinteistöt, jotka on siis jätetty huonolle hoidolle vuosikymmeniksi ja nyt ovat romahtamassa kustannusten kannalta veronmaksajien niskaan. Meidän pitäisi vielä enemmän lisätä raskasta saneerausta vaativien kohteiden purkamista ja myymistä yksityisille, jos niillä toimenpiteillä saadaan lisäarvoa kyseiseen rakennukseen ja asuinalueelle.

Kiitos.

Valtuutettu Urho

Arvoisa puheenjohtaja.

Ensiksi kiitos tarkastuskertomuksesta. On se silti hyvä kooste viime vuoden tapahtumista. Kevääseen mennessä on moni asia jo unohtunut.

Kuitenkin toivoisin, että se lähestymistapa – aivan samoin kuin Sirpa Asko-Seljavaaran ponnassa oli – olisi niin, että se ei ole luettelo virheitä tai epäonnistumisista. Se perushenki voisi tarkkailla molemmilta kannoilta, onnistumisia ja niitä asioita, joissa tavoitteisiin nähden on jääty vaille tai joita pitää tehostaa.

Kaupunkimme tuottaa tällä hetkellä konsernitasolla, jos ajatellaan kokonaisuutta, kaupunki tuottaa hyvin. Lainat ovat vähäiset, ja kaupungin toimintatapa on pitkälle se, että me teemme kaiken itse – lukuun ottamatta sosiaalitoimen palvelutuotantoa. Nyt kaupungilla olisi varaa laskea kunnallisveroa ja kaikki mahdollisuudet katsoa yhteis ? palveluntuottajien kautta myös tehokkaampia tapoja toimia. Todella toivon, että tätä voidaan seuraavalla budjettikierröksellä arvioida.

22.6.2016

Sitten näihin yksityiskohtiin, joita oli tuossa alkupuheenvuorossa ylimpormestarilla. Minun on pakko todeta, täydellisesti näissä ylityksissä – korjaan myös, Arja, sinulle – HUSin ylitys, 37 miljoonaa, johtui siitä, että ensimmäisen kerran vuosiin HUSin valtuusto päätti olla palauttamatta viime vuodelle kuuluvaa 22 miljoonan kertymää. Jos palautus olisi tehty, ylitys olisi ollut 1 %:n luokkaa eli todella pieni. Ottaen huomioon, että vuoden 2015 budjetti oli alun pitäen alempi kuin vuoden 2014 toteutunut erikoissairaanhoidon käyttö. Näin pitääkin olla, koska yhteistyössä Helsingin perusterveydenhuollon ja HUSin erikoissairaanhoidon kanssa voidaan saavuttaa tehokkaammin palveluketjuja tai enemmän terveyttä. Se alkuperäinen tavoite oli oikea, tulos oli hyvä, ylitys ei ollut ollenkaan sitä, mistä Arja Karhuvaara muun muassa puhui. Palautus tehdään nyt sitten viime viikon HUSin valtuuston päätöksen perusteella edellisen vuoden ylityksestä, ja se kohdistuu tähän vuoteen se palautus budjetissa. Se ei tarkoita, että tälle vuodelle olisi HUS antamassa jotain pienempää käyttösummaa. Kysymys oli täysin budjettitekniikkaa.

Asia, joka selvästi minua huolestuttaa – ja varmasti on huolestuttanut muitakin, koska aiemmissa puheenvuoroissa on todettu –, on tämä korjausvelka. Jos puhutaan esimerkiksi opetuksen, varhaiskasvatuksen, kiinteistöjen kulumisen velkataakan korjausvelassa 600 miljoonasta, niin meidän täytyy se ottaa tulevissa budjeteissa huomioon. Jatkuvaan korjausvelan kasvattamiseen ei ole mahdollisuuksia. En tiedä rahoituksesta, koska myöskään esimerkiksi opetusviraston budjetin sisällä kiinteistökulujen osuus ei voi kasvaa enempää, kuin mitä opetuksen sisältöihin rahoitetaan.

Kiitos.

Kiitokset virkamiehille valmistelusta, kiitokset tarkastuslautakunnalle tarkastuskertomuksesta.

Ledamoten Brettschneider

Bästa fullmäktige.

Eva bor hemma, men vet inte var. Det var en rubrik i Hufvudstadsbladet för någon dag sen. Eva siis asuu kotona, mikä on yhteiskunnan mielestä parasta hänelle, mutta hän ei tiedä missä. Minä tulen nyt palaamaan tähän asiaan, josta on pari kertaa jo puhuttu näissä aikaisemmissa puheenvuoroissa.

Tarkastuslautakunta toteaa, että muistisairaille kotona asuminen ei välttämättä ole turvallinen ja inhimillisesti katsoen paras vaihtoehto sai-

22.6.2016

rauden edetessä. Eva, joka asuu kotona, mutta ei tiedä missä, on hyvä esimerkki tästä, mutta ei varmaankaan räikein esimerkki.

Muistisairaiden määrä nousee, ja samalla laitospaikkoja vähennetään meidän kaupungissamme kovaa vauhtia. Pyrimme johonkin ideaalilukumäärään, kuinka monta prosenttiyksikköä +70-vuotiaista tulisi asua kotona, ja se koskee koko Suomea. Herää kuitenkin kysymys, ovatko prosentit veteen piirretty viiva, onko luku realistinen, onko inhimillistä laskea tällaisia asioita prosenteissa. Ja vielä, päteekö sama luku myös Helsingissä, jossa on eniten yksin asuvia vanhuksia, jossa sosiaalinen verkosto monasti on heikompi kuin muissa kunnissa?

Revisionsnämnden efterlyser alternativ till anstaltsplatser med vård dygnet runt och till hemmaboende. Planeringen av Muistikyliä, Minnesbyar är på gång, men framskrider långsamt. De minnessjuka har inte tid att vänta. De har rätt till ett tryggt och värdigt liv nu.

Toinen asia, johon tarkastuslautakunta on kiinnittänyt huomiota sosiaali- ja terveystieteiden puolella, löytyy otsikon alla ”Viestintä onnistui, mutta henkilöstösiirrot aiheuttivat epäoikeudenmukaisuuden kokemuksia”. Sosiaali- ja terveystieteiden yhdistäminen vuonna 2012 oli erittäin suuri uudistus, joka koski koko henkilöstöä. Raportissa käy ilmi, että henkilöstö katsoi, että aito kuuleminen ja muutoksen tuki olisi tullut suunnata myös työntekijätasolle eikä vain esimiestasolle.

Sosiaali- ja terveystieteiden virasto on taas suurien muutosten edessä: uusi johtamisjärjestelmä, perustoimeentulon siirtyminen Kelaan, ja kohta puoleen tulevat vielä sotien tuomat muutokset. Muutokset ovat tietävästi aiheuttaneet jo levottomuutta monella taholla virastossa. Se on saanut aikaiseksi sen, että osa työntekijöistä varmuuden vuoksi hakeutuu muualle tai vaihtaa alaa.

Ordförande.

Det är av största vikt att vi får behålla kunniga, motiverade, engagerade anställda inom vårt social- och hälsovårdsväsen. De anställda på alla nivåer i hierarkin har rätt att få information om kommande förändringar i god tid. De har också rätt att bli hörda i egen sak, det vill säga om hur deras framtida arbetsuppgifter kommer att gestalta sig.

Henkilökunnasta ja sen hyvinvoinnista tulee huolehtia. Se ei ole vain palkkansa arvoinen vaan kunnan arvoinen.

Tack.

22.6.2016

Valtuutettu Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Vanhusten hoitoa ja hoivaa parannetaan koko ajan Helsingissä, ja esimerkiksi sellainen havainto, että meillä 12 % 75-vuotiaista saa kotihoivon palveluja, kun se Vantaalla on 8 %. Eli kyllä meillä monessa kohdalla on paremmat mahdollisuudet ja enemmän kapasiteettia kuin muualla. On hyvä, että nämä asiat otetaan esille ja niistä puhutaan, muttei koko ajan pidä sanoa, että on huonosti, kun meillä on paremmin kuin muilla.

Valtuutettu Karhuvaara (vastauspuheenvuoro)

Kiitos.

Hyvä puheenvuoro kollegalta tässä. Päihdehuolto on muun muassa yksi sellainen, joka aiheuttaa jatkuvasti kuluja. Juuri kuulin Katajanokalta erittäin positiivisen lausunnon siitä, miten nopeasti oli siellä alueella puututtu kotona asuvan eläkkeelle jääneen henkilön alkoholin liikakäyttöön ja siitä johtuviin sairauksiin. Jos tällaisia signaaleja tulee, niin voi todella olla ylpeä, ja toivoisi niitä sitten tietenkin tulevan vanhuspuolelta ihan yhtä paljon.

Ulla-Marja Urhon korjauksesta kiitos, koska halusin vain viitata ylipormestari Pajusen näyttämään 7 %:iin. Kyllä tilanne on se, että erikoissairaanhoidon kulut saataisiin pienemmiksi, jos perusterveydenhuolto vielä entisestään skarppaisi osaamistaan.

Valtuutettu Anttila

Arvoisa puheenjohtaja.

Kiinnittäisin huomiota siihen, että tämä arviointikertomus on viimeinen arviointikertomus ennen seuraavia kuntavaaleja ja valtuustostrategian valmistelua. Nyt kun mietitään seuraavan valtuustostrategian valmistelua, niin oikeastaan en ihan tarkkaan tiedäkään, millä tavalla kaupunginkanslia ottaa arviointikertomukset mukaan tähän strategiavalmisteluun, vai onko niin, että niitä ei mitenkään hyödynnetä. Mutta jos katsoo esimerkiksi nyt tätä arviointikertomusta, jossa on monta keskeistä asiaa nostettu esille, niin ehdottoman tärkeitä olisi, että arviointikertomukset olisivat yksi osa sitä seuraavan valtuustostrategian valmistelua.

22.6.2016

Etenkin siinä pitäisi pohtia tämä 1 %:n tuottavuustavoite, jonka tämä valtuusto on nyt omaan strategiaansa laittanut, jota olemme toteuttaneet. Tietyllä tavalla ne eväät, mitä on tämän tavoitteen toteuttamiseksi tehty, on osittain jo syöty, ja nyt seuraavan valtuustostrategian pitää todella ankarasti pohtia, millä tavalla voidaan tuottavuuteen pyrkiä ja onko se niin, että se kaiken aikaa esimerkiksi syö henkilövaltaisilta aloilta resursseja.

Toinen asia, johonka haluaisin kiinnittää huomiota, johon täällä on kiinnitetty puhetta, on, mitkä ovat kotona asumisen mahdollisuudet ja miten niitä voidaan edistää ja mikä on muistisairaiden osuus ja niin edelleen. Uusien muistisairaiden arvioitu lukumäärä on noin 1 500 vuodessa, mutta muistisairauden hoidon ja palvelutarpeen määrittely on erittäin hankalaa, koska se voi olla todella vuosikausien työ ja palvelutarve. Näin ollen me puhumme kotona asumisen merkityksestä ja onko tarpeen, että meillä on jotain prosenttiosuuksia, niin kyllä meidän pitää verrata Helsinkiä kuitenkin valtakunnalliseen kehitykseen ja ottaa myös sieltä sellaisia faktoja pohjaksi, joiden pohjalta pohdimme omia ratkaisujamme. Mutta tietysti olisi hyvä, jos esimerkiksi arviointikertomus edellyttäisi, että kun meillä on oma tietokeskus, niin näitä asioita – esimerkiksi kotona asumisen mahdollisuuksia – voitaisiin vähän tarkemmin tutkia, jolloin myös seuraavaan valtuustostrategiaan olisi jotain pohjaa.

HUSin ylityksestä Ulla-Marja Urho täällä jo totesikin, ja se olisi tietysti ollut hyvä, jos se olisi täällä selkeästi todettu, että tämä, mitä HUSin hallitus oli omilla toimenpiteillään ja päätöksillään, johon valtuusto kiinnitti huomiota, todennut, että ylijäämä ja alijäämä käsitellään tilinpäätöksen yhteydessä. Nyt se on tehty ja ylijäämät on palautettu. Mutta samalla valtuusto myös päätti, että jatkossa ylijäämät palautetaan sinä toimintakertomusvuonna, joten tämä tilanne tavallaan palautuu entiselleen. Tästähän on täällä valtuustossa moneen kertaan keskusteltu ja annettu selostuksia.

Sitten toteaisin, että meille valtuutetuille jaettiin sähköpostiin sellainen arviointikertomuksen visualisointi, josta annan oikein lämpimät kiitokset. Se oli erittäin hyvä arviointikertomuksen avaus, helppo myös kaupunkilaisille ja myös valtuutetuille. Sentyypistä informaation visualisointia kannatan lämpimästi. Siitä kiitokset.

Valtuutettu Ikävalko (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

22.6.2016

Otin tämän repliikkipuheen äskeisen puheenvuoron johdosta, koska olen täysin samaa mieltä siitä Maija Anttilan kanssa, että Helsingin tarkastuskertomukset ovat erittäin hyviä pohjamateriaaleja minkä tahansa valtuustostrategian pohdintaan. Eli olen myös sitä mieltä, että pitäisi ottaa mukaan siihen seuraavaankin käsittelyyn pohjamateriaaliksi, koska pyörää on ihan turha keksiä uudestaan. Nämä tarkastuskertomukset ovat erittäin hyviä rakennettuja, ja niissä nostetaan keskeisiä asioita esiin ja asioita, joihin pitäisi saada muutosta, ja näin on ollut vuodesta toiseen.

Siellä on myös roikkunut hyvin paljon sellaisia asioita vuodesta toiseen, joille ei ole tehty riittävästi tai juuri mitään. En nyt niitä rupea nostamaan esiin, olen niistä aikaisemmin puhunut, kuten esimerkiksi Helsinki ? hankintojen kehittämisestä.

Eli lämmin kannatus tälle Maija Anttilan ajatukselle siinä, että tarkastuskertomus on vahva dokumentti uuden strategian pohjaksi.

Kiitos.

Valtuutettu Vuorjoki (vastauspuheenvuoro)

Kiitos.

Tartun tähän, mitä Maija Anttila nosti esille, että meidän pitää verrata meidän palveluitamme esimerkiksi vanhusten kotihoidon kehitykseen muualla valtakunnassa. Tämä on täysin totta. Tällaisia vertailuita on tärkeä ja hyvä tehdä, mutta kuitenkin mielestäni meidän tavoitteemme pitää ensisijaisesti määritellä sen perusteella, mikä on se tavoitetaso, millaista hoitoa me haluamme antaa meidän asukkaillemme. Me tiedämme, että myös muualla valtakunnassa voi olla erilaisia ongelmia. Sitä, että meillä joku asia ei toimi ihan hyvin, ei minun mielestäni voi perustella sillä, että se muualla valtakunnassa on vielä huonommin. Minusta kuitenkin meidän tavoitteenasettelumme lähtökohta pitää olla se, että me tarjoamme hyvää hoitoa meidän asukkaillemme.

Valtuutettu Anttila (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Tästä olen valtuutettu Vuorjoen kanssa aivan täsmälleen samaa mieltä, mutta oman toiminnan tietyn tapainen benchmarkkaus muiden kuntien sekä kustannusten, työtapojen että myös palvelukonseptien ynnä mui-

22.6.2016

den kanssa on kyllä erittäin tärkeitä, koska muuten syntyy sellainen harha, että Helsinki on niin erilainen kuin mikään muu kunta Suomessa, ja näin ollen me emme mukamas voisi käyttää muiden kuntien kokemuksia hyödyksemme. Tällaiset palvelutoimintojen kehittämiset edellyttävät paljon tutkimustietoa ja myös kokemusten vaihtamista, ja siihen kyllä kannustan ilman, että me kaiken aikaa jonkinlaista myyttiä viemme eteenpäin, että laitosvaltaisuus takaisi.

Valtuutettu Muurinen

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Kommentoin näitä arviointikertomuksen joitakin kohtia. Tarkastuslautakunta toteaa, että sen esittämiin suosituksiin on toimialoilla suhtauduttu vakavasti ja suurin osa suosituksista on johtanut toimenpiteisiin, ja nämä suositukset on myös todettu relevanteiksi. Eli kiitokset tarkastuslautakunnalle arvokkaasta työstä.

Kaupunkitasoisista arvioinneista tarkastuslautakunta on nostanut esille tasa-arvon miesten ja naisten kesken. Virastojen ja liikelaitosten päälliköiden ja johtokuntien jäsenten paikat ovat jakautuneet tasaisesti, mutta parannettavaa sen sijaan on vielä palkkatasa-arvossa naisvaltaisilla aloilla, esimerkiksi sosiaali- ja terveysalalla, jossa palkat ovat koulutuksesta riippumatta pienempiä kuin miesvaltaisilla, esimerkiksi teknisellä sektorilla. Vaikka nämä syyt eivät ole yksiselitteiset, on kaupunginkanslian syytä ryhtyä toimiin palkkatasa-arvon edistämiseksi, kuten tarkastuslautakunta esittää. Toivottavasti tämä johtamisjärjestelmän uudistus antaa tälle toimenpiteelle hyvän toteutus pohjan.

Sosiaali- ja terveystoimen alaan liittyvistä suosituksissa tarkastuslautakunta esittää, että sosiaali- ja terveysviraston tulee laatia lastensuojelun ja neuvoloiden välille yhteinen toimintamalli. Varmasti on edelleen parannettavaa, mutta jo tällä hetkellä palveluiden välille on laadittu yhteistyössä toimintaohjeet ja yhteistyökäytännöt sekä varattu säännöllisiä konsultaatioaikoja. Lisäksi uudessa perhekeskusmallissa nämä toiminnot toimivat yhdessä moniammatillisessa keskuksessa. Näiden uusien keskusten perustaminen toki vie vielä aikaa, mutta joitakin perhekeskuksissa toteutettavia toimintamalleja on jo kokeilussa, muun muassa Vuosaarella. Sieltä esimerkkinä moniammatillinen palvelutarpeen arviointi. Lasten palveluissa on aiemmin myös käynnistetty myös ”neuvola päiväkodissa” -toiminto ja lasten ja nuorten moniammatillinen kuntoutus. Se, mikä on ongelmana Helsingissä kuten koko maassa, on saada pätevää henkilöstöä lastensuojeluun, mutta siihenkin on käynnistetty nyt rekrytointikampanja ja palkantarkastuksiakin selvitetään.

22.6.2016

Tarkastuslautakunnan huomio muistisairauksien entistä varhaisemmasta diagnosoinnista on tärkeä. Tätäkin suositusta on jo toteutettu lisäämällä testausaikoja terveysasemilla. Myös muistitutkimuksia tekevä geriatrian poliklinikan resursseja on vahvistettu. Tavoitteena on kuitenkin edelleen kehittää tätä muistisairauksien varhaista diagnosointia, että ihan hyvä huomio.

Tarkastuslautakunta kehottaa sosiaali- ja terveystieteiden keskeisiä muistisairaille suunnattua palveluasumista, eli se, joka täällä nyt on jo puhuttanut jonkin aikaa. Lautakunta myös toteaa, ettei kotona asuminen ole paras vaihtoehto muistisairaille. Asia ei ole kuitenkaan ihan näin yksiselitteinen. Jos muistisairas ihminen saa riittävästi tukea ja palvelua kotiin, paras paikka hänelle on melko pitkälle tuttu asuinympäristö. Tällä hetkellä mielestäni on ollut ongelmana se, etteivät nämä kotiin saatavat palvelut ole kehittyneet sisällöllisesti riittävän nopeasti suhteessa laitoshoidon purkamiseen tai vähentämiseen.

Siirto uuteen paikkaan on kuitenkin aina vaikeaa muistisairaalle. Vähäisenkin toimintakyky voi kadota. Erityisen haitallista on siirrellä muistisairasta ihmistä paikasta toiseen useamman kerran viimeisinä elinvuosina, kuten vielä joitakin vuosia sitten tehtiin, kun palvelurakenne oli moniportainen. Siihen ei kannata palata, eli sikäli täälläkin ehdotettu välimuotoisen asumisen lisääminen palveluvalikkoon ei välttämättä muistisairaalle kannalta ole paras vaihtoehto. Meillä on nyt jo nämä monipuoliset palvelukeskukset, ja niitä on tarkoitus lisätä, ja sitten näitä mahdollisimman normaalin elämän mahdollistavia muistikykyä suunnitellaan parhaillaan. Tällä tiellä on ihan hyvä jatkaa muistisairaiden turvallisuuden ja hyvän hoidon ja elämän takaamiseksi.

Kiitos.

Valtuutettu Valokainen

Kiitos puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Minulla olisi muutama kysymys tästä ja myös hiukan, olkoon vaikka nyt moitetta. Onkohan tämä tarkastuslautakunta huomionut, ettei kulttuurilautakunnan lausunnossa viitata sanallakaan pop- ja rockmusiikkiin. Sitä ei edelleenkään pidetä työllistäjänä kaupungissamme. Onko niin, ettei kyseinen musiikki ole edelleenkään taidetta, joka on Helsingin kaupungin linjauksiin sopivaa taidetta? Helsingin kaupunki voisi tukea esimerkiksi soittotilojen muodossa tätä taidetta.

22.6.2016

Muistuttaisin, että kaupunginorkesterille ja muulle sitaattitaiteelle löytyvät hyvät tilat ja uutta rakennetaan. Siinä ei säästetä rahaa. Milloin kevyt musiikki hyväksytään taiteena, työllistäjänä niin kuin esimerkiksi Ruotsissa, Saksassa, Englannissa, Italiassa?

Sitten meillä on tällainen läpyskä: henkilöstöraportti. Toivoisin, että tarkistuslautakunta huomioisi seuraavien kertojen aikana tällaisen, että "Helsingin kaupungin henkilöstön johtamisessa on jatkuvasti huomauttamista. Esimerkiksi juuri sosiaali- ja terveydenhoitoalalla virastoissa ja laitoksissa on edelleen tullut esille työntekijöiden kiusaamista ja kyykötämistä".

Puuttuvatko Helsingin kaupungin asianomaiset tahot tällaiseen ongelmaan? Tämä on hyvin ulkokullattua tämä bullshit. Anteeksi kielenkäyttöni, mutta välillä hermostuttaa toimettomuus näissä 2 asiassa: rock 'n' roll ja kaupungin omissa duunipaikoissa kiusaaminen. Mutta muistakaa, että te kiusaatte myös soittajia, jotka tekevät ammatikseen tätä duunia.

Valtuutettu Hursti

Kiitos puheenjohtaja. Arvoisat valtuutetut.

Ensinnäkin kiitän valtuutettu Hakasta erittäin hyvästä vastaehdotuksesta. Aina kun ne ihmiset, jotka palveluita ja rahaa, fyrkkaa, eniten tarvitsivat, niin sieltä leikataan, vanhuspalveluista, lapsiperheiden palveluista, mielenterveys- ja päihdehuoltopalveluista. Sekä myös tänä aamuna kuuntelin Huomenta Suomessa, jossa valtuutettu Tuure oli kertomassa, että hallitus taas leikkaa vammaispalveluista 61 miljoonaa, joten ehdottomasti kannatan tätä Hakasen ehdotusta, vastaehdotusta.

Sitten tähän arviointikertomukseen, jossa tarkasteltiin asuntotoimiston ja Helsingin kaupungin asunnot -toiminnan mittaamista ja tuloksellisuutta. Osa kysymyksiä olivat, miten tuloksellisuutta mitataan, onko tuloksellisuudelle asetettu tavoitteita ja onko tavoitteet saavutettu. Nämä ovat juuri sellaisia asioita, mitkä minulla tulevat mieleen, että onko saavutettu ja onko niitä tavoitteita asetettu, ja tarkastuslautakunta toteaa että asuntotuotantotoimiston tulee seurata kattavammin toimintansa tuloksellisuutta ja harkita, ovatko nykyiset käytettävissä olevat mittarit riittäviä ja tuloksellisuuden mittaamiseksi. Minä olenkin tehnyt ponnin tänne, joka vähän tarkentaa tätä asiaa.

22.6.2016

Valtuusto edellyttää, että asuntotuotantotoimiston tulee seurata ja valvoa myös kaupungin oman asuntotuotannon tavoitteiden toteutuminen ja tavoitteiden mukaisesti.

Kiitos.

Valtuutettu Arajärvi

Arvoisa puheenjohtaja.

Tarkastuskertomuksessa on siis havaintoja veroparatiisikäytännöstä, ja lautakunnan suositusta ei ole toteutettu, vaan tehty sen asemasta toinen toimenpide. Tätä toimenpidettä ei ole voitu arvioida, ja pitäisi tietysti päästä tällä alalla eteenpäin. Voitaisiin aivan mainiosti ottaa käyttöön menettely, jossa pyydetään vapaaehtoisesti maakohtaisia tietoja verojen maksamisesta eri maihin. Vaikka sillä ei ole merkitystä hankinnan kannalta, se, että tietoa ei anneta, on jo mielenkiintoinen tieto – varsinkin kun se tulee julkiseksi.

Edelleen tarkastuskertomuksessa, kuten täällä on todettu, on havaittu, että noin 200 miljoonaa investointivaroja on jäänyt käyttämättä. Samaa aikaan korjausvelka kasvaa, ja tässä olisi yhtälö, jolla toisaalta työllistetään kaupunkilaisia ja toisaalta voidaan korjausvelkaa vähentää. Nyt on huolehdittu lähinnä maan myynnistä, mutta taloista ja tavaroista on jätetty huolehtimatta.

Miesten ja naisten välinen palkkatasa-arvo on ollut tarkastelun kohteena, ja se ei sinänsä ole yllättävää, että siinä ei ole kovin paljon edetty – ei varsinkaan näinä nollabudjetoinnin aikoina. Helsingin kaupunki on kuitenkin niin suuri työnantaja ja pystyy vaikuttamaan koko kuntakentän työnantajapolitiikkaan, että tämä voitaisiin ottaa huomioon. Tällaista suositusta ei tarkastuslautakunta ole voinut tehdä, koska se tekee suosituksia Helsingin kaupungille eikä kunnalliselle sopimusvaltuuskunnalle, mutta Helsinki on jopa puheenjohtaja-asemassa kunnallisessa sopimusvaltuuskunnassa.

Täällä on tehty ponsi ja murehdittu sitä, että ei olla riittävän positiivisia. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on tarkastaa, onko tavoitteet saavutettu, ja jos tavoite on saavutettu, se on todettu tyydytyksellä ja kiitoksellakin voidaan ehkä sanoa. Se esiintyi jo tuolla lautakunnan puheenjohtaja Rydmanin puheessa. Sitä ei ole erityisesti korostettu, emme ole ottaneet käyttöön amerikkalaista small talkia, jossa täytyy aina kehua kaikki saavutetuista tavoitteista tai osittainkin saavutetuista tavoitteista. Tarkastuslautakunnan olennaisin tehtävä on kuitenkin katsoa, missä on

22.6.2016

parantamisen varaa, ja sitä ei pidä pitää haukkumisena, sitä pitää pitää kehotuksena ja rohkaisuna parempaan toimintaan.

Viimeksi toteaisin, että sivulla 56 on käsitelty innovaatorahastoa, ja sillä samalla sivulla on kuva heinänteosta viikatteella ja haravalla. Tämä ei kuitenkaan ole tarkastuslautakunnan kannanotto siihen, mihin suuntaan kaupungin innovaatiota pitäisi viedä.

Valtuutettu Hakanen

Kiitoksia.

Kannatan valtuutettu Hurstin ponsiesitystä, ja kiinnittäisin valtuutettujen huomiota todellakin tähän tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen ihan lopussa olevaan osaan, jossa käsitellään asuntotuotantotoimiston ja Hekan toimintaa ja sen arvioimista. Aika oleellinen kysymys on ihan viimeinen huomautus siitä, että ATT:n vastuu on laaja, ja tämä vaikuttaa muun muassa siihen, millä tavalla asuntojen rakennuttamisessa, suunnittelussa, urakoinnissa, peruskorjauksessa mahdollisesti tapahtuneet virheet ja niiden kustannukset lankeavat sitten asukkaiden, siis vuokralaisten maksettavaksi. Tämä on ehkä asia, jota joskus pitäisi pohtia vähän tarkemminkin, erityisesti silloin kun tapahtuu virheitä, joilla ei ole minkäänlaista tekemistä vuokralaisten kanssa, johon vuokralaisilla ei ole minkäänlaista mahdollisuutta vaikuttaa. Ovatko ne omistajan vastuulla vai kyseisen alueyhtiön tai koko Hekan vuokralaisten vastuulla? Minusta tässä pitäisi omistajan ottaa tietyissä tapauksissa myös selvästi vastuuta.

Valtuutettu Ebeling

Arvoisa puheenjohtaja.

Suomen ja Helsingin kaupungin taloudelliset näkymät ovat olleet lähes vuosikymmenen ajan harmaat. Helsingin kaupungin tilinpäätös 2015 osoittaa, miten on entistä tärkeämpää, että Helsingin kaupunki keskittyy toiminnassaan olennaiseen, välttää tarpeettomia investointeja ja kustannuksia sekä pyrkii kaikessa toiminnassaan tehokkuuden lisäämiseen. Meidän on pidettävä huolta, että kaikkeen tarpeelliseen on varaa. Tämä edellyttää nähdäkseni sitä, että kaikkea toivomaamme emme voi toteuttaa. On olemassa yleinen viisaus, joka kuuluu: "Hyvä on parhaan vihollinen". Tämä vaikuttaa pitävän paikkansa myös kunnallispolitiikassa.

22.6.2016

192 §

Esityslistan asia nro 6

KAUPUNGINHALLITUKSEN TIETOTEKNIKKAJAOSTON KAHDEN VARAJÄSENEEN VALINTA

Valtuutettu Kivekäs

Kiitos, puheenjohtaja.

Esitän Joonas Lyytistä.

194 §

Esityslistan asia nro 8

ELÄINTARHAN JOHTOKUNNAN VARAJÄSENEEN VALINTA

Valtuutettu Kivekäs

Kiitos ? .

? Jari Marjasta.

Valtuutettu Wallgren

Kiitos, arvoisa puheenjohtaja. Bästa ordförande.

Jag vill bara fråga om översättningen är korrekt. Jag tror det heter djurparken och inte djurgården. Kan ni kolla den här saken?

22.6.2016

196 §

Esityslistan asia nro 10

JOHTAMISJÄRJESTELMÄN UUDISTAMINEN JA HALLINTOSÄÄNNÖN JOHTAMISJÄRJESTELMÄÄ KOSKEVIEN OSIEN HYVÄKSYMINEN

Kaupunginjohtaja Pajunen

Arvoisa valtuuston puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Käyn lyhyesti, tosin suhteellisen monen kalvopohjan kautta, läpi johtamisjärjestelmäuudistuksen taustat, prosessin kulun ja keskeisen sisälön.

Ensin taustoihin. Johtamisjärjestelmän uudistaminenhan on lähtenyt liikkeelle kaupunginvaltuuston huhtikuussa 2013 tekemästä strategiaohjelmapäätöksestä, strategiasta tälle valtuustokaudelle, ja tuossa seinällä näette nämä keskeiset linjaukset, joista nyt tämä johtamisjärjestelmän muutos on saanut alkunsa. Keskeinen linjauspäätös oli valtuuston kokouksessa 16. maaliskuuta tänä vuonna, jossa valtuusto siis päätti, että kaupungin johtamisjärjestelmä ja organisaatio järjestetään seuraavien periaatteiden mukaisesti tai tuossa taululla, seinällä olevien linjausten mukaisesti. Niitä en lähde nyt erikseen lukemaan, mutta nämä linjaukset olivat siis silloin maaliskuussa myös keskeisenä teemanä, ja näitä on nyt tässä jatkovalmistelussa noudatettu, ja niihin nyt esillä oleva päätösesitys perustuu.

Uudistuksen valmistelusta muutama sana. 16.3. jälkeen toteutettiin laaja työryhmävalmistelu, ja siinä valmistelun keskeisenä asiana oli siis hallintosäännön pääosan valmistelu, ja niistä nyt tänään päätämme. Kaupunginjohtaja teki esityksensä kaupunginhallituksen johtamisen jaostolle 16. toukokuuta, ja johtamisen jaosto sitten 2 viikon käsittelyn jälkeen, eli 30. päivä toukokuuta, teki oman esityksensä. Palaan siihen hetken päästä. Kaupunginhallitus sitten teki oman esityksenä 13. päivä kesäkuuta, ja sitä käsittelemme tänään. Uudistuksen valmistelussa on noudatettu kaupunginvaltuuston päättämiä periaatteita. Tuossa listattuina, en niitä lähde nyt erikseen lukemaan.

Johtamisen jaoston 30. toukokuuta tekemän päätöksen keskeisiä muutoksia, ensin toimielimiin ja ylimpään johtoon, eli johtamisen jaosto siis halusi linjata näitä erikseen. Eli koskien esittelylupakäytäntöä kaupunginhallitukselle, pormestarin ja apulaispormestarien toimivaltaa yhteisö-

22.6.2016

jen ohjauksessa, toimialajohtajista tuli määräaikaista, eli toimialajohtajat ovat tässä linjauksessa 7 vuoden määräajalla, samoin kuin siis kansliapäällikkö jo aiemmin oli linjattu. Pormestariohjelmasta ei mainita päätöksen perusteluissa, tämä siis erona maaliskuussa käsiteltyyn. Sotelauslautakuntaan tulee ruotsinkielinen jäsen ja kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialalle uudet 3 jaostoa. Kaupunkiympäristön toimiala ? rakennusten ja yleisten alueiden jaosto ja myös linjaus, että perustetaan digitalisat-ionineuvottelukunta.

Samoin johtamisen jaosto linjasi toimialojen suhteen seuraavaa: Kasvatuksen ja koulutuksen toimialoille muutoksen ja kaupunginvaltuuston maaliskuun periaatepäätökseen nähden lisättiin ruotsinkielinen palvelukokonaisuus, johon yhdistetään ruotsinkielinen työväenopisto, ja suomenkielinen työväenopisto siirrettiin toisen asteen opetuksen palvelukokonaisuuteen eli kulttuuri ja vapaa-ajasta tänne sivistyksen toimialalle. Valtuusto oli lisäksi maaliskuussa päättänyt, että yksittäisiä tehtäviä voidaan jatkovalmistelussa siirtää hallintokuntien välillä, eli näin todettakoon.

Kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialalle uudet 3 palvelukokonaisuutta, niihin palaan hetken päästä. Ja strateginen maankäyttö on kaupunkiympäristön toimialalla, eli tämä johtamisen jaoston linjauksen ja siis yksimielisen päätöksen kautta. Tietokeskuksen tehtäviä ja roolia ja tulevaisuutta selvitetään jatkossa. Näin siis johtamisen jaosto. Siitä siis todettakoon, että kaupunginhallituksen päätös ja sitä kautta nyt valtuustolle esitettävä kokonaisuus käytännössä noudattavat näitä johtamisen jaoston yksimielisiä linjauksia.

Sitten sisältöön. Luottamushenkilöorganisaatio, kaupunginvaltuuston koko siis säilyisi valtuuston näin nyt tänään päättäessä 85 valtuutettuna. Kaupunginhallituksen koko 15 jäsentä, eli sama kuin nykyisellään. Pormestarihallitus, pormestarin tehtäviä, eli pormestarihallitusta johtaa kaupunginjohtajan sijasta pormestari, joka toimii kaupunginhallituksen puheenjohtajana, ja tuossa on listattuna sitten pormestarihallitukseen päätettäviä tehtäviä. Apulaispormestareiden tehtävistä siis todettakoon, että he toimivat toimialalautakuntien puheenjohtajina sekä kaupunginhallituksen jäseninä, ja vastaavasti tehtäviä tuossa listattuna.

Kaupunginhallituksen tehtävät säilyvät kokonaisuutena ennallaan, mutta pormestarihallitusta johtuen kaupunginhallituksen tehtäviin tulee eräitä muutoksia. Kaupunginhallituksen jaostoista, siis jaostoista jatkaa konsernijaosto, joka huolehtii käytännössä kaupunkikonsernin konserniohjauksen ja valvonnan täytäntöönpanosta sekä toimivuudesta. Uutena kaupunginhallituksen jaostona tulee elinkeinojaosto, joka huolehtii elinkeino-, kilpailukyky-, työllisyys- ja maahanmuuttopolitiikasta ja kansain-

22.6.2016

välisistä asioista. Huomattakoon, että nykyinen tietotekniikkajaosto ei olisi jatkamassa uudessa organisaatiossa, ja se viittaa tuohon äskeiseen mainintaan digitalisaationeuvottelukunnasta.

Toimielinten yleisiä linjauksia. Toimialalautakunnissa 13 jäsentä, ja kaikissa nyt esitettävissä jaostoissa 9 jäsentä. Tuossa rakennekuvan muodossa luottamushenkilörakenteen osalta, ja tuolla oikeassa alanurkassa on nyt päätöksenteon kohteena olevan organisaation osalta nykytilanteessa 384 luottamushenkilöä ja näissä nyt päätettävissä toimielimissä 269 luottamushenkilöä. Mutta korostan sitä, että tämä ei ole kokonaisuus, vaan tämä on vain se osa, josta tänään päätämme. Esimerkiksi neuvottelukuntien päätös on vasta jatkossa.

Osallisuus- ja vuorovaikutusmallia on valmisteltu, eli muistaen sen, että johtamisjärjestelmä uudistuksessa on 3 keskeistä osa-alueita: on poliittinen johtaminen, eli niin sanotusti pormestarimalli ja mitä siitä seuraa, käytännön toiminnan johtaminen, eli toimialamalliin siirtyminen ja kolmantena osana osallisuus- ja vuorovaikutusmalli. Osallisuusvuorovaikutusvalmistelutyöryhmä ei ole saattanut työtään loppuun. Se jatkaa toimintaansa, ja ehkä osallisuus- ja vuorovaikutusmallin hengen mukaisesti työtä jatketaan osallistamalla ja vuorovaikutusta harjoittamalla. Nyt on käynnissä tällä hetkellä verkkokysely, ja yhteiskehittämispäivä on tuossa syyskuun alussa, ja sinne on haku tällä hetkellä käynnissä. Tarvittavia kirjauksia hallintosäätöön valmistellaan myös tältä osin samassa aikataulussa kuin muu jatkovalmistelu toteutuu. Lopullinen osallisuusvuorovaikutuksen kokonaismalli tulee osana jatkopäätöksiä tämän vuoden puolella valtuustolle ja kaupunginhallitukselle.

Toimialaorganisaatioista muutama sana. Toimialojahan on siis 4 kappaletta ja sen lisäksi keskushallinto, ja toimialaa seuraava alempi organisaatio muodostetaan palvelukokonaisuuksista. Niihin palaan hetken päästä. Keskushallinnossa liikelaitokset, pelastuslaitos ja liikennelaitos, ovat palvelukokonaisuutta vastaavia organisaatioyksiköitä, hetken päästä organisaatiokaavio. Keskushallintoa johtaa kansliapäällikkö, ja toimialaa johtaa toimialajohtaja, ja kansliapäällikkö on toimialajohtajien esimies. Kansliapäällikön virkahan on tarkoitus perustaa ensi maanantaina kaupunginhallituksen päätöksellä, ja kansliapäällikön virantäyttö alkaisi käytännössä välittömästi, jos näin kaupunginhallitus päättää. Toimialajohtajien virantäyttö on tarkoitus aloittaa elokuun alussa. Tämä sen takia, että mahdollisimman nopealla aikataululla pääsisimme sitten yksityiskohtiin organisaation osalta ja sitä kautta, että mahdollisimman moni, jos eivät kaikki, tietäisivät oman – puhun henkilöstöosa-alueesta – tilanteensa jo tämän vuoden puolella.

22.6.2016

Tuossa uusi organisaatio, jota esitetään. Eli jos menen tuonne.. Kes-
kushallinto siis ensin kaupunginhallituksen alaisena, ja siellä on 3 mai-
nittua liikelaitosta: palvelukeskus, taloushallinto ja työterveys. Sitten
toimialat, kasvatus ja koulutus, jakautuen varhaiskasvatukseen ja esi-
opetukseen – palvelukokonaisuuteen siis – perusopetukseen, lukio- ja
ammattillinen koulutus ja ruotsinkieliset palvelut. Tämä ruotsinkieliset
palvelut siis uutena linjauksena.

Kaupunkiympäristölautakunnassa maankäyttö ja kaupunkirakenne, ra-
kennukset ja yleiset alueet, palvelut ja luvat ja sitten 2 aiemmin mainit-
tua liikelaitosta Kulttuuri ja vapaa-aika jakautuu kulttuuri-, liikunta- ja
nuorisopalvelukokonaisuuksiin. Sosiaali-terveystoimiala, perhe- ja so-
siaalipalvelut, terveys- ja päihdepalvelut ja sairaala-, kuntoutus- ja hoi-
vapalvelut. Nämä siis palvelukokonaisuuksia. En lähtenyt uudelleen lu-
kemaan näitä lautakuntia ja jaostoja.

Kansliapäällikön ja toimialajohtajien tehtävät. Kansliapäällikkö on kau-
punginhallituksen esittelijä, toimialajohtajien esimies ja keskushallinnon
johtaja. Nykyisistä kaupunginjohtajan tehtävistä kansliapäällikölle on
siirretty hallinnollisia tehtäviä, ja toimialajohtaja on toimialalautakunnan
esittelijä ja johtaa toimialaa.

Sitten uudistuksen toteuttamiseen. Äsken siis kävin pääpiirteittäin toi-
mintamallia sekä demokraattisen päätöksenteon osalta että myös toi-
mivan organisaation osalta. Mutta tässä sitten uudistuksen toteuttami-
nen. Henkilöstöperiaate, jota noudatamme, on ensinnäkin se, että kau-
punginvaltuusto strategiaohjelmapäätöksessään on todennut, että va-
kinaisen henkilöstön palvelussuhde turvataan, jos työ organisaatiomu-
toksen vuoksi loppuu. Palvelussuhteen turvaaminen edellyttää henki-
löstöllä valmiutta siirtyä tarvittaessa tehtävästä toiseen, ja näitä periaat-
teita noudatetaan siis johtamisjärjestelmä uudistuksessa.

Mitä sitten tapahtuu vuoden 2017 talousarviokäsittelyssä? Uusi val-
tuustokausi alkaa 1. kesäkuuta ensi vuonna, samoin nyt päätettävät
muutokset astuvat voimaan, ja tämä siis tarkoittaa sitä, että talousar-
viovuosi 2017 jakautuu 2 osaan: vanhaan aikaan, eli 5 ensimmäistä
kuukautta ja sitten 7 jälkimmäistä kuukautta uutta toimintamallia. Tämä
asettaa haasteen meidän taloushallinnollemme, mutta olemme arvioi-
neet kuitenkin, että erilaisista tekijöistä, kun pohdimme vaihtoehtoja,
kuitenkin tämä nyt valittu aloitusaika näyttää kaikkein järkevimmältä.
Vuoden 2017 talousarvio valmistellaan ja päätetään nykyisen organi-
saation mukaan, ja sitten kevään 2017 aikana tehdään tarvittavat muu-
tokset ja päätökset niin, että loppuvuosikin toteutuu talouden puitteissa.

22.6.2016

Hallintosäännön ja organisaation jatkovalmistelusta totean sen, että.. Ja johtamisjärjestelmän uudistamisen jatkovalmistelu organisoidaan samankaltaisena työryhmätyöskentelynä kuin kevään 2016 valmistelu, ja tarkoituksena on, että huomenna johtajistokäsittelyssä kaupunginjohdajan päätöksellä asetettaisiin käytännössä siis uudet työryhmät, mutta jatkamaan sitä työtä, mitä valmistelussa nyt keväällä on tehty. Nyt fokuksena se, että mennään yksityiskohtaiseen valmisteluun, kun nyt olemme hallintosääntöä ja pääpiirteitä kevään aikana valmistelleet.

Hallintosäännön avoimena olevat määräykset valmistellaan kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi syyskaudelle 2016. Tuossa äsken jo mainitsinkin tämän, että kaupunginhallituksen tarkoituksena on käynnistää kansliapäällikön ja toimialajohtajien rekrytointi, eli siis kansliapäällikkö välittömästi ja toimialajohtajat sitten, prosessi alkaisi heti elokuun alussa.

Voimaantulo ja siirtymävaiheen tehtävät. Uusi johtamisjärjestelmä, pormestarimalli, lautakuntarakenne ja toimialamalli otetaan käyttöön kesäkuun alussa ensi vuonna. Kaupungin toiminta jatkuu voimassa olevien johtosääntöjen mukaisesti vuoden 2015 toukokuun loppuun asti, eli siis kaikki nyt voimassa olevat johtosäännöt ovat voimassa 5 ensimmäistä kuukautta ensi vuonna. Ennen hallintosäännön voimaantuloa on tarpeen ryhtyä toimenpiteisiin sen täytäntöön panemiseksi, ja päätökset on muutostilanteessa mahdollista tehdä kaupunginhallituksen johtamisen jaostossa. Eli johtamisen jaosto jatkaa hyvin aktiivisesti toimintaansa siihen asti, kunnes uusi johtamisjärjestelmä astuu voimaan ensi vuoden kesäkuun alussa.

On myös tarpeen päättää, että kansliapäällikön ja toimialajohtajien virkaan valittavat viranhaltijat voivat tehdä toimivaltaansa kuuluvia päätöksiä ennen 1. kesäkuuta 2016. Vastavuoroisesti sitten valittava kansliapäällikkö, joka valitaan uuteen virkaan, käytännössä hoitaisi myös nykyisen kansliapäällikön viran tehtäviä siihen asti, kunnes se lakkaa.

Tuossa vielä kuvana uudistuksen etenemisestä. Olemme tehneet melkoisen työrupeaman, jos miettii siitä, kun liikkeelle lähdimme viime vuoden syyskaudella. Johtamisen jaoston käsittely, valtuuston maaliskuun päätökset. Nyt olemme kevät kaudella tehneet kyllä todella ison työn siinä, että näin laaja materiaali on saatu valtuuston antamassa aikapuitteessa valmistelua niin, että valtuusto kykenee tavoitteen mukaisesti kevätkauden viimeisessä kokouksessa käsittelemään johtamisjärjestelmän uudistusta.

Vielä yksi iso rupeama on jäljellä syyskauden puolella, jossa tavoitteena siis on, että sekä hallintosääntö siltä osin kuin vielä tässä päätök-

22.6.2016

sessä ei yksityiskohtaisesti päätetä, ne päätökset tulisivat valtuuston päätettäväksi ja sitten koko yksityiskohtainen alemman organisaatiotason määrittely, ja kaikki tämän vuoden puolella niin, että ensi vuoden 5 ensimmäistä kuukautta voidaan keskittyä varsinaiseen johtamisjärjestelmän toimeenpanoon.

Arvoisa valtuuston puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Tässä yhteydessä haluan esittää kiitokseni ennen kaikkea valmisteluun osallistuneille, kaikille henkilöille, jotka ovat todellakin tehneet tinkimättä ja itseään säästämättä töitä. Tietenkin kiitän kaikkia luottamushenkilöitä, jotka ovat olleet omalta osaltaan mahdollistamassa tämän valmistelua. Tässä siis kaupunginhallituksen esityksen lyhyt esittely.

Valtuutettu Rauhamäki

Kiitos, puheenjohtaja.

Kiitos myös kaupunginhallituksen varapuheenjohtaja, joka totesi tuolla näköjään, että ei ole kiirettä. Tässähän tätä aikaa on ennen juhannusta hyvinkin. Päästään ainakin viimeistään juhannuspäivän viettoon, jos ei muuta.

Hyvä puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Ison äärellä ollaan taas niin kuin aikaisemminkin, mutta ehkä yhden näkökulman haluan nostaa tässä, kun huomaa, että jonkun verran huokaisuja on, että nythän tämä tässä alkaa olemaan. Eihän tämä tässä vielä ole lainkaan, vaan tästähän se vasta alkaa. Eli kun aletaan miettiä sitä, että kunta tai meidän tapauksessamme kaupunki, niin eihän yleisestikään ottaen ole itseisarvo, vaan se on joku väline tehdä jotain. Vielä vähemmän sitä on muuten maakunta, vaikka välillä näin ei uskoisi ihan näistä viime aikojen keskusteluista eikä hallituksenkaan linjauksista.

Kerran aikaisemmin olen tainnut täällä valtuustosalissa lainata joskus huomaamaani Aristoteleen sanontaa 2 300 vuotta sitten, että ”ihmiset tulevat kaupunkiin etsiäkseen tuloa ja elantoa, mutta jäävät sinne elääkseen hyvän elämän”. Tässä on mielestäni äärimmäisen hyvä pointti tavallaan tähänkin uudistukseen, että kaupunkilaisten hyvä elämä kuitenkin pitäisi olla keskiössä. Tulot ja elanto, eli työ ja talous ovat edelleen tietysti kaiken hyvinvoinnin ja samalla myös kaupungin olemassaolon perusta, mutta kaupunki on todella, todella paljon enemmän tänä päivänä. Se on kaikkea sitä, mikä täydentää näiden perustarpei-

22.6.2016

den jälkeen hyvää elämää, miten sen sitten itse kukin kaupunkilainen kokeekin.

Tänään ollaan päättämässä siitä, millaisella organisaatiolla Helsinki jatkossa rakentaa kaupunkilaisilleen mahdollisuuksia elää tätä hyvää elämää. Jos joku asia puheestani jää mieleen, niin haluan sitä korostaa, että nyt päätettävä iso muutos ei tällä päätöksellä ole vasta kuin jonkinlainen mahdollisuus uudistaa kaupunkiamme. Se ei tule automaattisesti johtamaan mihinkään valtaisaan muutokseen meidän toimintatavoissamme tai toimintakulttuurissamme. Se tarjoaa puitteet uudistumiselle, mutta uusillakin rakenteilla on hyvinkin helposti tapana jämähtää ainakin osittain vanhaan – vanhoihin toimintatapoihin, vanhoihin käyttäytymismalleihin – vaikka organisaatiokaaviot uudistuvatkin.

Helsinkiä on, niin kuin hyvin tiedetään, useasti syytetty virkamiesvetoisuudesta, byrokraattisuudesta, joustamattomuudesta sekä kalleudesta. Osin aiheetta, aidostikin aiheetta, mutta kuten tiedämme, niin valitettavasti osin myös aivan aiheellisesti.

Ehkä vielä tähän lopuksi, että tänään päätettävä iso muutos on vasta tosiaan mahdollisuus uudistaa tätä kaupunkimme organisaatiota ja sen päätöksentekoa. Jatkotyössä pitää erityisesti keskittyä siihen, että nyt meillä on paperilla olevaa johtosääntöä, on organisaatiokäppyrä, niistä tulee todellinen käänne myös syvälliseksi ja todelliseksi uudistumiseksi, joka vahvistaa ja parantaa Helsingin kykyä palvella ennen kaikkea kaupunkilaisia, mutta myös muitakin toimijoita, on kyse elinkeinoelämästä, järjestöistä ja muista aktiviteeteista ja aktiivisista toimijoista kaupungissa. Me olemme palveluorganisaatio, me olemme ennen kaikkea olemassa kaupunkilaisia varten, ja tämän uudistumisen pitää mennä huomattavasti syvemmälle kuin johtosääntötasolle tai jonkin käppyrän ja organisaatiokaavion uudistamiseen. Paljon on työtä vielä vajaassa vuodessa tehtävänä, että tämä homma on valmis.

Kiitoksia.

Valtuutettu Männistö

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Millainen on paras mahdollinen kunta? Entäpä maailman menestynein ja hyvinvoivin kaupunki? Entä millaisia nämä ovat 10 tai 30 vuoden kulluttua?

Yleismaailmallisten megatrendien valossa muutamat tekijät yhdistävät

22.6.2016

tulevaisuuden menestyneitä kaupunkeja. Ensinnäkin menestyvät kaupungit kasvavat. Niissä asuu tulevaisuudessa yhä useampi ja myös suurempi osuus kaikista ihmisistä kuin ennen. Niin ikään menestyneiden kaupunkien rooli kaiken taloudellisen ja ihmisten elämässään kokeman hyvinvoinnin synnyttäjinä kasvaa. Taloudellisesta arvonalisästä ylivoimainen valtaosa syntyy tulevaisuudessa kaupungeissa.

Kaupungit tiivistyvät, ja uusilla liikkumisen muodoilla aina yhteiskäyttöautoista raideliikenteeseen tulee olemaan vahva rooli kaupunkien kehityksessä. Teknologisen kehityksen voittokulku tulee jatkumaan erityisen vahvana kaupungeissa, ja teknologian monimuotoinen hyödyntäminen niin ihmisten välisessä yhteydenpidossa kuin kaikessa muussakin elämiseen liittyvässä tulee jatkumaan. Taloudellisten megatrendien valossa teknologiamurroksen ohella voi ennustaa palveluiden kukoistuskautta.

Mitä tekemistä tällä on tänään käsittelyssä olevan Helsingin johtamisen ja organisaation uudistuksen kanssa? ”Ei yhtään mitään”, saattaa maailmaan muuttamisen vaikeuteen kyynistynyt puuskahtaa. ”Aivan kaikki”, vastaa Helsingin kokoomuksen valtuustoryhmä.

Helsingin johtamista ja organisaatiota ei olla uudistamassa meitä päättäjiä varten. Kaupunkia ei olla mylläämässä kaupungin virkamiehiä tai työntekijöitä varten – ei myöskään heitä vastaan. Johtajien pestejä ei olla perustamassa tulevia pormestareita, kansliapäällikköä tai yhtäkään tirehtööriä varten. Olemme toteuttamassa tätä historiallista uudistusta kaupunkilaisia varten. Olemme uudistamassa rakenteitamme kaupungin tulevaisuuden elinvoiman ja menestyksen turvataksemme. Olemme vastaamassa alati kovenemaan kaupunkien väliseen kilpailuun – niin Suomessa kuin kansainvälisesti. Olemme varmistamassa, että Helsinki on se iskukykyinen ja asukkailleen monimuotoinen, turvallinen ja mielenkiintoinen sekä alati innostava kaupunki, jona me sen tänään tunnemme, myös 30 vuoden kuluttua.

Niin epäseksikkäitä kuin rakenteet ovatkin, ne vaikuttavat tulevaisuuteemme enemmän kuin arkisen aherruksen tiimellyksessä muistamme. Se, millaisessa organisaatiossa ja millaisissa rakenteissa lähes 40 000 työntekijäämme tekevät työtään kaupunkilaisten eteen joka ikinen päivä, ei ole vähäpätöinen kysymys. Tämä on valtuustokautemme ylivoimaisesti merkittävin päätös.

Arvoisa puheenjohtaja.

Kokoomuksen valtuustoryhmä on arvioinut nyt toteutettavaa uudistusta lähes 3 vuoden ajan eri näkökulmista. Alkuperäiset tavoitteemme ovat

22.6.2016

säilyneet matkan varrella kirkkaina mielessä. Alun perin ne on asetettu katsoen tulevaisuuteen ja pohtien, mitä tavoitteita kaupungin toiminnalle tulisi asettaa, jotta sen avulla turvattaisiin kaupungin ja kaupunkilaisten paras mahdollinen tulevaisuus.

Kokoomus tavoittelee uudistuksella kaupungin organisaation asiakaslähtöisyyttä, johtamisjärjestelmän selkeyttä ja linjakkuutta, kaupunginvaltuuston ja -hallituksen ohjausvoiman vahvistamista, hallinnon kevenemistä sekä toimivallan keskittämistä harvemmille johtajille nykyistä suuremmalla toimivallalla. Toisaalta haluamme jalkauttaa päätöksentekoa arkiseen toimintaan liittyen myös ruohonjuuritasolle, yksittäisten tiimien ja työntekijöiden kohdalle nykyistä huomattavasti enemmän. Pidämme tärkeänä myös sitä, että uudistus lisää valmistelun avoimuutta ja kannustaa kaupunkilaisia osallistumaan kotikaupunkinsa kehittämiseen uusilla tavoilla.

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät kollegat.

Nyt päätettävänä oleva uudistus vastaa näihin tavoitteisiin hyvin. Kaikkein tärkein ja niin kaupunkilaisiin ja kaupungin organisaation eniten vaikuttava uudistus tulee olemaan toimialamallin siirtyminen. Keskushallinnon ohella 4 muuhun toimialaan jakautuva ja nykyiset virastorajat vapauttava organisaatio mahdollistaa vihdoin kaupungin toiminnan asiakaslähtöisesti. Voimme asettaa kaupunkilaisen keskiön ja miettiä, miten kaupungin toiminta palvelisi hänen tarpeitaan parhaiten, miten välttäisimme nykyistä luukulta toiselle juoksuttamista ja näkökulmien kapea-alaisuutta.

Nykyiset virastorajat ylittävän toiminnan ja yhteistyön tulee olla jatkossa kaupungin organisaatiossa kaiken tekemisen lähtökohta – ei teennäinen poikkeus tai pakollinen paha. Toimialoja ohjaavat vahvat toimialajohtajat sekä nykyistä enemmän valtaa omaavat lautakunnat. Toiveissa on, että lautakuntiin nimettäisiin vaaleissa kannuksensa näyttäneitä ja päteviä kuntapoliitikkoja. Edelleen lautakuntien jaostot varmistavat, ettei lautakunnan työtaakka kasva liian suureksi ja eri näkökulmat tullaan ottamaan huomioon riittävän hyvin toimialojen sisällä. Uusi rakenne tulee olemaan myös taloudellisesti nykyistä tehokkaampi. Tästä tulee pitää kiinni myös jatkossa.

Keskushallinnon ylimpänä virkamiesjohtajana toimii jatkossa kansliapäällikkö, joka esittelee asiat kaupunginhallitukselle. Virkamiesjohtamisen linjakkuus toivottavasti siis lisääntyy. Päätöksiä keskushallinnossa sen sijaan tekee kaupunginhallitus, jonka johdossa toimii pormestari, sekä toimialoja lautakuntatyön ohella ohjaavat apulaispormestarit. Poliittinen valta siis vahvistuu, muttei sekoitu virkavalmisteluun ja organi-

22.6.2016

saatiojohtamiseen. Pormestari tulee olemaan vahva vallankäyttäjä, joka ohjaa poliittisen vallankäytön kautta tärkeimpänä tehtävänään kaupungin talousarviovalmistelua ja päätöksentekoa. Paitsi virkajohtamisen ja poliittisen johtamisen, myös kaupunkilaisten valta lisääntyy. Jatkossa kaupunkilaiset ottavat kantaa kuntavaalien kautta myös kaupungin ylimmän johdon kokoonpanoon.

Arvoisa puheenjohtaja.

Moni kaupungissa, etenkin kaupungin omassa organisaatiossa, on innostunut uudistuksesta. Toisaalta muutos aiheuttaa aina myös epävarmuutta, eikä epävarmuuden sietäminen ole helppoa. Olen saanut viime viikkoina ja kuukausina kymmeniä yhteydenottoja toisaalta innostuneilta ja toisaalta huolestuneilta kaupungin työntekijöiltä. ”Saammeko lisää vapautta vaikuttaa omaan työhömme? Onko meidän mahdollista uudistaa asioita ilman raskasta byrokratiaa?” Moni on nähnyt paljon mahdollisuuksia. Toisaalta on kannettu huolta siitä, hukkuuko oma arvokas työyhteisö laajan toimialan sisään, tunnistetaanko kaiken toiminnan arvo myös tulevaisuudessa.

Saatte lisää vapautta. Asioita voi kokeilla ja muuttaa aiempaa ketterämmin. Osaaminen ja monipuolisuus tunnistetaan, vaikka yhteistyötä tehdään enemmän kuin ennen. Arvoa on nimenomaan erilaisuudessa, jossa lopputulos on enemmän kuin osiensa summa.

Kannustan jokaista kaupunkilaista ja kaupungin työntekijää innostumaan uudistuvasta organisaatiosta. Se asettaa toiminnalle aiempaa laaja-alaisemman ja vapaamman rakenteen. Toiminnan tekevät kuitenkin ihmiset. Ilman kaupungin työntekijöitä tai kaupunkilaisia ei yksikään organisaatio tai johtamisrakenne olisi kuin laatikoita PowerPoint-kalvolla. Ilman ihmisiä, toiminnan tekijöitä Helsingin kaupunki ei ole mitään. Uskallan väittää, että tekijät ovat Helsingissä maailman parhaita – tulevaisuudessa toivottavasti rakenteetkin. Innostutaan yhdessä luomaan uusia toimintatapoja ja etsimään uusia luovia ratkaisuja omassa työssämme. Sille nyt tehtävä päätös antaa erinomaiset lähtökohdat.

Lopuksi haluan kiittää kaikkia poliittisia ryhmiä erittäin rakentavasta ja hyvästä yhteistyöstä uudistuksen valmistelussa ja päätöksenteossa. Ilman vahvaa tahtoa ja yhteen hiileen puhaltamista ajoittaisista vakavistakin erimielisyyksistä huolimatta ovat tällaiset uudistuksen tuomittuja epäonnistumaan. Olen neuvotteluja käyneistä kollegoista ja taustalla olleista ryhmistä vilpittömän ylpeä. Hyvä me!

Kokoomuksen valtuustoryhmä kannattaa kaupungin uuden organisaation ja johtamismallin hyväksymistä.

22.6.2016

Valtuutettu Kivekäs

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Tämä on merkittävä päivä Helsingin historiassa. Tänään me päätämme lisätä demokratiaa Helsingissä ja uudistaa hallinnon tsaarinajasta nykyaikaan.

Ensi vuonna vaalien jälkeen Helsinkiin valitaan pormestari. Pormestari on vaaleilla valitun valtuuston edustaja, valtuuston luottamuksen varassa toimiva poliitikko – ei itsenäinen virkamies kuten kaupunginjohtaja nykyään. Vertaamalla valtiotasolle voisi sanoa, että siirrymme parlamentarismiin. Tämä on merkittävä askel demokratian kehityksessä ja erittäin tervetullut muutos.

Samalla Helsingin hallintomalli uudistetaan täysin. 31 virastoa korvautuu 5 toimialalla. Nykyinen virastorakenteemme ja siihen liittyvät toimintatavat periytyvät 1870-luvulta. Mallin vahvuus on ollut sen pysyvyys. Kaupungin organisaation ulkopuoliset tahot, olivat ne sitten tsaarin edustajia tai kaupunkilaisia, eivät ole päässeet liikaa heiluttamaan organisaation toimintaa. Toisaalta maailma on kuitenkin muuttunut 140 vuodessa jonkin verran. Vanhan mallin heikkous on sama kuin sen vahvuus, eli sen jäykkyys. Kaupungin kyky uudistua ja reagoida muutoksiin ympäristössä on heikompi kuin se voisi olla, ja kaupungin kyky kuunnella kaupunkilaisia on heikompi kuin sen pitäisi olla.

Tämäkin muutos on tervetullut. Kun organisaatio muuttuu suoraviivaisemmaksi ja selkeämmäksi, todella toivon sen vahvistavan myös kulttuurin muutosta, joka kaupungissa on jo käynnissä. Muutosta, jossa virkamiehet näkevät uudet ajatukset mahdollisuuksina ja kaupunkilaiset kumppaneina, joiden kanssa yhdessä kaupunkia voi kehittää ja viedä eteenpäin, jossa naapurin tontille astumista ei pelätä ja pyritään ajattelemaan omaa osastoa laajempia kokonaisuuksia. Toimiva organisaatio antaa mahdollisuuden keventää kaikkia niitä monimutkaisia kontrollin ja valvonnan mekanismeja, joilla Helsinkiä tähän asti on pyritty hallitsemaan. Tämä viestinä jatkovalmisteluun: vähemmän kontrollia ja raportteja, enemmän keskustelua ja yhteistyötä. Hallinnon uudistuksen onnistumisen ydin on siinä, että muutetaan myös kulttuuria.

Mehän emme ole kokoontuneet tänne tänään ensimmäistä kertaa päättämään tästä aiheesta. Maaliskuussa teimme periaatepäätöksen johtamisjärjestelmästä. Päätimme siirtyä pormestarin valtaan. Nyt käsillä oleva päätös on se, jossa tuo ratkaisu kirjataan todeksi. Tässä päätöksessä valtuuston jo ilmaisema tahto muutetaan hallintosäännön pykäliksi, jotka astuvat voimaan seuraavan valtuuston aloittaessa. Tämän

22.6.2016

pisteen jälkeen paluuta ei enää ole, vaan olemme päättäneet asian, ja se tapahtuu.

Maaliskuussa emme olleet yksimielisiä. Käsittelyssä oli useita erilaisia vastaehdotuksia ja palautusehdotuksia. Tänäankään päätöksessä emme liene täysin yksimielisiä, mutta käytyjen keskustelujen pohjalta vaikuttaisi, että huomattavasti yksimielisempiä kuitenkin. Johtamisen jaoston käsittelyn yhteydessä käytiin neuvottelut, joissa pyrittiin vastaamaan moniin niistä huolista, jotka periaatepäätöksen käsittelyssäkin nousi esiin. Merkittävänä muutoksina nostaisin esiin 3.

Apulaispormestarien roolia korostettiin, ja tämä nostaa myös lautakuntien, valtuuston ja ylipäänsä demokraattisen päätöksenteon roolia. Apulaispormestari on lautakunnan puheenjohtaja ja tarvitsee lautakunnan tuen työssään. Sen takia lautakunnan valta kasvaa, kun apulaispormestarilla on painoarvoa. Apulaispormestari toimii myös valtuuston luottamuksen varassa ja tarvitsee siis myös valtuuston tuen, mikä nostaa valtuuston asemaa. Ylipäänsä apulaispormestarit eivät ole suvereenia vallankäyttäjiä. Heillä on hyvin vähän itsenäistä päätösvaltaa. Sen sijaan he ovat parlamentaariseen demokraattiseen tyypillisiä neuvottelevia vallankäyttäjiä.

Toinen keskeinen muutos: kulttuurin ja vapaa-ajan organisaatio muutettiin vastaamaan paremmin toimialan moninaista ja monipuolisuudessaan vaativaa tehtäväkenttää. Kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialalla on sellaisia toimijoita kuin vaikka taidemuseo, joka juuri avasi ja on erittäin onnistuneesti jopa kansainvälisesti kiinnostava taidemuseo. Kaupunginmuseumo on niin ikään auennut uusissa tiloissa ja rikkoo heti kävijäennätyksiä. Korkeasaari on merkittävien suojelutehtäviensä ohella yksi Suomen suurimpia turistikohteita. Kaupunginkirjasto on paikallisen kirjastotoiminnan lisäksi koko maan keskuskirjasto. Näillä kaikilla on omia erityisiä tarpeitaan, ja onnistuakseen tehtävissään monet toimialan yksiköt tarvitsevat suurempaa ja erityyppistä vapautta kuin muilla toimialoilla. Tässä muutokset, joita tehtiin johtamisen jaostossa, paransivat tilannetta selvästi.

Ruotsinkielinen opetus ja kasvatus liitettiin yhdeksi yksiköksi, joka turvaa Helsingin kehitystä jatkossakin vahvasti kaksikielisenä kaupunkina.

Niin johtamisen jaosto kuin kaupunginhallituskin olivat yksimielisiä päätöksessään, ja tästä minunkin puolestani kiitokset kaikille osallistuneille ryhmille. En sano Pajamäelle rakentavuudesta mitään, koska hän kuittailee siitä takaisin.

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

22.6.2016

Demokratia ei kuitenkaan ole vain sitä, että kansalaiset äänestävät ja päättäjät päättävät sitten mitä päättävät. Perustuslaissa lukee, että valta Suomessa kuuluu kansalle. Sama koskee kunnallista demokratiaa: valta kaupungissa kuuluu kaupunkilaisille. Me istumme täällä siksi, koska olisi käytännössä liian hankalaa, että jokainen äänestäisi jokaisesta asiasta suoraan. Harva ehtisi perehtyä asioihin kunnolla, ja päätöksenteko muuttuisi aika sekavaksi.

Mutta valta kuitenkin kuuluu kansalle. Kaupunkilaisten pitää voida osallistua suoraan itseään koskeviin asioihin: tehdä esityksiä, ottaa niihin kantaa. Esimerkkinä Reykjavik, 120 000 asukasta, käyttää 3 miljoonaa vuodessa kansalaisten esitysten pohjalta osallistavan budjetoinnin järjestelmässä. Helsinkiin skaalattuna sama tarkoittaisi 16 miljoonaa.

Pormestarimalliin siirryttäessä Helsinki ottaa samalla käyttöön uudet osallistumisen linjaukset, joilla lisätään ja vahvistetaan kaupunkilaisten keinoja vaikuttaa itseään koskeviin asioihin. Nämä linjaukset tulevat omaan käsittelyynsä syksyllä, mikä on hyvä, koska ne ansaitsevat oman käsittelynsä. Se, miten kaupunkilaiset saavat suoraan osallistua ja vaikuttaa, on keskeinen asia, joka on eri kuin että miten meidän hallintosääntömme toimii, ja se on ihan hyvä, että sille on oma käsittelynsä. Mutta se on hyvä nytkin pitää mielessä, koska se on olennainen osa tätä kokonaisuutta.

Mitään näin monimutkaista muutosta voi tuskin voisi tehdä kerralla valmiiksi. Käytännössä on varmaa, että jotkut asiat, mitä nyt päätämme, osoittautuvat tarkemmassa harkinnassa harkitsemattomiksi. Syksyllä ? ratkaisemaan vielä monia nyt auki olevia yksityiskohtia, mutta realismia on olettaa, että valuvikoja jää myös sen jälkeen, ja pääsemme korjaamaan nyt tehtyjä ratkaisuja myös ensi vaalikauden aikana. Voisi olla hyvä idea mieltä tarkastuspiste ensi vaalikauden vaikkapa puoliväliin, jossa katsotaan, mikä toimii, mikä ei, mitä pitäisi ehkä muuttaa.

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Helsingistä tulee nyt kolmas kaupunki Suomessa, joka valitsee pormestarin, mutta tuskin jäämme viimeiseksi kaupungiksi. Meidän jälkeemme Tuusula on jo tehnyt periaatepäätöksen siirtymisestä pormestarimalliin, ja odotan, että muitakin kaupunkeja lienee tulossa viimeistään ensi vaalikaudella, kun Helsingin pormestarimallia päästään katsomaan.

Helsinki ei ole Suomen nopein kaupunki ottamaan käyttöön uusia toimintatapoja, mutta ei sen kuulukaan olla. Tämä on suurin hallintouudis-

22.6.2016

tus Helsingissä yli 100 vuoteen, ja se kertoo siitä, miten meillä asiat tehdään huolellisen harkinnan ja pitkien puheiden jälkeen. Mutta Helsinki on suunnannäyttävä. Pidän selvänä, että kun olemme valinneet pormestarin ja apulaispormestarit, saamme seuraajia vielä muista Suomen kaupungeista. Mitä täällä tehdään, sitä seurataan muualla.

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Vihreä valtuustoryhmä puoltaa esitetyn hallintosäännön hyväksymistä.

Valtuutettu Pajamäki

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät kanssavaltuutetut.

Nämä edeltävät lämminhenkiset puheenvuorot ehtivät melkein tuudittaa uneen kuin yläasteen rehtorin itsenäisyyspäiväpuhe. Jotain se ehkä kertoo siitä, ketkä ovat tyytyväisiä.

Tämä pormestariin siirtymisenä alkanut koko johtamisjärjestelmän uudistaminen on ollut niin omituinen prosessi, että pukkaa metaforaa, vaikken itse asiassa pidäkään niistä. Voisi kai sanoa, että tämä uudistus on vielä kesken kuin länsimetro: tunnelit on louhittu ja asematkin tiedetään, mutta vielä puuttuu asetinlaite sekä savuluukkuja, ja edessä on todella paljon testattavaa ja siivottavaa.

Uudistuksen nykyvaihe on oikeastaan liian varhainen hallintosäännön hyväksymiselle, mutta turhan kiirehtimisen sietää paremmin, kun uskoo, että kaupunkilaisille ei synny vastaavaa haittaa kuin länsimetron viivästymisestä, vaikka joitakin tämän järjestelmän valuvikoja korjattaisiin vielä vuosia myöhemmin.

Olen tästä pöytäkirjasta maaliskuussa todennut, että tästä uudistuksesta tuli ikävällä tavalla poliittinen pelinappula. Kokoomus oli valmis hyväksymään vihreiden haluaman mallin vain tietyin edellytyksin, ja se näkyy. Valtuustostrategian kirjauksessa johtamisen uudistamisesta haluttiin, että vaalitulokset heijastuisi mahdollisimman hyvin valtuustokauden politiikkaan. Mutta kirjauksessa ei millään tavalla tavoiteltu vallan siirtoa viranhaltijoille/virkamiehille eikä voimakasta virkamiesjohtajaa, kansliapäällikköä, ei vallan keskittämistä kaupunginkansliaan eikä liioin elinkeino-, tontti- ja kaavoituspoliittista muutosta, mullistusta. Nyt juuri nämä elementit korostuvat.

Puhuin jo viime kerralla kansliapäällikön turhan vahvasta roolista. Nyt sosiaalidemokraattien esityksessä kansliapäällikkö on jo lähempänä

22.6.2016

tavallista kuolevaista. Yksinvalta kaikkien toimialojen kaikkien asioiden esittelijänä on saanut viisaan korjauksen – tosin vain myöhemmin sovit-taviin käytännesääntöihin, kun apulaispormestari voi veto-oikeudellaan siirtää esittelyvallan kunkin toimialan asiantuntijajohtajalle, toimialajoh-tajalle.

Hyvät valtuutetut.

Keskityn puheessani juuri tähän elinkeinopolitiikan muutokseen ja sii-hen liittyviin riskeihin. Kokoomus on halunnut jo pitkään keskittää elin-keinopoliittisiksi tulkitsemiensa tai nimittämiensä asioiden ohjausta keskushallintoon ja elinkeino-osastolle, jotta tietyt hankkeet saataisiin mahdollisimman nopeasti ja huomaamatta läpi. Tämä malli on ollut jo pitkään agendalla, mutta johtamisen uudistaminen on edelleen kiihdyt-tänyt sitä. Ikään kuin kaupungin asiantuntijavirkamiehet tai Helsingin poliittiset lautakunnat kaupunkisuunnittelu-, rakennus- ja kiinteistöpuo-rella kiusallaan estäisivät hyvien hankkeiden etenemisen. Tämä ajattelu on sukua löysille puheille normitalkoista.

Uudelle elinkeinojaostolle ollaan keskittämässä erikoisen paljon pää-tösvaltaa. Ennen poliittisten ryhmien tiukkoja neuvotteluita hallintosään-töesityksessä puhuttiin elinkeinojaoston elinkeinotonteista, ja oli täysin selvää, että tarkoitus oli erottaa nämä vaikeasti määriteltävät elinkeino-tontit normaalista päätöksenteko- ja valmisteluprosessista. Edelleen on epäselvää, käsitteleekö uusi kaupunkiympäristön superlautakunta näitä elinkeinotontteja millään tavoin.

Tällainen kepillä jäätä kokeilevan kapitalismin airuena toimiminen on kokoomukselta suuri virhe, joka ei saisi realisoitua Helsingissä. Johta-misen järjestelmässä vihreät ovat olleet, yllättävää kyllä, tämän suun-nan takuumiehiä poliittisista syistä. Helsingin voima ja kilpailukyky on ollut juuri hyvin läpinäkyvässä ja kaiken kokoisten toimijoiden osalta ta-sa-arvoisessa, sujuvassa ja ammattitaitoisessa prosessissa, jossa mi-tään oikoteitä ei ole suuremmille tai äänekkäimmille. Pelisäännöt ovat olleet kaikille samat, ja sitä on osattu arvostaa. Sitä on yritysmyöntei-nen helsinkiläisyys. Juuri yritysten ja muiden toimijoiden keskinäinen tasa-arvo, yhdenvertaisuus on Suomen ja Helsingin kansainvälinen kil-pailuvaltti. Helsingin on kaikin keinoin estettävä korruptiolle ja vaikutta-javiestinnälle altis etuilu ja pidettävä kunniaissa hyvää transparenttia hallintoa, tutkittuun tietoon perustuvaa suunnittelua sekä demokraattis-ta päätöksentekoa.

Sosiaalidemokraattinen ryhmä ei kritiikistään huolimatta kuitenkaan ha-lua pysäyttää prosessia, sillä neuvotteluissa on saatu aikaan myös oi-keaan suuntaan meneviä muutoksia. Kertauksena voi sanoa, että jaos-

22.6.2016

tojen määrä lisääntyi selvästi, mikä osaltaan vahvistaa demokratiaa. Erityisesti lisäykset kulttuuri- ja vapaa-aikasektorilla ilahduttavat. Elinkeinojaoston roolia on saatu selkeytettyä, mutta tämä tilanne on edelleen auki. Kansliapäällikön roolia on kavennettu. Apulaispormestareiden roolia esittelyprosessissa on vahvistettu.

Mutta voi sanoa, että SDP on mukana ennen kaikkea siksi, että tästä jatkosta ei uskalla jäädä pois. Liian moni asia voi mennä vielä huonompaan suuntaan. Välitön korjaus jo tänään tulisi saada esimerkiksi tietokeskuksen asemaan, ja katson, että luottamushenkilöille tulisi antaa mahdollisuus nostaa asioita lautakuntien ja jaostojen esityslistalle.

Palatakseni vielä lopuksi tähän metrometaforaan: SDP haluaa nyt olla mukana varmistamassa, että ongelmia ei lakaista maton alle, kuten ensin metron automatisoinnissa ja nyt länsimetrossa on tehty.

Kiitos.

Valtuutettu Honkasalo

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Aluksi haluan kiittää Osku Pajamäkeä erittäin hyvästä puheenvuorosta.

Olen ollut Helsingin kaupunginvaltuutettuna pian 3,5 vuotta. Se on todella lyhyt aika moneen täällä istuvaan konkarivaltuutettuun verrattuna, mutta aika nopeasti olen syöksynyt kuntapolitiikan syövereihin niin, että ulkopuolisen asemasta on enää vaikea arvioida, miltä politiikka näyttää ulospäin.

Monet meistä ovat kuitenkin edelleen sitä mieltä, että ruminta Helsingin kuntapolitiikassa ovat nimenomaan olleet epäselvät valintaprosessit liittyen apulaiskaupunginjohtajien pesteihin, jotka ovat leikisti virkamiespaikkoja, mutta eivät sitten kuitenkaan. Pienemmät ryhmät ja me keski-suuret olemme katsoneet vierestä, kun paikkoja on diilailtu kepulikonstein milloin milläkin perusteella.

Systeemin hämäryys ei ole ollut eduksi kenellekään, vaan se on syönyt poliittista luottamusta meiltä kaikilta. Kaupunkilasten silmissä olemme kaikki olleet osa tätä mätää tuolileikkiä. Pormestarimalli korjaa vihdoin tämän epäkohdan, ja se on meille kaikille vain positiivinen asia. Mutta positiivinen asia se on ennen kaikkea demokratian kannalta. Kuntavaaleissa 2017 kaupunkilaiset saavat aidosti vaikuttaa siihen, ketkä tätä kaupunkia johtavat. Pormestarimalli myös erottaa virkamiesvallan ja

22.6.2016

poliittisen vallan toisistaan ja tekee päätöksenteosta läpinäkyvämpää, mutta – ihan niin kuin Tatu Rauhamäki tuossa alussa sanoi – vain jos me poliitikot huolehdimme käytännössä, että näin myös tapahtuu.

Arvoisa puheenjohtaja.

Näiden 3,5 vuoden aikana olen ollut hämilläni monesta Helsingin kun-
tapoliitiikan ominaispiirteestä, mutta mainitsen tässä nyt 2. Ensinnäkin:
pätöksenteko on välillä tuskaisan hidasta. Yhtäältä se on ymmärrettä-
vää – Helsinki on valtava kokonaisuus –, mutta suurimmilta osin pää-
töksenteon hitaus johtuu monimutkaisesta virkamiesrakenteesta, mutta
myös epädemokraattisesta valmistelu- ja päätöksentekokulttuurista. Ja
tähän liittyy se toinen mainitsemisen arvoinen asia: minusta on edel-
leen käsittämätöntä, kuinka vaikeaa tavallisten kaupunkilaisten on saa-
da äänensä kuuluviin ja päästä vaikuttamaan heitä koskeviin asioihin.
Surullisimpana esimerkkinä tästä ovat olleet muun muassa kouluverk-
koa koskevat muutokset.

Monesti kaupungin osallistamiskulttuuri tuntuu menevän niin, että pää-
tökset valmistellaan niin valmiiksi kuin mahdollista, ja sen jälkeen pyy-
detään kaupunkilaisilta mielipidettä. Ja kun mielipide on saatu usein
muodollisen asukaspaneelin tai vajavaisten asukaskyselyiden avulla,
todetaan, että helsinkiläisiä on nyt kuultu. Oikeastihan sen pitäisi men-
nä niin, että kaupunkilaiset saisivat osallistua päätöksentekoon sen
kaikissa vaiheissa. Vasta kun kaupunkilaisilla on aidosti tunne siitä, että
he ovat olleet mukana vaikuttamassa heitä koskeviin asioihin, voidaan
sanoa, että demokraattisia pelisääntöjä on noudatettu.

Uudessa johtamisjärjestelmässä kiinnostavaa onkin se, että kaupunki-
laisten osallisuus- ja demokratiamallit ovat sekä päätöksentekijöiden et-
tä median osalta saaneet hyvin vähän huomiota. Johtamisjärjestelmää
koskevissa asukastilaisuuksissa sen sijaan kaupunkilaisten mahdolli-
suus vaikuttaa ja osallistua Helsingin päätöksentekoon ovat kuitenkin
puhututtaneet kaikkein eniten. Johtamisjärjestelmän uudistamiseen
kuuluvasta asukasdemokratiasta ja -osallisuudesta päätetään vasta
ensi syksynä, mutta meidän kaikkien vastuulla on huolehtia siitä, ettei
vuorovaikutusmalleista tule näennäisdemokraattisia, vaan niiden avulla
oikeasti lisätään tavallisten kaupunkilaisten valtaa.

Arvoisa puheenjohtaja.

Vasemmistoliiton valtuustoryhmän mielestä olisimme voineet päättää
pelkästä pormestarimallista. Jo se on valtava muutos siinä tilanteessa,
jossa Helsingin johtamismallia ei näin radikaalisti ole muutettu 90 vuo-
teen. Meille hyvin vaikea paikka on se into, jolla uudessa johtamisjär-

22.6.2016

jestelmässä toimialoja liitetään yhteen, emmekä ole katsoneet hyvällä superlautakuntien muodostamista. Aito huoli on, että päätettävistä kokonaisuuksista tulee niin isoja, ettei tavallinen luottamushenkilö pysty niitä hallitsemaan. Siksi ajoimme valmisteluprosessissa voimakkaasti kompromissiratkaisuna lautakuntien alle tulevia temaattisia jaostoja. Olemme tyytyväisiä siihen, että niitä saatiin kelpo määrä varsinkin vapaa-ajan ja kulttuurin alaisuuteen. Sivistykseen ja kaupunkiympäristöön niitä olisi kaivattu vielä lisää.

Jatkovalmistelussa aiomme huolehtia siitä, että jaostoista tulee aitoja päätöksentekuelimiä, joilla on sekä resurssi- että toimivaltaa. Olen iloinen siitä, että ryhmät näyttävät olevan yksimielisiä siitä, että tyhjiillä jaostoilla ei ole virkaa. Olemme tyytyväisiä myös siihen, että ruotsinkielisiä palveluita ja luottamuselimiä ei siroteltu sinne tänne, vaan ne saivat johtamisjärjestelmässä ansaitsemansa paikan.

Arvoisa puheenjohtaja.

Hallintosääntö elää ja sitä tulee parantaa, jos näyttää, että nyt jokin sovitusta asioista ei toimi. Tämä koskee esimerkiksi tiukkaa lautakuntarakennetta. Jos näyttää siltä, että lautakuntia on tosiaan liian vähän, pitää arvioida, pitäisikö niitä lisätä.

Olen iloinen siitä, että johtamisen jaostossa on koko valmisteluprosessin ajan ollut laaja yhteisymmärrys – tai ainakin suurimmalta osin ajasta – ja halu, että muutos halutaan todella tehdä yhdessä. Siitä kertoo myös johtamisen jaoston ja kaupunginhallituksen yksimielisyys, jonka turvin esitys hyväksyttiin.

Me olemme nähneet vasemmistoliitossa todella paljon vaivaa sen eteen, että saimme pohjaesitystä muutettua parempaan suuntaan. Jaostojen avulla luottamuspaikkojen määrää saatiin lisättyä tuntuvasti ja virkamiesjohdolle osoitettua esittelyvaltaa saatiin myös kavennettua. Yli puoluerajat ylittävä yhteistyö jatkuu tämänkin jälkeen hyvin tiiviinä – näin ainakin itse toivon – ja hyvässä hengessä. Me aiomme jatkovalmistelussa pistää voimia erityisesti siihen, että henkilöstö osallistetaan toimialojen muutokseen aikaisempaa paremmin. Sosiaali- ja terveysvirastojen fuusio epäonnistui juuri sen takia, ettei henkilöstö ollut muutosprosessissa riittävästi mukana. Ei tehdä samaa virhettä uudelleen.

Arvoisa puheenjohtaja.

22.6.2016

Vasemmistoliiton valtuustoryhmä kannattaa uuden hallintosäännön ja johtamisjärjestelmän hyväksymistä, ja näin totean myös, että alitin tämän puheenvuoroajan lähes minuutilla.

Valtuutettu Hyttinen

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Kaupungin johtamisjärjestelmä ei nykyisellään ole sen enempää tarkoituksenmukainen kuin kovin demokraattinenkaan. Kaupunginjohtajalle ja apulaiskaupunginjohtajille ei ole asetettu pätevyysvaatimuksia, jotka takaisivat, että näillä viranhaltijoilla olisi sellainen koulutus ja työkokemus, jotka mahdollistaisivat tehtävän hoitamisen parhaalla mahdollisella tavalla. Itse asiassa edes tarkoituksenmukaista koulutusta tai työkokemusta ei edellytetä. Käytännössä ainoa soveltuvuusvaatimus on ollut oikean puolueen jäsenkirja.

Nykyisessä mallissa kaupunginjohtajiston valitsevat keskinäisillä sopimuksillaan 3 suurimman puolueen valtuustoryhmät, joilla on takanaan kaupunginvaltuuston enemmistö. Vaikka tämä malli toteuttaa demokratiaa näennäisesti, se ei takaa äänestäjille minkäänlaista kuluttajansuojaa. Tehdessään äänestyspäätöstä kunnallisvaaleissa äänestäjällä ei ole tietoa siitä, kenet hänen äänestämänsä puolue aikoo nimittää kaupungin korkeimpiin virkoihin. Järjestelmä voisi toimia, jos 3 suurimmalla puolueella olisi olemassa moraalit ja ne edellyttäisivät toisen puolueen ehdottamalta ehdokkaalta pätevyyttä tehtävänsä. Tällä kaudella on nähty, ettei näin käytännössä ole tapahtunut. 2 muuta puoluetta ovat kelpuuttaneet kenet tahansa, jota epäpyhään liittoon osallistunut kolmas puolue on esittänyt.

Edellisen apulaiskaupunginjohtajavalinnan yhteydessä erään 3:n suurista puolueista silloinen ryhmänjohtaja kävi puhujanpöntössä valittamassa, että johtamisjärjestelmä on rikki. Kuitenkaan halua tehdä parempia päätöksiä ei riittänyt silloin kun asioihin olisi voitu vaikuttaa. Sen sijaan ongelman ratkaisu sysättiin tulevaisuuteen. Tänään meille esitetään uutena johtamisjärjestelmänä mallia, joka ei korjaa yhtään edellä mainitsemistani ongelmista. Sen sijaan se säilyttää edelliset ongelmat ja kaventaa demokratiaa entisestään.

Helsingissä on tähän mennessä toiminut suuri joukko kunnallispolitiikkoja erilaisissa lautakunnissa. Pelkästään päätöksentekijöiden suuri lukumäärä lisää päätöksenteon läpinäkyvyyttä. Kyseenalaisten päätösten juntaaminen läpi on sitä vaikeampaa, mitä suuremman joukon kunnallispolitiikkoja ne pitää ne henkilökohtaisesti hyväksyä. Samoin nykyinen

22.6.2016

lautakuntamalli teoriassa mahdollistaa sen, että kussakin lautakunnassa työskentelevät alan parhaat asiantuntijat eri poliittisista ryhmistä.

Nyt päätöksentekoa ollaan keskittämässä toimialalautakuntiin, jolloin merkittävät päätökset keskitetään entistä pienempilukuisen joukon tehtäväksi. Kaupunginjohtajiston osalta keskeistä puutetta ei ratkaista, vaikka kaupunginjohtajiston valinnassa demokratian laajentaminen olisi kaikkein helpointa. Sen sijaan että kaupunginjohtajiston saisivat tavalliset kaupunkilaiset äänestämällä eri puolueiden nimeämiä pormestariehdokkaita, riskiä siitä, että kansa äänestäisi väärin, ei haluta ottaa, vaan kaupunginjohtajiston valinta halutaan pitää suurimpien poliittisten ryhmien keskinäisenä suhmurointina.

Arvoisa puheenjohtaja.

Teen seuraavan palautusesityksen, joka on kirjattu järjestelmään: Kaupunginvaltuusto päättää palauttaa asian kaupunginhallituksen valmisteluun siten, että hallintosäännön kolmannen luvun ensimmäistä ja toista pykälää muutetaan siten, että kaupunginvaltuusto valitsee pormestarin ja apulaispormestarit neuvoo antavat kunnallisen kansanäänestyksen, joka järjestetään kunnallisvaalien yhteydessä, pohjalta. Kaupunginhallitus ryhtyy tarvittaviin toimenpiteisiin edellä mainitun neuvoo antavan kunnallisen kansanäänestyksen järjestämiseksi seuraavien kunnallisvaalien yhteydessä.

Kiitos.

Ledamoten Rantala

Värderande ordförande.

Det är positivt att en såhär viktig fråga avges av en enhällig stadsstyrelse. Det har ett stort mervärde, även om Sannfinländarna verkar dra sig ur överenskommelsen. Svenska Folkpartiet ser många fördelar i den nya organisationsmodellen, och den ger oss nya ramar, precis som stadsstyrelsens ordförande påpekar, men också risker, som är viktiga att i den fortsatta beredningen uppmärksamma när det exempelvis gäller demokratin och de nya formerna av delaktighet.

Arvoisa puheenjohtaja.

4 uutta toimialaa tuo väistämättä mukanaan suuria muutoksia ja murtaa meidän jäykkää ja siiloutunutta virastorakennettamme. RKP näkee suuren lisäarvon siinä, että koko tekninen sektori siirtyy yhden katon alle.

22.6.2016

Tämä selkeyttää prosesseja ja parantaa kommunikaatiota eri yksiköiden välillä. Asioita voidaan hoitaa helpommin ja nopeammin, kun ei tarvitse lähettää lausuntoja toisilleen, vaan tehdään oikeasti töitä yhdessä. Helsinkiläisten kannalta arki helpottuu, kun palvelut saadaan yhdestä luukusta.

Uusi kasvatus- ja opetussektori tuo mukanaan positiivisia muutoksia, kun varhaiskasvatus siirtyy opetuksen puolelle, niin kuin se on ollut valtakunnallisestikin jo joitakin vuosia. Samalla suomenkielinen ja ruotsinkielinen varhaiskasvatus on saman katon alla, mikä on myös positiivista. Varhaiskasvatuksen siirto on edesauttanut saumatonta opetuspolkua lapsille. Meidän työväenopistomme siirtyvät myös uuteen kasvatusorganisaatioon, ja tämä osaltaan vahvistaa elinikäistä oppimista ja luo uusia mahdollisuuksia muun muassa joustavalle ja toimivalle koututtamiselle.

RKP on tyytyväinen, että kaupunginhallitus ehdottaa, että ruotsinkielinen opetus ja kasvatus keskitetään yhteen palvelukokonaisuuteen. Tämä vahvistaa Helsinkiä elävänä ja toimivana kaksikielisenä kaupunkina. Alkuperäinen esitys olisi ollut tuhoisa kaupungin kaksikielisyyden osalta ja olisi asettanut ruotsinkielisen koulutuksen alempaan, ei tasa-arvoiseen asemaan organisaatiossa. Kaupungin kaksikielisyystoimikunnan puheenjohtajana haluankin kiittää muita puolueita, että tämä asia pystyttiin ratkaisemaan hyvällä ja kestäväällä tavalla poliittisissa neuvotteluissa.

Värderade ordförande.

Kultursektorns indelning i tre rätt logiska servicehelheter med egna sektioner är bra. Detta garanterar att kultursektorns brokiga innehåll bättre kommer till sin rätt. Samtidigt öppnar den nya kultursektorn till många nya, kreativa och också spännande samarbetsmönster. Vi välkomnar också en utredning om Högholmen, men påminner att Högholmen inte bara är en turistattraktion. Den har en stor bildande och fostrande funktion när det gäller djurlivet och behovet av ett hållbart och ekologiskt samhälle.

Social- och hälsovårdssektorn genomgår de minsta förändringarna just nu. Samtidigt vet vi inte med säkerhet hur den nationella reformen kommer att påverka vår egen organisation. Oberoende av den framtida modellen så måste Helsingfors vara en föregångare och också garantera att det förebyggandet arbetet syns i stadens tänkesätt, allt från tekniska sektorn till kulturområdet. Svenska Folkpartiet är oroad över den språkliga jämlikheten i och med att den svenska tredje sektionen upphör när utkomststödet överflyttas till Folkpensionsanstalten. Vi för-

22.6.2016

utsätter att verket redan nu gör konkreta planer så att samma service-nivå kan bibehållas också i den nya organisationen.

Arvoisa puheenjohtaja.

On hyvä, että uusissa lautakunnissa on 13 jäsentä ja jaostoja perustetaan riittävä määrä. Seuraavassa vaiheessa on varmistettava, että jaostoilla on oikeasti päätösvaltaa niin, että heidän työnsä on mielekästä. On myös huolellisesti tarkasteltava, minkälaisia asioita ollaan siirtämässä luottamushenkilöiden päätösvallosta viranhaltijoille ja ovatko siirrot järkeviä ja perusteltavissa. RKP:n mielestä on tärkeitä muun muassa, että Helsingin kouluissa on tulevaisuudessakin johtokuntia, jotka opetuslautakunnan jaostot nimeävät.

Pormestarimalli tuo mukanaan parempaa läpinäkyvyyttä ja selkeyttä poliittisen päätöksenteon ja virkavalmistelun rajat. Mallissa on kuitenkin riskinsä, että pormestarit elävät omaa elämänsä ja politiikan tekeminen ammattilaistuu kokonaan. Siksi Helsingin on jatkettava nykyisellä tiellä, missä neuvotellaan ja haetaan laajoja poliittisia kompromisseja. Valtuustostrategia on tärkeä työkalu tässä työssä, niin ikään kaikkien kaupunginhallitusryhmien mahdollisuus osallistua hallituksen jaostoiden työskentelyyn sekä nykyisen toimivan neuvottelukulttuurin ylläpitäminen.

Värderade ordförande.

Trots att många viktiga beslut fattas här ikväll återstår många öppna frågor som fullmäktige ska återkomma till under hösten. Det gäller att utöka delaktigheten, de nya möjligheterna att delta och påverka beslutsfattandet, nya former av demokrati med andra ord, arbetsfördelningen mellan de olika organen och mellan organen och tjänsteinnehavarna. Och därtill måste vi givetvis vara beredda på att modellen säkert måste finjusteras efter en viss tid och vi ser saker som kunde fungera bättre på ett annat sätt, precis som Otso Kivekäs sade. Det som nu främst behövs är ett involverande och aktivt förändringsledarskap som tar i hänsyn helheterna men också detaljerna och framförallt människorna, personalen, som ska sköta sitt jobb samtidigt som organisationen förändras. Vi ska alltid komma ihåg att i fokus måste vara människan, helsingforsaren, som har rätt att ställa krav på sin stad och dess förvaltning och på en högklassig service, och därför görs också denna förändring.

SFP anser att stadsstyrelsens förslag kan omfattas och tackar alla partier för ett konstruktivt samarbete.

22.6.2016

Valtuutettu Peltokorpi

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät kanssavaltuutetut.

Yhdellä keskustalaisella kansanedustajalla on tapana usein sanoa suurin piirtein näin, että ”se on sitä, miltä se näyttää”. Edellä pidetyissä puheenvuoroissa on viitattu myös tähän suuntaan. Meidän tämänhetkinen järjestelmämme ei ole ollut täysin ongelmaton, erityisesti kaupunginjohtajan ja apulaiskaupunginjohtajien puolipoliittisten tehtävien osalta. Niiden loppu on nyt edessä.

Arvoisa puheenjohtaja.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi reilut 3 vuotta sitten valtuustokauden alussa strategiaohjelman. Strategiaohjelmaan kirjattiin: ”Uudistetaan kaupungin johtamisjärjestelmä”. Sitä me olemme nyt tekemässä. Kirjaus jatkui: ”Uudistuksen tavoitteena on kunnallisvaalituloksen heijastuminen kaupungin johtoon, demokraattisen päätöksenteon ja sen vaikuttavuuden parantaminen ja kaupunginvaltuuston ja -hallituksen roolin vahvistaminen kaupungin johtamisessa. Uudistusta valmistelemaan nimetään kaupunginhallituksen jaosto, jossa edustettuina ovat kaikki kaupunginhallitusryhmät. Jaosto tekee esitykset johtamisjärjestelmän uudistamiseen niin, että ne voivat astua voimaan vuoden 2017 alusta”.

Aivan kaikki valtuustostrategian kirjaukset eivät valitettavasti ole edenneet yhtä hyvin, mutta tänään olemme tekemässä päätöksiä ketjussa, joka johtaa äsken lukemani strategiaohjelman kirjauksen toteutumiseen. Kaupunginhallituksen puheenjohtaja Rauhamäki erinomaisesti avasi tätä omassa puheenvuorossaan. Tämä on päätösten ketju, josta tämä päivä, tämä kokous on yksi osa.

Strategiaohjelman eri osat eivät kuitenkaan ole toisistaan irrallisia. Keskustan valtuustoryhmä korostaa, että strategiaohjelman tavoitteena oli hyvän johtamisen ohella tasapainoinen talous. Mielestämme jatkosakin on kannettava huolta Helsingin kehittämisestä ja hyvästä taloudenhoidosta. Näistä näkökulmista on oleellista, että sekä kaupunkikonaisuuden ohjattavuus että kaupungin toiminnan tuottavuus ja kustannustehokkuus paranevat. Tavoitteista on pidettävä kiinni riippumatta kotikaupunkimme hallintomallista ja virasto- tai toimialarakenteesta.

Keskustan valtuustoryhmä korostaa asukkaiden osallisuuden ja kuntalaisdemokratian edistämistä kaikissa kaupungin toiminnoissa. Tämän uudistuksen yhtenä tärkeimpänä tavoitteena on, että kaupunkilaisten osallistumisen ja vuorovaikutuksen mahdollisuudet paranevat sekä kaupunkitasolla että alueellisesti. Keskustan ryhmän mielestä osallis-

22.6.2016

tumisella ja kuulemisella on tarkoitettava aidosti eri ikäisten – myös lasten, nuorten, ikääntyneiden – erilaisissa elämäntilanteissa olevien ihmisten vaikutusmahdollisuuksien lisäämistä.

Vaikuttaminen vaaleissa on tärkeää, mutta vaikuttamisen kanavia on kehitettävä lisää, ja kuten edellisissä puheenvuoroissa olemme kuulleet, syksyllä käsittelyyn tulevat osallistumisen linjaukset. Niiden tavoitteena pitää olla vahvistaa kaupunkilaisten mahdollisuuksia vaikuttaa päätöksiin.

Arvoisa puheenjohtaja.

Kauas on tultu niistä päivistä, kun äänioikeuden vaaleissa sai se, jolla oli rahaa ja halua ostaa vaikutusvaltaa. Ensi valtuustokaudella on syytä juhlia yleisen ja yhtäläisen äänioikeuden 100-vuotisjuhlia kunnallisvaaleissa. Tasan 100 vuotta sitten järjestetyissä kunnallisvaaleissa, vain joka neljännellä helsinkiläisellä oli äänioikeus.

Olemme erittäin tyytyväisiä siihen, että Helsingistä on kehittynyt viimeisen 5–10 vuoden aikana aktiivinen ja elävä kaupunki, jossa kaupunkilaiset voivat olla mukana rakentamassa hyvää arkea. Johtamisjärjestelmän uudistamisessa periaatteena on pidetty asukkaiden näkemysten entistä parempaa huomiointia päätöksenteon kaikissa vaiheissa, ja me haluamme korostaa tässä erityisesti päätösten valmistelun avoimuutta.

”Asukaslähtöisyys kaupungin palvelukokonaisuuksissa paranee”, lukee meidän papereissamme. Tämän pitäisi tarkoittaa myös sitä, että kaupunkilaiset ovat oikeutettuja saamaan tietoa päätösten valmistelusta ja valmistelun taustoista. Valtuutettu Honkasalo otti omassa puheenvuorossaan äsken oivalliseksi esimerkiksi kouluverkkopäätökset – ne sopivat esimerkiksi myös tähän minun puheeseeni.

Keskustan valtuustoryhmä toivoo, että tulevien kuntavaalien keskustelu ei keskity vain tulevan pormestarin henkilöön. Pormestarista tulee Helsingin keulakuva – kasvot, kuten esityslistatekstissä todetaan – ja hänen henkilöllään on merkitystä. Mutta vielä enemmän merkitystä on sillä linjalla, jota pormestari ajaa. Haluamme myös muistuttaa, että sekä pormestarin että apulaispormestarien on nautittava heidän tehtävisään valitsevan valtuuston luottamusta.

Pormestarin valta on rajattu, ja vallankäyttäjänä hän voi jopa hävitä tulevalle kansliapäällikölle. Tämäkin on hyvä muistaa. Keskusta pitääkin tärkeänä, että kansliapäällikön rekrytointiprosessi on mahdollisimman avoin ja siihen varataan liittävästi aikaa.

22.6.2016

Ryhmämme haluaa muistuttaa, että yhteisesti on sovittu, että uudistuksen myötä tavoitteena on parantaa myös luottamushenkilöiden toimintaedellytyksiä. Tältä osin on huomioitava myös toistaiseksi pienet valtuustoryhmät. Luottamushenkilöiden näkökulmasta kysymys on myös tiedonsaannista ja mahdollisuuksista perehtyä asioihin riittävän ajoissa.

Pormestarimallin käyttöönoton yhtenä periaatteena on valmistelun ja päätöksenteon säilyttäminen selkeästi erillään toisistaan. Poliittisen päätöksenteon toimivuuden kannalta suunta on oikea. Luottamushenkilön ja virkamiehen roolien erottaminen on tärkeää sekä vastuiden että päätösten toimeenpanon näkökulmasta. Jatkovalmistelussa on kuitenkin mietittävä vielä tarkkaan joidenkin asioiden osalta, missä raja tältä osin kulkee: mitkä asiat linjataan virkamiesten päätöksillä, mitkä asiat otetaan käsittelyyn luottamushenkilöelimiin. RKP:n ryhmäpuheenvuorossa tämä otettiin myös hyvin esille.

Emme päätä vielä tänään pormestarien ja apulaispormestarien palkkauksesta emmekä luottamushenkilöiden palkkioista. Olen tuonut johtamisen jaoston keskusteluissa useita kertoja esille huolen, ettemme jätä tulevia pormestareita lähtökohtaisesti ansiosidonnaisen sosiaaliturvan ja työttömyysturvan ulkopuolelle. Pormestarin ja apulaispormestarien pitäisi olla työsuhteessa kaupunkiin, ei luottamushenkilöitä. Pormestarin ja apulaispormestarien palkkatasopohdinnassa on mielestämme arvioitava kertyvää kokonaispalkkaa. Lähtökohtaisesti ajatellaan, että heille ei maksettaisi palkan päälle samoja kokouspalkkioita kuin muille luottamushenkilöille, vaan heidän kokonaispalkkansa verrattaisiin nimenomaan nykyisin noudatettuihin käytäntöihin kaupunginjohtajan ja apulaiskaupunginjohtajien osalta.

Pormestarimallin käyttöönottoa vielä suurempi uudistus on siirtyminen toimialamalliin. Pelkkä organisaation uudistaminen ei muuta vielä toimintaa. Valtuustostrategiassa tavoitteeksi asetettiin taitava johtaminen ja osaava henkilöstö. Niin kauan kuin muistamme, valtuustossa on puhuttu virastojen välisen yhteistyön tiivistämisestä ja haasteista, joita virastorakenne tuottaa. Teemmepä mitä muutoksia tahansa, aina raja muodostuu johonkin kohtaan organisaatiossa. Toimialarakenteen tärkeimpänä tavoitteena on kuitenkin näiden rajojen vähentäminen ja maldaminen. Rajojen muuttaminenkaan ei kuitenkaan riitä, vaan myös toimintakäytäntöjä on muutettava ja uudistettava. Koko kaupungin henkilöstö on myös otettava mukaan muutosprosessiin. Tästä on hyviä esimerkkejä jo meillä, ja tätä hyvää työtä tulee jatkaa.

Johtamisjärjestelmän uudistamisprosessissa on ollut ryppyjä puolueiden välisessä rakkaudessa. Olemme kuitenkin tyytyväisiä siihen, että viimeisissä vaiheissa kyettiin tarkentamaan päätöstä ja sopimaan mo-

22.6.2016

nista linjoista niin, että olemme täällä käsittelemässä yksimielisesti hyväksytyä esitystä.

Valtuutettu Ebeling

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät kaupunginvaltuutetut.

Maaliskuussa käsitelimme täällä kaupunginvaltuustossa johtamisjärjestelmää edellisen kerran. Tuolloin kerroimme omat näkemyksemme, jotka eivät ole suuresti muuttuneet. Valmistelu on osittain edennyt toivomaamme suuntaan. Tuossa yhteydessä KD-valtuustoryhmä totesi, että johtamisjärjestelmä uudistuksessa on paljon hyvää, mutta jotain voitaisiin tehdä vielä paremmin.

Esitetty kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen koko on OK, samoin vaatimus siitä, että kaupunginhallituksen jäsenet ovat jatkossa valtuutettuja tai varavaltuutettuja. Virkamiesvalmistelun ja poliittisen päätöksenteon selkeä erottaminen on myös hyvä asia.

Vaalien jälkeen pormestareilla on suuri valta. Kun demokratian vahvistamisesta puhutaan, olisi mielestämme perusteltua edellyttää, että valittavat pormestarit olisivat varsinaisia valtuutettuja. Tuntuu erikoiselta, jos henkilö, jota kansalaiset eivät ole valinneet valtuutetuksi, valittaisiin johtamaan koko kaupunkia ja annettaisiin paljon tavallista valtuutettua suurempi valta.

Tämä esityksen kohta ei tunnu demokratian kannalta oikealta, vaikka inhimillisesti se onkin ymmärrettävä. Eikö viime vaaleissa moni ryhmäjohtaja pudonnut valtuustosta, ja nykyinen kaupunginhallituksen puheenjohtajakin taisi tulla ryhmänsä viimeisenä valituksi. Mielestämme tämänkaltaiset päätökset tulisi kuitenkin tehdä kaupungin ja demokratian näkökulmasta eikä jostakin muusta syystä. Pitäisimme suotavana, että toimialalautakuntien koko olisi 15 jäsentä poliittisen kattavuuden vuoksi.

Positiivisena pidämme sitä, että innostus erilliseen pormestariohjelmaan vaikuttaa hiipuneen. On perusteltua, että valtuusto päättää strategiaohjelmasta tai sitten laaditaan pormestariohjelma, mutta molempia ei tarvita. Molempien tekeminen olisi niin sanotusti tårta på tårta.

Keväällä enemmistö halusi linjata, että toimialoja tulisi olla enintään 4. Demarit halusivat, että olisi linjattu, että toimialoja on vähintään 4. Me totesimme, että 4 vaikuttaisi meidän mielestämme hyvältä. Linjamme näyttää nyt toteutuvan.

22.6.2016

Linjasimme maaliskuussa, että jatkossa palvelukokonaisuuksien määrän tulee olla merkittävästi pienempi kuin nykyisten virastojen määrä. Nyt näin näyttää käyvän. Kaupunki saattaa säästää, jos jatkossa ei tehdä virheitä, jotka syövät säästöt. On syytä pitää huolta siitä, että luottamushenkilöille maksettavat palkat ja palkkiot eivät muodostu kohtuuttoman korkeiksi.

Kansliapäällikön asema herättää meissä yhä kysymyksiä. Tuleeko siitä liian vahva? Toki nykyinen esitys on parempi kuin maaliskuussa pöydällä ollut esitys.

Uudistus antaa demokratialle ja kansalaisten vaikuttamiselle uusia mahdollisuuksia. On hyvä, että ihmiset voivat osallistua ja pystyvät vaikuttamaan. Pidämme perusteltuna, että päätoimisina luottamushenkilöinä toimivat pormestari ja apulaispormestarit huolehtisivat kuntalaisten osallistumisen ja vuorovaikutuksen toteutumisesta, kuten meille nyt esitetään.

Kun luottamuspaikkojen määrä vähentyy ja valtaa käytännössä myös keskitetään, pidämme erittäin tärkeänä, että kuntavaalien tulos otetaan aiempaa paremmin huomioon kaikilta osin luottamuspaikkoja jaettaessa – ei vain pormestarinpaikkoja jaettaessa.

Kiitos.

Valtuutettu Hakanen

Puheenjohtaja. Ordförande. Hyvät valtuutetut.

Asukkaiden vaikutusmahdollisuuksien puute ja virkamiesvaltaisuus ovat Helsingin johtamisen suurimpia ongelmia. Nyt käsiteltävällä ehdotuksella keskitetään kuitenkin johtaminen entistä pienempään piiriin ja lisätään virkamiesten valtaa muun muassa lopettamalla suurin osa lautakunnista. Valtuuston sisälle esitetään pormestareista ja kaupunginhallituksen jäsenistä palkka- ja palkkioeliitti, pormestareille kaavaillaan esityksen perusteluissa jopa nykyisten kaupunginjohtajien tasoisia öky-palkkoja – siis yli 15 000:sta yli 12 000 euroon kuukaudessa.

Tätä esitystä perustellaan pormestarihallinnon käyttöönotolla. Kaupunginjohtajien valintaan yhtä aikaa valtuustokauden alussa voitaisiin kuitenkin siirtyä ilman, että yhdistetään virastot vain 4 jättitoimialaan ja korvataan yli 20 lautakuntaa 4:llä. Lisäksi ajankohta koko organisaation laittamisessa uusiksi on outo, kun ei tiedetä, mitä sote-uudistuksesta tulee

22.6.2016

eikä sitä, tuleeko pääkaupunkiseudulle sote- ja aluehallinnossa jokin erillisratkaisu.

Tässä esityksessä halutaan erottaa poliittinen päätöksenteko ja virkamiesvalmistelu. Käytännössä kansliapäällikön ja toimialajohtajien rooli esittelijöinä vahvistuu. Lisäksi toimialojen sisällä erilaisten yksiköiden ja alojen johtavien virkamiesten asema vahvistuu, kun suurin osa lautakunnista ja johtokunnista lopetetaan. Jos valtuuston roolia halutaan vahvistaa, pitäisi valtuuston päättää strategian ja budjetin lisäksi myös eri alojen keskeiset ohjelmat, palveluverkkolinjaukset ja muun muassa tytäryhtiöitä koskevat strategiset linjaukset.

Arvoisa puheenjohtaja.

Jättikokoisten toimialojen sanotaan edistävän palvelukokonaisuuksien kehittämistä. Se, miten sujuvasti ja yhtenäisesti palvelut toimivat, riippuu kuitenkin ennen muuta töiden organisoimisesta, toimintamalleista ja resursseista ruohonjuuritasolla, eikä sitä ratkaista keskittämällä päätöksenteko ylös, pieneen piiriin. Joiltain osin virastoja kannattaa yhdistää, mutta esitetyt jättitoimialat eivät kaikilta osin muodosta mitään luontevia palvelukokonaisuuksia. Toimialojen ja yksiköiden määrää olisi syytä harkita uudelleen.

Esimerkiksi kaupunkisuunnittelun, kiinteistötoimen, rakennus- ja ympäristötoimen 9 viraston yhdistäminen keskittää valtaa tavalla, johon liittyy osaamisen ja asioiden hallinnan ohella myös valvonnan pettämisen ja korruption riskejä – demokratiaongelmista tässä yhteydessä nyt puhumattakaan.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalle puolestaan kootaan yli 10 hyvin erilaista yksikköä, joiden johtamisessa tarvitaan paljon erityisalojen asiantuntemusta ja jotka eivät muodosta yhtenäistä palvelukokonaisuutta. Näin erilaisten toimintojen yhdistämisessä on vaarana hukata osaamista ja pirstoa toimivia kokonaisuuksia, kuten esimerkiksi tietokeskus. Sote-palveluissa huolta herättää muun muassa alueellisen sosiaalityön kohtalo.

Kaikkein kyseenalaisinta on lautakuntien ja johtokuntien raju vähentäminen. Lautakuntajärjestelmä on valtuuston ohella keskeinen osa kunnallista demokratiaa. Yli 20 lautakunnan ja johtokunnan korvaaminen 4:llä tarkoittaa luottamushenkilöiden roolin ja asukkaiden vaikutusmahdollisuuksien heikentämistä.

22.6.2016

Kaupunkisuunnittelulautakunnan, asuntolautakunnan, ympäristölautakunnan, nuorisolautakunnan, varhaiskasvatuslautakunnan sekä kulttuuri- ja kirjastolautakunnan lopettamisella ei ainakaan paranneta näiden alojen ohjaamista asukkaiden tarpeista lähtien. Ainakin tällaisille lautakunnille olisi jatkossakin tarvetta.

Kaupunginhallituksen esitykseen on lisätty muutamia jaostoja pehmentämään lautakuntien alasioja, joka herätti täällä valtuustossa aiemmin asiaa käsiteltäessä hyvin laajaa kritiikkiä, mutta näille jaostoille ei esitetä tässä päätösehdotuksessa budjettivaltaa. Useimmille jaostoille esitetään vain valitus- ja lupaviranomaisen tehtäviä tai ruotsinkielisiin palveluihin liittyviä valmistelutehtäviä. Muilta osin asia on täysin auki ja pelkien toiveiden varassa.

Samalla kun esitys keskittää valtaa pieneen piiriin, puuttuvat konkreettiset esitykset asukkaiden vaikutusmahdollisuuksien lisäämisestä. Osallisuutta kuvataan tavalla, jossa on kyse lähinnä vuorovaikutuksesta eikä vallan ja resurssien uudelleenjaosta. Virkamiesvetoisen osallistamisen sijasta pitäisikin kehittää osallistuvaan budjetointiin perustuvia aluefoorumeita, aluelautakuntia ja vastaavia, joille delegoitaisiin todellista päätösvaltaa ja myös siihen tarvittavia resursseja.

Henkilöstöä on kuultu valmistelussa sen verran kuin laki vaatii, mutta valmisteluryhmiin ei henkilöstön edustusta ole huolittu eikä sitä tässä päätösesityksessä esitetä jatkovalmisteluryhmiinkään.

Kaiken kaikkiaan, arvoisa puheenjohtaja, kaupunginhallituksen esitys sisältää enemmän demokratiaa heikentäviä kuin sitä tukevia tekijöitä.

Siksi SKP:n ja Helsinki-listojen edustajana ehdotan, että esitys palautetaan uuteen valmisteluun, jossa turvataan lautakuntien ja johtokuntien riittävä määrä, harkitaan uudelleen toimialoja ja yksiköiden määrittelyä, vahvistetaan asukkaiden ja henkilöstön osallistumista sekä selvitetään ennen päätöksentekoa valtioneuvoston valmisteleman sote- ja aluehallinnon uudistuksen vaikutukset kunnan tehtäviin.

Lisäksi olen ehdottanut päätöksentekojärjestelmään 4 pontta.

Valtuusto edellyttää, että jatkovalmistelussa kuullaan asukkaita ja täsmennetään lähidemokratiaa koskevia esityksiä muun muassa osallistuvasta budjetoinnista.

Valtuusto edellyttää, että henkilöstöllä on mahdollisuus nimetä edustajansa jatkovalmistelua varten muodostettaviin työryhmiin.

22.6.2016

Valtuusto edellyttää, että jatkovalmisteluissa selvitetään mahdollisuus järjestää tietokeskuksen tilasto- ja tutkimustoiminta omaksi yksiköksi.

Neljänneksi samanlainen ponsi koskien kaupungin arkiston toimintaa itsenäisenä yksikkönä.

Kiitos.

Valtuutettu Hursti

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Helsingin kaupungin johtamisjärjestelmässä on unohdettu kaupungin päättävä elin, eli valtuusto. Männistö sanoi puheenvuorossaan, että johtamisjärjestelmä on tehty kaupunkilaisia varten, ei valtuutettuja varten. Kaupunkilaisilta kuitenkin ei ole kysytty eikä kerrottu, mikä on johtamisjärjestelmän muutos kansaan nähden, miten se tulee vaikuttamaan demokratiaan. Ihmettelen puheenvuorossa ollutta sävyä.

Valtuutettu Hyttinen sanoi, ettei pormestareilla ole välttämättömästi riittävää koulutusta pormestarin tai apulaispormestarin virkaa hoitaakseen. Mitenhän me valtuutetut olemme saaneet koulutuksen tähän omaan hommaamme? Eiköhän se ole niin, että meidät on valittu äänestäjien äänillä viemään heidän asioitaan eteenpäin, mitä asioita he pitävät tärkeinä. Sydän on enemmän kuin koulutus tässä tilanteessa, ja meidän tehtävämme ei varmaan täällä ole kritisoida sitä, miten apulaispormestarit tai pormestarit ovat koulutettuja omaan tehtäväänsä. Meidän tehtävämme on täällä hoitaa tehtäviä, eikä ole väliä, onko vain kansakoulun käynyt, onko muusikko, onko lääkäri, opettaja tai niin edelleen. Se ei tee päätöksentekoa yhtään kyseenalaisemmaksi.

Valtuutettu Kivekäs sanoi, että jos kaikki asiat päätöksenteossa tehtäisiin kansalaisäänestyksellä, harvalla kaupunkilaisella olisi mahdollisuus tutustua asioihin niin, että tieto ja taito olisi paras mahdollinen päätöksentekoon. Tätä minäkin ajan palautusehdotuksessani.

Vaalit lähestyvät, asiaa ei esittämälläni tavalla palautuksessa tuoda esiin käytäviltä valtuustosalisiin. Valtuustosalissa uskalletaan kyllä puhua pormestarin ja apulaispormestarin palkoista, mutta ei valtuutettujen kokouspalkkioista. Valtuustopalkkioiden korottaminen ei ole agendani, mutta sosiaalinen oikeudenmukaisuus on. Minä kuitenkin uskallan ja väitän, että kokopäivätoimisena valtuutettu pystyy perehtymään ja hoi-

22.6.2016

tamaan luottamustoimea paremmin kuin valtuutettu, joka on sekä ansiotyössä 5 päivänä viikossa että sen lisäksi luottamustoimissa.

Johannes Virolainen aikoinaan puheenvuorossaan sanoi: ”Kun minut valittiin luottamustehtävääni kansan äänellä, kansan äänillä en ole tehnyt mitään muuta, enkä ole ollut poissa yhdestäkään kokouksesta”. Se oli mahdollista kansanedustajana.

Kaupunkilaisia varten, ei ketään muuta varten on valtuusto, joka on yhtä kuin valtuutetut, jotka kaupunkilaisten äänillä on päättäjiksi valittu ja joka on kaupungin päättävin elin. Monet valtuutetut ovat luottamustoihensa ohella päivä- tai vuorotyössä ja hoitavat luottamustehtävänsä oman päätoimensa ohella, joka pitäisi olla päinvastoin, mutta talous ei sitä salli.

Johtokuntien yhdistämisestä ja niiden tekemisestä entistä raskaammaksi kuin ne ovat nyt en ole samaa mieltä. Se on nähty, mitä tapahtui sosiaali- ja terveyslautakunnan yhdistämisessä, joka aiheutti sen, että päätöksenteoissa sosiaalipuoli jää usein terveystalouden jalkoihin – tai ehkä jopa huomioimatta. Esimerkiksi sote-seminaarissa oli 1 ainoa sosiaalipuolen ammattilainen luennoimassa ja 9 terveystalouden ammattilaisia.

Johtamisjärjestelmää uudistaessa tulee ottaa huomioon ennen muuta ne, jotka Helsingin kaupungin asioista päättävät. Siksi olen tehnyt pöytäkirjan, joka on julkaistu Ahjossa.

Kiitos.

(Puheenjohtajan välikysymys.)

Joo. Sanoinko jotain muuta?

(Puheenjohtajan välihuomautus.)

Anteeksi. Mutta ehkä se ponsi oli sitten hyvä tässä vaiheessa. Kannatan valtuutettu Hakasen ponsia.

Valtuutettu Pakarinen

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Yhden luukun palvelu. Asukkaat, jotka rakentavat yleensä sen elämänsä ainoan omakotitalot, taloyhtiöt, joissa tehdään vaikkapa kattore-

22.6.2016

montteja, yrittäjät, jotka haluavat tietää, miten pitää menetellä, jos vaikkapa haluaa kahvilansa eteen terassin. Olen ollut 12 vuotta näissä kuvioissa kohta, ja koko sen ajan on puhuttu yhden luukun palvelusta. Nyt meillä on mahdollisuus oikeasti käytännössä se toteuttaa. Esimerkiksi nyt kun me yhdistämme tekniset virastot, meille tulee kaupunkiympäristön toimiala, meillä on oikeasti mahdollisuus tehdä palvelusta sellainen, että se palvelee sekä kaupunkilaisia, asukkaita että myös yrittäjiä, yrityksiä parhaalla mahdollisella tavalla.

Se, että meistä tulisi nyt se Suomen yritysmyönteisin kaupunki, johon olemme valtuustostrategiassa sitoutuneet – itse asiassa täksi vuodeksi – ei synny pelkästään tällä, mutta tämä on hyvä alku siihen. Lisäksi tarvitaan esimerkiksi yritysvaikutusten arviointia, joka onneksi sekin on mennyt eteenpäin kaupunginhallituksessa. Eli tässä on samaan aikaan vireillä monta positiivista asiaa, jotka tekevät tästä kaupungista huomattavasti elinvoimaisemman.

Ilahdun myös siitä, että kaupunginhallitukseen tulee elinkeinojaosto. On jotenkin usein tuntunut siltä, että nämä elinkeinoasiat ovat jääneet moneen muun asian taakse, kun ei ole ollut esimerkiksi erillistä lautakuntaa, jonka edustajat täällä hyvin aktiivisesti aina – niin kuin tietysti kuuluu – puhuvat sen oman lautakuntansa asioista. Vähemmän olemme puhuneet sitten elinkeinoasioista. Tietysti itse olisin toivonut, että esimerkiksi yleiskaavan valmistelussa olisi annettu enemmän. Eli että se olisi kuulunut myös tämän elinkeinojaoston toimialaan, mutta näillä mennään.

Tietenkään laatikkoleikit yksinään eivät takaa mitään. Se toteutus ratkaisee. Seuraavaksi meidän pitää saada osaavia johtajia, jotka tekevät tämän suunnitelman todeksi. Tokikaan se ei ole valmis, mutta jos me tässä odotamme, että saadaan täydellinen ratkaisu, ei saada koskaan mitään tehdyksi.

Nyt sitten toteutetaan tämä. Toivottavasti johtajilla, jotka saavat virkamiehet innostumaan tämän organisaation tekemisestä mahdollisimman hyväksi kaupunkilaisten ja yritysten palvelemiseksi, ja minusta tämä on hyvä alku siihen.

Kiitoksia.

Valtuutettu Jalovaara

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

22.6.2016

On juhannusviikko ja kevään viimeinen kokous, mutta agendalla on varmaan tärkeimpiä päätöksiä, mitä tässä salissa on todella pitkään aikaan tehty. Että jaksetaan vielä skarpata muutama tunti.

Tässä on kyse vallasta ja sen uusjaosta Suomen pääkaupungista. Merkittävä päätös. Joku saa lisää valtaa, ja joku taas menettää valtaa. Sillä kokemuksella, mitä itselleni on tästä vuodesta 2008 Helsingin politiikasta kertynyt, ymmärrän kyllä, että on tarvetta sujuvoittaa nykyjärjestelmää. Kuten Osku Pajamäki totesi, SDP:stä tämän uudistuksen suuntaviivat eivät kaikilta osin meitä miellytä, mutta kolmanneksi suurimman ryhmän hyppääminen metron tai voisiko sanoa vuoristoradan vauhdista pois tässä vaiheessa tuskin tilannetta hirveästi parantaisi.

Tässä on joillakin selkeitä valtopoliittisia tavoitteita, mitä halutaan viedä tällä jutulla nyt lävitse. Tässä kun on kuunnellut näitä puheenvuoroja, on nähnyt, että mitä pidemmälle tämä ilta on edennyt, sitä kriittisemmäksi ne ovat käyneet, ja alkuvaiheessa ei nähty kuin pelkkää hyvää. Siitä voi jotain päätellä, kuka tätä eniten haluaa tänne.

Itse arvostan hyvin korkealle meidän lautakuntajärjestelmäämme, ja pitkälti SDP on ollut vaikuttamassa näissä neuvotteluissa siihen, että on saatu jonkun verran korjauksia tähän esitykseen. Siitä huolimatta olen edelleen huolissani siitä, että tämä malli pienentää sitä joukkoa, joka jatkossa käyttää tässä kaupungissa valtaa.

Kaupungin päätöksenteko on vakava asia. Missään Facebookin tai somen muissa ryhmissä ei näitä asioita päätetä, vaan ihan niissä kokouksissa, missä nämä vallankäyttäjät ovat paikalla. Uskon, että minun lisäkseni monen puolueen aktiivit jakavat sen huolen, että tämä valta on jatkossa ehkä vähän pienemmissä käsissä. On ihan ? tärkeätä saada selkeästi minun mielestäni tässä tietoa siitä, kuinka paljon tämä erilaisten luottamushenkilöiden määrä tulee pienenemään. Meidän rikkautemme on ollut se, että meillä on paljon ihmisiä, jotka erilaisissa tehtävissä ovat mukana ja ympäri kaupunkia samalla tavalla on sitten näitä luottamushenkilöitä.

Itselläni aikanaan oli kulttuuri- ja kirjastolautakunnan varajäsenyys viime kaudella se paikka, missä minä harjoittelin näihin kaupungin luottamustehtäviin, ja sitten olin loppukaudella tasa-arvotoimikunnassa, eli ei tänne valtuuston nyt yleensä ihan suoraan tulla. Sen takia on minusta tärkeätä, että on näitä paikkoja, missä voidaan tutustua tähän kunnallispolitiikkaan.

22.6.2016

On hyvin tärkeätä jatkovalmistelussa pitää huoli siitä, että muutkin kuin tämä pormestari ja valtuuston jäsenet pääsisivät mukaan vaikuttamaan meidän yhteisiin asioihimme.

Asiaa olisi varmaan enemmänkin, mutta tässä tärkeimmät tällä kertaa. Tehdään päätökset ja lähdetään sitten juhannuksen viettoon.

Kiitos.

Valtuutettu Vuorjoki

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

On monia keinoja, joilla me voisimme vahvistaa demokratiaa ja kunta-laisten osallisuutta. Esimerkiksi voisimme laajentaa luottamushenkilöitten aloiteoikeutta lautakuntiin, voisimme avata ryhmien välisten neuvotteluitten sisältöä julkiseksi, voisimme kehittää virkamiesvalmistelua siihen suuntaan, että siinä selvemmin avataan päätöksentekijöille arvovallintoja.

Tässä uudistuksessa on tehty yksi selkeä muutos, joka lisää demokratiaa. Tässä tehdään pormestarin viroista avoimesti poliittisia ja luodaan selkeät pelisäännöt pormestarien valinnalle sen sijaan, että johtopaikoille valitaan ihmisiä epämääräisin kabinettisopimuksin. Muilta osin tämä uudistus vähentää demokratiaa.

Minun omaan yhteiskunnalliseen ajatteluuni on vaikuttanut voimakkaasti professori Markku Kivisen alustus, jonka hän piti Nuorten filosofiatapahtumassa 2007 ja jossa hän käsitteli Neuvostoliiton hajoamista. Viittaan nyt Kivisen ajatuksiin muistinvaraisesti ja siksi hyvin vapaasti omien ajatusteni lomassa.

Yhteiskunnallisilla toimenpiteillä saadaan usein aikaan sitä, mitä on tavoiteltu, mutta lisäksi myös jotain, mitä ei haluta. Yleensä hyvilläkin päätöksillä on ennakoimattomia ja suunnittelemattomia seurauksia. Neuvostoliitossa näistä kielteisistä sivuvaikutuksista ei puhuttu, vaan niistä tuli tabuja. Virallisen totuuden ja reaalityodellisuuden välinen ero kasvoi, ja tämä johti hiljalleen yhteiskunnan romahtamiseen.

Tästä syystä päätöksenteossa tarvitaan ristiriitoja. Tarvitaan henkilöitä ja ryhmiä, jotka vetävät eri suuntiin, haastavat toisiaan, kritisoivat toistensa tekoja. Opposition yksi tehtävä on nostaa keskusteluun päätösten suunnittelemattomia vaikutuksia ja estää meitä muuttumasta yhden

22.6.2016

totuuden yhteiskunnaksi, jossa ymmärrys ongelmista ja haasteista sumenee.

Kuntapolitiikassa meillä ei ole oppositiota, ja sen takia tärkeitä on se ristiveto, joka syntyy eri toimielinten välille, esimerkiksi lautakuntien ja kaupunginhallituksen välille tai poliittisten päätöksentekijöiden ja virkamiesten välille. Ristivetoa syntyy myös siitä, että meillä on laaja joukko luottamushenkilöitä, jotka näkevät asioita eri näkökulmista, ja monia toimielimiä, joitten sisälle syntyy vähän omanlaisiaan toimintakulttuureita.

Johtamisjärjestelmäuudistus muuttaa poliittista johtoa kapeammaksi ja yksisuuntaisemmaksi. 3 tärkeitä valta-asemaa keskitetään yhdelle ihmiselle, eli kun tällä hetkellä apulaiskaupunginjohtajat, lautakuntien puheenjohtajat ja kaupunginhallituksen jäsenet ovat eri ihmisiä, jatkossa pormestarit toimisivat sekä kaupunginhallituksen jäsenenä että lautakuntien puheenjohtajina.

Lautakuntien määrää vähennetään, ja ne valjastetaan aikaisempaa tiukemmin kaupunginhallituksen otteeseen. Vaarana on, että entistä enemmän poliittisten ristiriitojen sovittelua siirtyy muutaman ihmisen kabinettikeskusteluihin. Tilaa sille, että syntyy ristikkäisiä tavoitteita, kritiikkiä ja poliittista ristivetoa, on aikaisempaa vähemmän, vaikka juuri nimenomaan se olisi demokratian toimivuuden kannalta tärkeää.

En väitä, että uudistus veisi meitä totalitarismiin. Vapaat vaalit, monipuoluejärjestelmä ja sananvapaus takaavat sen, että Helsinki edelleen on demokraattisesti johdettu kaupunki. Mutta sellaisella janalla, jonka toisessa ääripäässä on hyvin toimiva demokratia ja toisessa ääripäässä totalitarismi tai diktatuuri, tämä johtamisjärjestelmäuudistus vie meitä pikkuaskelen pois päin demokratiasta, ja se on sellainen, mitä ei kannattaisi tehdä.

Tämä kaupunginhallituksen esitys on ryhmien välinen kompromissi, joka on synnytetty neuvotteluissa. Vasemmistoliitto on päättänyt hyväksyä tämän kompromissin kaikkine ongelmineen, koska siinä näkyy meidän kädenjälkemme esimerkiksi siten, että lautakuntien vähentämisestä on paikattu jaostoilla. Henkilökohtaisesti pidän tämän esityksen ongelmia demokratian kannalta niin suurina, että omassa ryhmässäni esitin tämän neuvottelutuloksen hylkäämistä, mutta kuitenkin kunnioitan oman ryhmäni enemmistön päätöstä ja äänestän tämän esityksen puolesta.

Kiitos.

22.6.2016

Valtuutettu Muttilainen

Kiitoksia, puheenjohtaja.

On tämä nyt parempi lopputulos kuin se hyvinkin vitsikirjamainen esitys, mitä tässä heiluteltiin alkuun. Tätä on ruuvattu joka suuntaan, mutta on tämä aika pikaisella aikataululla runnottu läpi, joten vahvat ovat puutteet.

Mitä bulimpia lautakuntia meillä on, sitä enemmän demokratia kärsii. En meinaa, että tässä kaupungissa pitäisi olla koirapuistojohtokuntaa myöten päättäviä elimiä, mutta jos tätä vaikka verrataan sotesabluunaan, niin se on lähinnä huolestuttavaa se kuvio. Siinä on myös tällainen kuvio, että kun duunataan näitä megalautakuntia, niin sitä enemmän työ siellä lisääntyy. Onko siellä tarpeeksi ihmisiä, jotka osaavat ikään kuin joka osa-alueelle puuttua siellä? Riittääkö tietämys, aikataulu, ja kuinka paljon kumileimasin käy? Sitä en halua, että riisutaan tätä demokratiaa yhtään enempää.

Tämä on myös luottamuksenosoitus kaikille puolueaktiiveille. Tällainen, että mitä enemmän on johtokuntia ja lautakuntia, tuolla tekee aika paljon porukkaa puolueiden eteen duunia vaalien alla ja muuten, joten kaikki eivät välttämättä haluakaan istua tässä salissa – kaikki ne järkevät. Heille riittää pienempikin jakkara, ja ne ovat yhtä tärkeitä jakkaroitaita, kuin se jakkara, millä me istumme täällä, jotka osaavat käyttää valtaansa oikein tai luottamustaan.

Kuten todettua, tämä paketti on aika levällään vieläkin, joten tästä syystä on hyvä, että vasemmistoliitto on jatkossakin mukana väentämässä muitakin yksityiskohtia, että tämä lopputulos olisi mahdollisimman kaupunkilaisia palveleva.

Mitä menee virastojen yhdistämiseen, niin se on hyvä asia siinä mielessä, että se toivottavasti parantaa niiden dialogia, mikä on tällä hetkellä ollut aika hukassa monessakin suhteessa. Olen törmännyt siihen kaupunkilaisena duunarina ja valtuutettuna, joten tämä on positiivista. Tosin en halua, että duunataan taas liian megavirastoja, niin kuin tämä kuvio nyt sitten vähän näyttäisi siltä, koska se myös nimenomaan syö tätä demokratiaa.

Kiitoksia.

22.6.2016

Valtuutettu Holopainen

Kiitos, puheenjohtaja. Arvoisat valtuutetut.

Kunnallispolitiikkaa ei välttämättä paranna se, että tehtäviä on mahdollisimman paljon ja niissä on ihmisiä, joita ei ole valittu, vaaleissa hoitamassa tärkeitä asioita. Mielestäni on nyt huonompi tilanne tähän tulevaan malliin nähden se, että meillä on tärkeitä lautakuntia, joissa ei ole kovin montaa valtuutettua istumassa.

Tämä esitys edistää demokratiaa siten, että pormestarit voidaan vaihtaa vaaleissa ja paikat jaetaan poliittisen mandaatin perusteella. Uudistus parantaa demokratiaa suhteessa nykyiseen kaupunginjohtajamalliin siis, mutta se on totta, että tämä uudistus näyttää tässä demokraattisessa systeemissä kyllä keskittävän valtaa harvemmillle luottamushenkilöille, ja siihen tulee kiinnittää jatkovalmistelussa huomiota. Ihan kaikkia asioita ei kannata täältä valtuustosta delegoida kaupunginhallitukselle, ja tätä nykyistäkin päätöksentekojakoa täytyisi tarkastella, että pitäisikö tänne tuoda ehkä eri asioita, ehkä enemmän asioita sen jälkeen kun ruvetaan elämään tässä uudessa mallissa. Koska on totta, niin kuin täällä on mainittu, valta keskittyy muutamalle luottamushenkilölle tai enemmän valtaa keskittyy muutamalla luottamushenkilölle todennäköisesti uuden mallin myötä.

Samantyyppinen asia, johon pitäisi kiinnittää huomiota, on se, miten jatkovalmistelussa pidetään huolta siitä, että kun lautakunnat ovat hirveän isoja, niin niillä edelleen on valtaa päättää asioista, eikä kaikkia ns. pieniä asioita sitten delegoida taas virkahenkilöille. Jatkossa esimerkiksi varhaiskasvatus ja opetus tulevat olemaan yhdessä, ja tiedetään, että jo nykyisellään molemmat lautakunnat paiskivat töitä pitkien listojen kanssa. Mutta tämän uudistuksen myötä täytyy varautua tekemään niissä isoissa lautakunnissa paljon töitä. Ei ole mitenkään tarkoituksenmukaista, että sitten kaikkia asioita ruvetaan työntämään virkahenkilöiden, toimialajohtajien päätöksiksi, koska se heikentää demokratiaa, ja sen näen suurempana riskinä kuin sen, että meillä ei ole välttämättä niin paljon luottamuspaikkoja. Keskeisempää on se, mitä päätetään milläkin tasolla.

Sen vielä toistan, että valtuuston täytyy jatkossakin pystyä päättämään asioista, koska muuten ei ole mitään mandaattia vaikuttaa suoraan siihen, mitä nämä kaupunginhallituksen pormestari politiikat tekevät tämän uudistuksen jälkeen.

22.6.2016

Mutta hyvään suuntaan ollaan menossa, ja jatkovalmistelussa täytyy kiinnittää huomiota näihin päätöksentekovalta-asioihin ja miten niitä delegoidaan eteenpäin.

Kiitoksia.

Valtuutettu Kolbe

Puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Tässä on paljon ollut keskustelua kunnallishallinnon ja politiikan historiasta ja jälleen siitä, miten merkityksellinen tämä muutos on. Vastaan ammattilaisena, että vain aika näyttää, miten paljon todellisuudessa muuttuu ja miten paljon Helsinki, joka kaikesta huolimatta on sekä politiikaltaan että virastorakenteeltaan aika konservatiivinen fundamentti, kuinka paljon jää hiljaista tietoa ja siihen kuuluvaa osaamista ja näkökulmaa matkaan mukaan. Ehkäpä 10 vuoden kuluttua voimme arvioida tämän murroksellisuuden.

Tässähän on paljon kiinnostavia lähestymistapoja. Voidaan katsoa hallinnon, politiikan ja myös henkilöstön kannalta tätä muutosta. Itse nostaisin esiin ja luonkin heti tässä kättelyssä ponnin, joka on kirjattu järjestelmään ja joka kuuluu suurin piirtein seuraavasti:

Hyväksyessään johtamisjärjestelmä uudistuksen valtuusto edellyttää, että selvitetään, miten arkistotoimi voidaan järjestää niin että kaupunki pystyy parhaalla mahdollisella tavalla siirtymään digitaaliseen asiakirjahallintoon uudessa organisaatiossa.

Tämä liittyy tietenkin siihen, että tällainen hallinnollinen uudistus, kuten kaikki kaupungin toiminta meillä, on perinteisesti dokumentointi. Kaupunginarkisto yhtäältä ja tietokeskus toisaalta ovat näitä varantoja, joista ja joiden pohjalta me rakennamme Helsingille osaltaan identiteettiä vahvana toimijana. Siksi tämänkin johtamisjärjestelmän rinnakkaisilmionä tuleeh pohtia – ehkä ei suoraan mutta ainakin jollakin inspiroituksella – miten tullaan järjestämään tällaiset kylkiäisorganisaatiot, kuten Forum Virium, joka viime päivinä on ollut julkisuudessa, tai Helsingin matkailutoimi. Nythän molemmissa on vahva linkkiytyminen elinkeino-osastoon. Kolmantena on sitten tämä arkistojärjestelmä ja tietojärjestelmä. Tiedämme, että tässä asiakirjahallinto ja sen toimintaympäristö on voimakkaassa digitaalisessa murroksessa ja on paineita täälläkin salissa valtionhallinnon tavalla siirtyä paperittomuuteen. Se merkitsee asiakirjojen digitointia ja niiden sähköistä säilyttämistä.

22.6.2016

Meillähän arkistotoimi on historiallisesti ollut erittäin merkittävä. Se on erityisesti Helsingin historian tutkimuksen kannalta aivan keskeinen organisaatio, ja siksi näkisin, että tämän johtamisjärjestelmän yhteydessä olisi seikkaperäisesti pohdittava koko arkistohallinnon järjestämistä, jotta sen toiminnallinen mielekkyys säilyy. Lisäksi tiedämme, että kaupungilla ja sen eri virastoissa on useita sirpaleisia arkistokokonaisuuksia ja arkistojen sijaintipaikkoja. Johtamisjärjestelmän uudistus mahdollistaa sen, että katsotaan tätäkin kenttää kokonaisuudessa. Meillä on merkittävää kansallisesti keskeistä osaamista, ja tässä tietenkin Helsingin etu pääkaupunkina on se, että Valtionarkisto – tai niin kuin nykyään sanotaan Kansallisarkisto – on kaupunginarkiston keskeinen toimija.

Näkisin, että tämä olisi nyt hyvä paikka katsoa koko arkistotoimi ja toisaalta pitää yllä ja vaalia sen erityisyyttä. Vertailukaupungeissa, kuten Tukholmassa ja Tallinnassa, kaupunginarkisto on omana virastonaan tai yksikkönään. Omasta puolestani olen – jatkan siitä, mihin Terhi Peltonkorpi jäi ryhmäpuheenvuorossa – iloinen siitä, että on astuttu nyt askel eteenpäin. Tietysti tässä yhteydessä sopii pohtia ja olla hieman huolissaan, että emme saisi kaksoisorganisaatiota, että pormestari ja apulaiskaupunginjohtajat eivät rakenna ympärilleen poliittista kansliaa apulaisineen vaan että meidän vahva virasto-osaamisemme olisi edelleenkin esittelyn ja esittelyjärjestelmän keskeinen ydin.

Mutta kiitoksia tästä, ja menestystä meille kaikille tämän murroksen läpi viemiseen. Kiitos.

Valtuutettu Puhakka

Hyvät valtuutetut.

Tämä tuntuu kiinnostavan kuntalaisia juuri sen verran kuin lehtereillä näkyy ihmisiä. Siellä ei ole yhtään tällä kertaa.

Itse tulen hyväksymään tämän esityksen todella pitkän hampain ja olen samaa mieltä niin kuin täällä on moni todennut, että haluamme vassemmistoliiitossa olla mukana myös jatkovalmistelussa. Se juna meni, että tätä voisi kamppailaa. Silloin täytyy olla junassa mukana ja tehdä mahdollisimman hyvää jälkeä.

Itseäni tässä erityisesti arveluttaa se, että valta keskittyy hyvin vahvasti. En laskisi sitä niin päin, keneltä valta on pois vaan ketkä sitä valtaa tulevaisuudessa käyttävät. Sitä käyttävät pormestari, kansliapäällikkö, apulaispormestarit, 4 toimialajohtajaa sekä 10 muuta ihmistä, jotka ovat

22.6.2016

kaupunginhallituksessa. Kun nämä kaikki ynnätään yhteen, tämän kokoisessa kaupungissa on parikymmentä vallankäyttäjää, joista 10 vallankäyttäjää on keskeisessä asemassa. Muut seuraavat sivusta, kun käydään poliittisia neuvotteluja. Pormestaristosta tulee uusi poliittisten päätösten – voisin sanoa rumemminkin – neuvotteluelin, jossa linjataan suurimmat ratkaisut, mitä kaupunginhallitus maanantaina päättää. Pormestari linjaa ne.

Sillä tavalla kannattaa avoimin silmin katsoa sitä, millainen vallankäyttöjärjestelmä meillä on tulossa. Tulee olemaan erittäin haastavaa, että 38 000 työntekijää olevassa kaupungissa 4 toimialalle valitaan toimialajohtajat. En ole ihan varma, haluaisinko olla siinä rekrytointiryhmässä, joka valitsee ammattijohtajan ja joka pystyy tätä monitahoista ammatitiorganisaatiota johtamaan ottaen huomioon sen, että siihen kuuluu myös demokraattinen aspekti, joka on olennainen kaupungin vallankäytössä ja johtamisessa. Sillä tavalla meillä tulee olemaan, kuinka monta yritystä meillä on Suomessa, joissa on 10 000 työntekijää, nimenomaan suomalaista ja monilla aloilla toimivaa yritystä. Sitä kannattaa vaikka Wikipediasta tsekkailla. Se tulee olemaan erittäin haasteellinen.

Lisäksi se, että meillä 38 000 työntekijää toimialoittain käydään läpi ensi helmikuun loppuun mennessä, tulee olemaan erittäin iso haaste. Kannattaa katsoa, mitä tapahtui sosiaali- ja terveystoimen yhdistämisessä, ja ottaa oppia sieltä. Toivottavasti kukaan työntekijä ei herää meillä uuden pormestari- tai pormestariaikakauden alussa, että kukas hänen esimiehensä on. Itse asiassa kenen toimialaan minun tehtäväni kuuluu? Se ei ole tavatonta tässä kaupungissa ollut aikaisemminkaan, kun sosiaali- ja terveystoimen yhdistämisä on tehty. Sitä kannattaa myös pohtia. Se on erittäin iso ja tärkeä asia. Itse toivoisin, että henkilöstö otettaisiin huomattavasti vahvemmin mukaan, koska henkilöstön sitoutumisesta on kiinni. Kyllä poliitikot kyydissä pärjäävät. Ovat pärjänneet kovemmassakin kyydissä kuin tämä muutos, mutta entäs työntekijät? He tekevät palvelut. Heidän kuvionsa on se, että kaupunkilaisille saadaan palvelut.

Toinen valtuutettu Terhi Peltokorpi toivoi, ettei meille tule pormestari-vaalit. Sanon: turha toivo. Ne tulivat jo tämän päätöksen myötä ja jo huomattavasti aikaisemmin.

Kiitos.

Ledamoten Månsson

Arvoisa puheenjohtaja.

22.6.2016

Minulla on 2 pointtia. 3 pointtia on so last season. Edessämme on suuri uudistus, mutta sitä voi joko dramatisoida tai sitten päinvastoin olla dramatisoimatta. Kuulostaa ehkä dramaattiselta, että luovutaan kaupunginjohtajasta ja apulaiskaupunginjohtajista ja siirrytään pormestariin ja apulaispormestareihin. Mutta itse asiassahan meillä on jo tosiasiasa ollut poliittisin perustein nimitettyjä johtajia. Nyt vain tehdään tästä järjestelmästä avoin ja rehellinen.

Dramaattisempi on tietysti siirtyminen nykyisistä virastoista vain 4 toimialaan. Mutta tässäkin voi olla dramatisoimatta. Sote jatkuu kuten nyt niin kauan kuin se nyt yleensä pysyy kaupungilla. Opetukseen lisätään vain suomenkielinenkin varhaiskasvatus sekä molemmat työväenopistot. Suurempi muutos tapahtuu vain teknisellä sektorilla ja kulttuuri- ja vapaa-aikasektoreilla. Mutta näilläkin superlautakuntien alaisuuteen tulee eri jaostoja, ja hallinnossa kussakin toimialassa muutama yksikkö hoitamaan suurin piirtein nykyisiä reviirejään tai rooteleitaan. Kaikki ei nyt kuitenkaan niin dramaattisesti muutu.

Den andra pointen, på svenska, om den svenska servicehelheten för utbildningssektorn. I fullmäktigebeslutet i mars tryggade vi att Arbis skulle fortsätta som en självständig svensk enhet. Vi kunde aldrig inom SFP tro att den nuvarande svenska linjen vid nuvarande svenska utbildningsverket skulle vara hotad, men när det visade sig att så var fallet så måste vi hitta en modell för att rädda det svenska skolväsendets relativa autonomi, och då kom vi fram till modellen med att plocka in Arbis här. Resultatet är inte bara en avväjningsseger, som det ju kanske ser ut, utan resultatet är nu en förstärkning av den svenska förvaltningen inom utbildningssektorn. Från dagis till Arbis i samma förvaltningsenhet. Det här är en win-win-modell. Den svenska enheten förstärks alltså. Den blir logisk. Den återspeglar principerna om ett livslångt lärande. Men det är också en rationalisering, precis som inom förvaltningen som helhet, eftersom Arbis' direktion slopas och Arbis sorterar under nämndens svenska sektion. Den här lösningen borde alltså tillfredsställa alla, och den tycks den också göra. Jag vill särskilt tacka alla andra grupper för stödet. Ni lever upp till principen om ett tvåspråkigt Helsinki, Helsingfors.

Puheenjohtaja.

Kannatan myös Laura Kolben ponsiehdotusta.

Valtuutettu Torsti

Kiitos, puheenjohtaja. Valtuutetut.

22.6.2016

Jaan Osku Pajamäen puheen ajatukset ja perusviestit. Helsingin nykymuotoinen organisaatio ja johtamisjärjestelmä kaipaa analyysia ja muutosta, mutta nyt käsillä olevassa esityksessä on paljon riskejä.

Henkilöstön mukanaolo on ollut vajavaista, kuten valtuutettu Puhakka juuri äsken totesi, ja elinehto toisaalta jatkovalmistelun onnistumiselle. Valta uhkaa keksittyä kansliapäällikön ja pormestarin muodostamalle superkaksikolle ja elinkeinopolitiikan varjolla pyritään viemään eteenpäin rakenteita, jotka ovat avoimen demokratian kannalta ongelmallisia.

Toivonkin lehterillä olevalta medialta supervahtikoira-roolia ja kyseenalaistamista oikein erityisesti elinkeinojaoston jatkovalmistelun ja toteutuksen osalta. Mitään erityisiä normaalin päätöksenteon ulkopuolelle vietäviä elinkeinotontteja esimerkiksi ei minusta demokraattisesti johdettussa Helsingissä oikein voi olla.

Hyvät valtuutetut.

Tieto on valtaa. Riippumaton tutkimus ja tieto on hyvän päätöksenteon ja hallinnon elinehto. Helsingillä on yli 100-vuotinen perinne, jonka puitteissa on kerätty tietoa, jonka pohjalta kaupunkilaisten elämän edellytyksiä on pyritty parantamaan. Kansainvälisestäkin liki ainutlaatuinen tietokeskuksemme syntyi käsittääkseni – nyt joudun vähän turvautumaan muistinvaraiseen tietoon, kun sen paremmin salista kuin netistä kukaan en nopeasti löytänyt tähän vahvistusta – mutta käsitykseni mukaan kaupungin kunnanlääkärinä toiminut viranhaltija aikoinaan alkoi kerätä terveys-, sairaus- ja kuolleisuustietoja systemaattisesti, jotta paremmin ymmärtäisi terveyseroja kaupungin eri osien välillä. Tästä on syntynyt tietokeskus, jonka palveluja olemme edelleen voineet käyttää myös päättäjinä.

Nyt käsillä olevassa mallissa tietokeskuksen asema muuttuu ja se esitetään osaksi talous- ja suunnitteluosastoa. Koska tietokeskuksen itsenäisyys on edellytys sen toiminnan riippumattomuudelle, pidän erityisen tärkeänä, että tietokeskus edelleenkin säilyy kokonaisuutena. Sen vuoksi teen seuraavan ponnen, jolle toivon lämpimästi valtuuston enemmistön tukea. Ponsi kuuluu:

Hyväksyessään kaupunginhallituksen esityksen kaupunginvaltuusto edellyttää, että jatkovalmistelussa selvitetään, miten tietokeskuksen tilasto- ja tutkimustoiminta talous- ja suunnitteluosastossa voidaan järjestää omaksi yksiköksi ja voitaisiinko tilausta ja tutkimustoiminnan ohjausta varten asettaa neuvottelukunta.

22.6.2016

Kiitos.

Valtuutettu Rydman

Puheenjohtaja.

Hyvä. Tällä kertaa toimii mikki tälläkin puolella. Tuntuu mukavammalta olla tällä puolen salia. Mutta asia on kuitenkin sellainen, joka ei kysy oikeisto–vasemmisto-asetelmaa, vaan kannan huolta kulttuurin asemasta kaupungissa myös uudistuvan johtamisjärjestelmän alla. Johtamisjärjestelmä uudistus itsessään on hyvä, ja siirtyminen toimialamalliin edistää moniakin positiivisia tavoitteita kaupungissa, mutta samaan aikaan on syytä varmistua siitä, että uuden järjestelmän puitteissa emme tule vahingossa ymmärtämättömyyttämme hävittäneeksi jotakin sellaista arvokasta, jota joutuisimme myöhemmin katumaan. Ennen kaikkea huomioni kohteena on nyt Helsingin kaupunginorkesteri, jota voitaneen pitää yhtenä merkittävimmistä Helsingin kaupungin kulttuuribrändiin liittyvistä toimijoista. Kaupunginorkesterin ensisijaisena tehtävänä on tuottaa klassisen musiikin palveluita taiteellisista lähtökohdista käsin muun muassa teatteri- ja orkesterilain mukaisesti. Orkesterin tavoitteena tuottaa näitä palveluita mahdollisimman korkealla kansainvälisellä taiteellisella tasolla. Orkesteritoiminnan organisoimisen keskeinen erityispiirre on taiteellisen, toiminnallisen ja hallinnollisen johtamisen saumaton ja eriyttämätön yhteistyö korkean taiteellisen ja toiminnallisen laadun varmistamiseksi. Tämä eriyttämätön yhteistyö on myös edellytys tälle korkealle tasolle.

Orkesterin markkinointiviestinnän tiivis ja saumaton yhteistyö orkesterin johdon taiteellisen suunnittelun sisältö- ja produktiotuotannon sekä asiakaspalvelun kanssa mahdollistaa pitkäjänteisen brändirakentamisen kotimaassa ja kansainvälisesti sekä yhdenmukaisen viestin välittämisen yleisölle. Markkinointiviestintä merkitsee orkesterissa yhtäältä yhteyksien ylläpitämistä yhteistyötahoihin, kuten ylikapellimestari, kapellimestari, solistivieraat ja median edustajat, ja toisaalta yleisösuhdetta kehittävä ja ylläpitävä sisällöllis-pedagogisen materiaalin tuottamista ja koordinoimista, esimerkiksi konserttien käsiohjelmat, kausiesitteet ja konserttien verkkolähetysten sisältösuunnittelu. Nämä sisällöllistä erityisosaamista edellyttävät toiminnot vaativat läheistä vuorovaikutusta orkesterin taiteellisen johdon kanssa.

Orkesteri tuottaa esityskauden aikana vähintään yhden tuotannon viikoittain. Konserttituotanto on tiimityötä, jossa tuotannon, viestinnän, talouden ja työnjohdon tiivis ja jatkuva yhteistyö ja vuoropuhelu ovat välttämättömiä taiteellisesti ja toiminnallisesti korkeatasoisten konserttien

22.6.2016

tuottamiseksi. Tämän yhteistyön toimivuudesta tulee huolehtia myös uuden johtamisjärjestelmän aikana. Tämän vuoksi esitän valtuustolle hyväksyttäväksi seuraavan sisältöisen pöytäkirjan, jonka löydätte myös kokousjärjestelmästä:

Hyväksyessään johtamisjärjestelmän uudistamisen ja siihen liittyvän hallintosäännön kaupunginvaltuusto edellyttää, että jatkovalmistelussa Helsingin kaupunginorkesterin taiteellisen, toiminnallisen ja hallinnollisen johtamisen saumaton yhteistyö varmistetaan korkean taiteellisen ja toiminnallisen laadun turvaamiseksi.

Kiitos.

Valtuutettu Malin

Arvoisa puheenjohtaja ja hyvät valtuutetut sekä täällä salissa että siellä kahvilan puolella.

Johtamisjärjestelmän uudistuksessa ollaan nyt saamassa aikaan sekä hyvää että huonoa. Joissakin asioissa mennään eteenpäin: kohti demokratiaa ja avoimuutta. Toisissa asioissa keskitetään valtaa entistä harvemmille. Näin on myös varhaiskasvatuksen osalta.

Varhaiskasvatus on uudessa mallissa saumattomassa yhteistyössä opetuksen kanssa, mikä tietysti tekee näkyväksi varhaiskasvatuksen tärkeän roolin oppimisvalmiuksien edistäjänä. Kuitenkin nyt esitetty lautakunta- ja jaostomalli herättää huolta siitä, miten varhaiskasvatusta koskevia päätöksiä jatkossa tehdään. Varhaiskasvatusvirasto aloitti toimintansa vuoden 2013 alussa ja toimii vielä oman lautakuntansa alla. Liityin varhaiskasvatuslautakuntaan viime vuoden keuhkokuumeella. Emme ole aina olleet kaikista asioista samaa mieltä, mutta olemme kaikki nähneet varhaiskasvatuksen tärkeyden lapsille ja huolehtineet siitä, että viesti tästä tärkeydestä kulkee myös muille päätöksentekijöille. Olemme lautakunnassa korostaneet esimerkiksi varhaiskasvatuksen ja lastensuojelun yhteistyötä, johon kiinnitetään huomiota myös tänään käsitellyssä tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa. Olemme vaatineet turvallisia ja terveellisiä päiväkotia ja leikkipuistoja ja nähneet varhaiskasvatuksen tärkeän roolin lasten kotoutumisessa ja kielten oppimisessa. Uskon, että oman lautakunnan mahdollistama syvä ymmärrys varhaiskasvatuksesta ja sen tärkeydestä on vaikuttanut siihen, että Helsingissä on päädytty säilyttämään subjektiivinen päivähoito-oikeus ja nykyiset ryhmäkoot.

22.6.2016

Nyt esitetyssä mallissa varhaiskasvatus ei enää saa omaa lautakuntaa, ei edes omaa jaostoa. Päätöksenteko tapahtuu kasvatus- ja koulutuslautakunnassa, ja sen suomen- ja ruotsinkielisissä jaostoissa. Vaikka uskon, että päätöksentekijöillä on jatkossakin hyvä tahto paneutua varhaiskasvatukseen ja sen kehittämiseen, olen hyvin huolissani siitä, onko se käytännössä mahdollista. Sosiaali- ja terveyslautakunnassa sosiaalinen on usein jäänyt terveydellisen varjoon. Olen huolissani siitä, että varhaiskasvatukselle käy opetuksen kainalossa samalla tavalla. Kannatan lämpimästi sitä, että ensi valtuustokauden aikana otetaan aikalisä ja arvioidaan, onko lautakuntien tai niiden jaostojen määrää syytä lisätä. Vasemmisto tulee jatkovalmistelussa myös vaatimaan palveluita käyttävien kaupunkilaisten ja kaupungin henkilöstön vaikutusmahdollisuuksien parantamista sekä varhaiskasvatuksessa että kaikilla muillakin toimialoilla.

Valtuutettu Enroth

Kiitos, puheenjohtaja.

Uusi johtamisjärjestelmä tulee tällaisenaan olemaan voimassa ainakin pari vuotta, kunnes maakuntamme tehtävät jaetaan uudelleen. Kun nyt päätetään johtamisjärjestelmän uusista päälinjoista ja jatketaan hallinnonuudistuksen hienontamista aina työntekoon asti, parin vuoden päästä meillä on edessä tämän hallintojärjestelmän sopeuttaminen uuteen tehtävänjakoon. Itsehallintomaakunnat ja sote-asioitten uudelleenryhmittely koskettaa puolta Helsingin työntekijöistä. Asia on hyvin merkityksellinen, ei vain työn itsensä kannalta ja palveluitten onnistumisen kannalta vaan myös työntekijöitten kannalta. Tällä hallintouudistukselle, jolla me nyt menemme, on tyypillistä se, että se tehostaa, ja aina kun tehostetaan, myös keskitetään eli valta siirtyy yhä enemmän ja enemmän harvemmille. Nämä näyttävät vuosien aikana liikkuvan vähän kuin vuorovedessä: väliin tehostetaan ja väliin demokratisoidaan. Tässä uudessa mallissamme on nyt tämä demokratia yläpäässä esillä korostetusti poliittisten pormestarien muodossa.

Meillä on aikaa pari vuotta ennen kuin maakunnan tehtävienjako on löytänyt vakiintuneet tai hyväksytyt, päätetyt muotonsa. Siihen asti tämä uusi organisaatio valmistaa meitä uuteen organisaatiomuutokseen. Siinäkin mielessä tämä organisaatiouudistus on kannatettava.

Kiitos.

22.6.2016

Valtuutettu Perälä

Kiitos, puheenjohtaja, ja kiitos myös arvon valtuutetuille oikein hyvistä puheenvuoroista.

Olen oikein iloinen siitä, että olemme hyväksyneet tämän hallintosääntöesityksen yksimielisesti niin johtamisen jaostossa kuin kaupunginhallituksessakin. Vaikkei se kerro siitä, että esitys olisi tällaisenaan hyvä ja kaikkien mielestä täydellinen, se kertoo kuitenkin siitä, että se on riittävän hyvä, jotta kaupunginhallituksessa olevat ryhmät voivat sen tänään hyväksyä.

Valtuutettu Jalovaara heitteli ilmaan avoimia kysymyksiä siitä, että tällä esityksellä ajettaisiin joidenkin ryhmien valtapoliittisia intressejä. Kaupunkidemokratiassa päätöksentekovaltaa käyttävät ne, jotka saavat siihen kaupunkilaisilta vaaleissa mandaatin. Tämä johtamisjärjestelmäesitys kiistatta siirtää valtaa viranhaltijoilta vaaleissa valituille luottamushenkilöille. Samalla kaupunkilaisten suoria vaikutusmahdollisuuksia parannetaan kesän aikana avoimessa ja laajasti kaupunkilaisia osallistavassa prosessissa osallistumisen linjauksilla. Toisin sanoen jatkossa vaalien lopputuloksella on yhä enemmän vaikutusta päätöksentekoon. Tämä on mielestäni selvästi askel parempaan suuntaan nykyjärjestelmään verrattuna. Samoin toimialauudistus on ollut vihreän valtuustoryhmän tavoitteena, sillä se vähentää siiloutumista ja mahdollistaa budjetoinnissa kaupungin kokonaisedun huomioon ottamisen nykyistä paremmin. Tämä erityisesti tiedoksi kaupunginhallituksen varapuheenjohtaja Pajamäelle.

Valtuutettu Vuorjoki oli huolissaan siitä, että lautakuntien omat toimintakulttuurit voivat hävitä, kun kaupunginvaltuuston ohjausvaltaa lisätään. Toisaalta voidaan myös nähdä, että jos lautakuntien jäsenet eivät ole sitoutuneet edustamiensa valtuustoryhmien hyväksymään strategiaan, ei sekään ole demokratian näkökulmasta ongelmattonta. Vallan mahdollisimman laaja hajauttaminen ei automaattisesti ole sen demokraattisempaa sen enempää kuin vallan äärimmäinen keskittäminen. Keskeisimpiä johtamisjaoston tekemiä muutoksia olikin tähän pohjaesitykseen kansliapäällikön vallan rajoittaminen luottamushenkilöiden eduksi.

Mitä tulee perussuomalaisten esitykseen pormestarin valitsemisesta neuvoo-antavalla kansanäänestyksellä, en pidä sitä millään tapaa mielekkäänä. Ensinnäkin henkilövaali neuvoo-antavalla kansanäänestyksellä olisi jo juridisesta näkökulmasta varsin ongelmallinen, ellei mahdollon. Olen myös lisäksi aikojen saatossa itse muuttanut mieltäni suorasta kansanvaalista demokratian korkeimpana muotona. Esimerkiksi

22.6.2016

Suomi on siirtynyt valtiotasolla tasaisella vauhdilla kohti parlamentaris-
mia aiemmasta puolipresidiaalisesta järjestelmästä, jossa yhdelle hen-
kilölle oli keskitetty merkittävästi valtaa. Nykyään suurin vallankäyttäjä
Suomessa on pääministeri, jonka on nautittava eduskunnan enemmis-
tön luottamusta. Tämä on demokratian näkökulmasta paljon terveem-
pää kuin yhdelle ihmiselle edes määrääjäksi keskitetty suuri valta. Li-
säksi se takaa, että päätöksenteko on ylipäätään mahdollista, kun kor-
keimman yksittäisen vallankäyttäjän on nautittava ylimmän päätöksen-
tekoelimen, meidän tapauksessamme kaupunginvaltuuston enemmis-
tön luottamusta.

Olen tyytyväinen siihen, että niin moni esitykseen joiltain osin tyytymä-
tön valtuutettu on kuitenkin tänään ilmoittanut olevansa halukas kan-
nattamaan esitystä, jotta voi vaikuttaa siihen jatkossa. Tämä on järke-
vää. Paljon on vielä neuvoteltavaa ja linjattavaa jäljellä, ja moni yksi-
tyiskohta on vielä aidosti auki. Uskon, että voimme jatkovalmistelussa
myös välttää monet riskit, joita tässäkin keskustelussa on tänään tuotu
esille. Toivon, että nämä suuret askeleet johtamisjärjestelmän uudista-
miseksi otettuamme pienemmät eivät aiheuta meille enää sen suurem-
pia ongelmia ja saamme uuden johtamisjärjestelmän käyttöön seuraav-
an valtuustokauden alussa. Se olisi suuri palvelus Helsingin demokra-
tialle.

Valtuutettu Anttila

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Jotta voisi suunnitella tulevaisuutta, on kyllä erittäin hyvä pohtia vähän
nykyhetkeä, millä tavalla tällä hetkellä toimimme ja minkälainen poliitti-
nen historia täällä erilaisilla asioilla on ollut, jotta voimme todella uskal-
taa tehdä muutoksen. Nyt tässä johtamisjärjestelmässä suurin keskei-
nen tavoite ja valtuuston tahtotila oli, että kansalaisten valitsemat val-
tuutetut saisivat lisää poliittista ohjausvaltaa ja että heidän asemansa
vahvistuisi.

Tuleeko näin käymään uudistetun johtamisjärjestelmän myötä? En ole
siitä kovin vakuuttunut. Mennään eteenpäin, mutta se, mitä tavoiteltiin,
jää kyllä aika ohueksi. Otan esille 3 eri näkökulmaa tässä. Ensinnäkin
pätöksenteossa valmistelu on aivan keskeistä. Se, joka kirjoittaa esi-
tyslistan, johtaa keskustelua. Meillä virkamiesvalmistelijat kirjoittavat
esityslistan ja johtavat keskustelua. Jos ajatellaan tämän hetken poliit-
tista kulttuuria, siihen valtuustoryhmien poliittiset ryhmät ovat yrittäneet
vastata ryhmien välisillä poliittisilla neuvotteluilla. Mutta miten tämä sit-
ten tällä hetkellä toimii, jos ajatellaan, että meillä on kuitenkin aika pit-

22.6.2016

källe sellainen virkamieskulttuuri ja poliittinen kulttuuri, että kokoomusryhmä suurimpana ryhmän vetää neuvotteluita, kirjoittaa esityslistan ja yleensä aina tukeutuu virkamiesten valmisteluihin ja puolustaa sitä erilaisissa neuvotteluissa. Olen ollut niin monissa budjettineuvotteluissa ynnä muissa, että tiedän sen. Kokoomusryhmällä ei ole niin sanottuja omia tavoitteita, vaan heidän tavoitelistansa on virkamiesvalmistelu ja sen puolustaminen. Ellei tästä kulttuurista päästä eroon, emme ole millään tavalla edistyneet tässä asiassa.

Näin ollen valmisteluprosessi, millä tavalla asioita valmistellaan, miten se vaikuttaa poliittisten ryhmien välisiin suhteisiin ja millä tavalla voitaisiin esimerkiksi neuvotteluita sopia eri ryhmien vetovastuulle, että myös poliittista kulttuuria demokratisoidaan, olisi aivan keskeistä. Jos mietitään, millä tavalla se vaikuttaa päätöksentekoon, oli suuri ponnistus, että poliittisissa neuvotteluissa saatiin muut ryhmät ymmärtämään, että kansliapäälliköstä ei voi tehdä sellaista yksinvaltiasta, jota alkuvaiheessa virkamiesvalmistelussa tuli esille. Se, joka valmistelee ja esittelee, todella käyttää suurta valtaa. Nyt jos ajatellaan sitä, mitä Osku Pajamäki omassa puheenvuorossaan totesi, että kansliapäällikön esittelyvaltaa kyettiin jollakin tavalla suitsimaan mutta hyvin pienin askelin. Joten se kysymys jää edelleenkin uudelleen tarkasteltavaksi, jos halutaan, että valtuutetuilla on todellista päätöksentekovaltaa. Näin ollen kun valmistelu on niin tärkeää, teen seuraavan ponnen:

Hyväksyessään päätösehdotuksen valtuusto edellyttää, että jatkovalmistelussa selvitetään apulaispormestarien tarvitsemien asiantuntijoiden ja valmisteluavun rooli mukaan lukien kaupungin sihteerien asema ja mahdollisuudet toimia virkavastuullisina valmistelijoina.

Tämä liittyy nimenomaan valmisteluun ja esittelyyn, koska apulaispormestarit ovat tässä mallissa kaikkein heikoin lenkki. Heidän mahdollisuutensa toimia todellisina oman alansa johtajina ovat aika kapeat. Näin ollen tätä valmistelua ja heidän päätöksentekomahdollisuuksiaan pitää jatkovalmisteluissa ehdottomasti vahvistaa.

Kiitos.

Valtuutettu Rissanen (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Vaikka täällä SDP:n ryhmä-pj kehotti minua hillitsemään itseäni, että ei pidä provosoitua, täytyy minun kyllä vähän provosoitua siitä, että täällä

22.6.2016

väitetään, että kokoomuksella ei olisi ollut mitään omia tavoitteita missään neuvotteluissa. Aika paksua, sanoisin, näinkin pitkäaikaiselta ja arvostamaltani kuntapoliitikolta kuin valtuutettu Anttila on.

Ledamoten Wallgren (replik)

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvä valtuusto.

Asiaa helpottaisi olennaisesti se – kysymystä kokoomuksen tavoitteista – jos kokoomus tekisi niin kuin SDP on tehnyt viime aikoina, että julkaisisi, julkisesti kertoisi, mitä tavoitteita sillä on ollut neuvotteluissa. Sitten on kaikkien nähtävillä, puhuuko Anttila enemmän totta vai Rissanen.

Valtuutettu Anttila (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Pyydän anteeksi valtuutettu Rissaselta. Ehkä puhuin vähän muutamasta vuodesta taaksepäin, jolloin olen ollut mukana erilaisissa neuvotteluissa. Varmaan tällä hetkellä kokoomusryhmä on petrannut tätä asiansa, ja varmaan kokoomuksella on oikein hyviä tavoitteita.

Valtuutettu Nyholm

Kiitos, puheenjohtaja.

Kaupunginjohtajalta on kysyttävä, koska puhuitte tänään kauniisti johtamisen jaostosta, miksi te olette joka vaiheessa tuonut omia kilpailevia esityksiä esiin ja näin mielestäni vaikeuttanut johtamisen jaoston työtä. Miksi virkahenkilöiden ylimpänä toimintanne on asettanut ainakin heidät hankalaan asemaan, heidän työnsä kun on ollut toimia johtamisen jaoston hyväksi. Johtamisen jaoston tehtävä on ollut valmistella uutta johtamisjärjestelmää. Työ etenikin alussa, mutta kun tuli aika päättää järjestelmän muodosta, tuli teiltä ehdotus, ja kappas vain, se oli sitten pohjana, johon johtamisen jaoston oli otettava kantaa – ei valmistelemaansa virkahenkilöiden kanssa tehtyä muotoa. Olitte jälleen nyt esillä omilla ehdotuksillanne, kun johtamisen jaosto viimeisteli ehdotustaan kaupunginhallitukselle ja valtuustolle. Voitteko selventää omaa rooliaanne valmistelussa? Koetteko sooloilunne vaikeuttaneen johtamisen jaoston työtä?

Kiitos.

22.6.2016

Kaupunginjohtaja Pajunen

Arvoisa puheenjohtaja.

Vastaan heti, että koen tilanteen kyllä päinvastaiseksi. Olen esittelijänä johtamisen jaostossa, ja minun velvollisuuteni on tehdä esitys. Sitten johtamisen jaosto niin kuin kaikki poliittiset elimet käsittelee pohjaesitystä. Niin kuin esityksessäni totesin, omaan esitykseeni tehtiin muutoksia.

Valtuutettu Luukkainen

Arvoisa puheenjohtaja.

Tässä edellä käytetyissä kymmenissä puheenvuoroissa varmasti pajatso on jo tyhjennetty sen osalta, mitä hyvää tässä on ja mitä mahdollisia epäkohtia tässä on. Mutta haluan omalta osaltani vielä vain korostaa yhtä seikkaa, koska pidän sitä aika suurena valuvikana, että pormestari ja apulaispormestari valitaan jatkossa sitten vain valtuutettujen joukosta.

Olen itse nyt seitsemättä kautta mukana valtuustotyössä, ja tällä kokemuksella uskallan kyllä todeta, että kaikki osaaminen tai paras osaaminen ja viisaus tässä kaupungissa ei kyllä rajoitu tähän saliin. On kaupungin kannalta suuri vahinko ja suuri tappio, että rekrytoinnit tehdään jatkossa vain näin suppeasta ja valikoituneesta tai rajoittuneesta joukosta. Olisin todella toivonut sitä, että näitten pormestarin ja apulaispormestareiden osalta olisi aidosti avoin haku eikä vain tämän salin ihmisten joukosta ja varavaltuutettujen joukosta.

Kiitos.

Valtuutettu Honkasalo (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Tämähän on tavallaan koko tämän pormestari-idea. Kokoomus-
han nyt voi sitten energisesti etsiä niitä erittäin päteviä ehdokkaita sinne seuraaviin kuntavaaleihin, joista ne pormestarit ja apulaispormestarit valitaan. Siinä varmaan riittää työsarkaa.

22.6.2016

Valtuutettu Ingervo

Kiitos, puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

En vastusta pormestarimallia, mutta nyt kun siihen on sotkettu toimialamalli ja valtuutettujen vallan heikentäminen ja keskittäminen kouraliseen valtuutettuja, en kieltämättä ymmärrä, miksi alkuperäisestä taivoitteesta – vaaleilla valittujen valtuutettujen vallan lisäämisestä – onkin luovuttu. Harvainvallan lisääminen on johtamisjärjestelmän ytimessä tässä valitettavasti. Samalla lisääntyy virkamiesvalta, kun heille varmasti delegoidaan jatkossa valtaa megalautakuntien väsyessä taakan alla. Lautakuntia on tulossa liian vähän. Erityisesti nykyisten kaavoitus- ja kiinteistölautakuntien yhdistymisen yhteen kaupunkiympäristölautakuntaan on ongelmallinen, ja riskinä on, että siitä muodostuu megakorruptiolautakunta. Nyt kaavoituslautakunta kokoontuu viikoittain ja kiinteistö joka toinen viikko. Lisäksi muita teknisen sektorin lautakuntia on tulossa tähän. Onko tarkoitus, että tämä uusi lautakunta kokoontuu jopa useita kertoja viikossa?

Minua huolestuttaa myös, että jatkossa delegoidaan koulujen lakkautus- ja perustamispäätöksiä virkamiehille tai lautakunnalle. Se on ongelmallista. Nytkin koululaisten iltapäivätoimintaa on aivan liian vähän ja aamutoimintaa ei ilmeisesti lainkaan. Jos se jatkossa menee virkamiehille pelkästään päätettäväksi, hankalammaksi tulee, koska budjetit kuitenkin tullaan menemään raamien mukaan tässä helposti.

Esitän 2 pontta:

Valtuusto hyväksyessään tämän esityksen samalla selvittää mahdollisuutta tarkistaa lautakuntien määrää ja työnjakoa hyvissä ajoin ensimmäisen valtuustokauden aikana, jotta voidaan arvioida mahdollisia muutostarpeita ennen seuraavaa valtuustokautta.

Selvitetään mahdollisuutta perustaa koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintajaosto, jotta toimintaa järjestyisi tarpeen mukaisesti ja lain hengen mukaisesti.

Minä kannatan Hakasen palautusesitystä.

Valtuutettu Kantola

Arvoisa puheenjohtaja ja valtuutetut.

22.6.2016

Päätin tulla tänne eteen puhumaan, kun tuntuu, että aika aina loppuu kesken tuolla istuessa. Olemme nyt päättämässä tosi merkittävästä uudistuksesta. Paljon on odotuksia ja paljon myös pelkoja, mitä tuleman pitää. Tässä on nyt tullut esille pari seikkaa, jotka ovat omalta osaltaan herättäneet ja joihin on kiinnittänyt huomiota. Toinen on kaupunkilaisten osallisuusmahdollisuus, ja toinen on hallintosääntö.

Kaupunkilaisten osallisuuden turvaaminen on tosi tärkeä asia, ja ihan näin suorilta käsin kannatan sen vuoksi Nuutti Hyttisen palautusehdotusta, koska siinä vähän ehkä eri sanoin kylläkin mutta joka tapauksessa esitetään asian palauttamista jatkovalmisteluun niin että saisimme neuvoa-antava kansanäänestys tähän järjestelmään mukaan.

Sitten toinen asia, jonka haluan nostaa esille, on hallintosääntö. Se on koko uudistuksen selkäranka, joka kannattelee tätä uudistusta hyvin tai sitten ei. Mitä nyt tässä olen lukenut hallintosääntöä, näyttää vähän siltä, että meillä on tällainen puolikuntoinen tila menossa ja selkäranka ei oikein vielä kannattele. Kun siinä on niin paljon avoimia kohtia, ei tiedä, kuinka dramaattisesti kaupungin selkä voi tästä vielä prakata. Syy tähän huolenaiheeseen on se, että nyt meidän pitäisi päättää hallintosäännön johtamisjärjestelmää koskevista osista, vaikka osa näistä hallintosäännöistä on vielä otsikkotasolla. Ylimmällä päättäjätasolla eli pormestari- ja kansliapäällikkötasolla nämä tehtäväkuvat ja toimivallan rajat on mietitty, mutta mitä alemmas menemme, sen vähemmän sääntöjä on kirjoitettu.

Lautakunta- ja jaostotasolla tarkempaa tietoa toimenkuvasta, tehtävistä ja toimivallan rajoista ei ole. Viranhaltijoista laaditaan jossain myöhemmässä vaiheessa toimintasäännöt. Kuitenkin nämä kaikki 3 – lautakunnat, jaostot ja viranhaltijat – ovat osa koko johtamisjärjestelmää. Yksi hyvä esimerkki tästä on kulttuuri- ja vapaa-ajan toimiala, jossa jaostojen tehtävistä ja niiden toimialasta tai toimivallan rajoista ei ole tietoa.

Esityksessä on kohta 155, jossa todetaan, että toimivallan jako jaostojen ja lautakunnan välillä ratkaistaan jatkovalmistelussa. Kun nyt tällainen suuri puute tässä hallintosäännössä on, teen tästä asiasta seuraavanlaisen ponnin, ja se löytyy sähköisestä järjestelmästä:

Hyväksyessään johtamisjärjestelmän uudistamisen selvitetään mahdollisuus säilyttää kulttuuri-, liikunta- ja nuorisajaostolle riittävästi toimivaltaa kyseessä olevaa palvelukokonaisuutta koskevissa asioissa niin että kaupunki pystyy tarjoamaan kaupunkilaisille vähintään nykyisen tasoiset kulttuuri- ja vapaa-ajan palvelut myös jatkossa.

22.6.2016

Sitten tietysti näin yleisenä toivomuksena on, että kaupunkilaisten osallisuus pyritään turvaamaan hallintosäännön jatkovalmistelussa niin että se on myös todellista.

Kiitos.

Kaupunginjohtaja Pajunen

Arvoisa puheenjohtaja.

Pahoittelen, mutta joudun toteamaan, että tämä palautusehdotus ei ole toteuttamiskelpoinen nykyisen kuntalain ja kunnallisesta kansanäänestyksestä annetun lain mukaisesti. Kansanäänestystä ei ole tarkoitettu henkilövalintojen tekemistä varten. Lakihanke, jossa pormestari olisi valittu suoralla vaalilla, pysähtyi aikoinaan valtiovarainministeriössä. Kuntavaalien neuvoa-antavan kansanäänestyksen järjestäminen samaan aikaan ei onnistuisi myöskään teknisesti, koska kansanäänestyskysymyksen muotoilu edellyttää sitä, että kuntavaalien tulos on tiedossa.

Valtuutettu Lindell

Kiitoksia.

Varavaltuutettu Hyttisen palautukseen seuraavaa, jota kannatti valtuutettu Helena Kantola. Itse istun jo jossa, ja siellä päätöksenteko oli yksimielinen. Myös ryhmämme puheenjohtaja Mika Raatikainen, joka istuu kaupunginhallituksessa, on hyväksynyt tämän. Käsittääkseni kaupunginhallitus hyväksyi tämän esityksen myös yksimielisesti. Ryhmämme kanta, vaikka Hyttinen piti ryhmäpuheenvuoron, ryhmässä ei ole tehty tämäntapaista kannanottoa. Pidän tätä käytäntöä hyvin omi-tuisena.

Kiitoksia.

Valtuutettu Hyttinen

Kiitos.

Tosiaankin jos esitys on kuntalain puolesta mahdoton, vedän sen pois. Lindellille vastauksena, että asiaa ei ole käsitelty lainkaan ryhmässä,

22.6.2016

joten siinä tapauksessa asiaan esitetty kanta on myös aika erikoinen. Se olisi varmaan neuvottelijan itsensä tehtävä.

Kiitos.

Valtuutettu Hakanen

Arvoisa puheenjohtaja.

Tässä keskustelussa on vain muutama puhuja ollut tyytyväinen siihen esitykseen, joka meidän halutaan tänään hyväksyvän. Suurin osa on ollut huolissaan ja osa enemmänkin kuin huolissaan ennen muuta valtan keskittämistä. Miksi tällainen esitys on sitten edennyt? Siksi, että sen valmistelu on tapahtunut pienessä piirissä. Mihin päätösvallan keskittämistä tarvitaan? Varmaan on monenlaisia ideoita, mutta väitän, että ensisijassa sitä tarvitaan, jotta päätöksenteko irrotetaan niistä palveluista, siitä asiantuntemuksesta, niistä ihmisistä ja tekijöistä, joita se koskee. Kun sisällöllinen ja asia-asukasyhteys katkaistaan, voidaan helpommin ajaa läpi sellaisia päätöksiä, joita asukkaat, työntekijät ja asiantuntijat eivät pidä hyvinä. Leikata, kilpailuttaa, yksityistää, kaupallistaa. Ymmärrän, että jotkut innokkaimmat kaupallistajat täällä salin oikealla laidalla saattavat tällaista kannattaa, vaikka tiedän, etteivät edes kaikki oikeistolaiset pidä tätä järkevänä. Mutta sitä en ymmärrä lainkaan, minkä takia vihreät, sosiaalidemokraatit ja vasemmistoliitto ovat mukana tällaisessa esityksessä.

Valtuutettu Perälä väitti, että tämä esitys vähentää kiistatta virkamiesten valtaa ja lisää valtuuston valtaa. Mihin tällainen väite perustuu? Kun lähes 20 lautakuntaa ja johtokuntaa lopetetaan, keskittyy päätöksenteko sellaisille megalautakunnille, joiden jäsenillä ei ole käytännössä mitään mahdollisuutta seurata sen toimialan asioita yhtä laajasti kuin nykyisten lautakuntien ja johtokuntien jäsenillä, saati sitten vaikuttaa niitä asioita koskevien päätösten valmisteluun.

Niin kauan kuin jaostoille ei ole esitetty mitään varsinaista budjettivaltaa, niiden rooli on muilta osin tyhjän päällä paitsi siltä osin, mitä tässä esitetään eräitä lupa-, valitus- ja muita tehtäviä. Esittelyvallan lisäksi virkamiehillä on tämän esityksen perusteella entistä enemmän myös sellaista valtaa, joka ei tule enää mihinkään lautakuntaan, koska suurin osa lautakunnista lopetetaan eivätkä megalautakunnat kykene käsittelemään niin monia asioita. Tässä tosiasiasa – näin väitän – ennen muuta siirretään valtaa virkamiehille ja vain vähäisemmässä määrässä sitten lohdutetaan vihreitä ja muutamaa muuta siitä, että he saavat valtuuston valitseman pormestarin ja apulaispormestarin.

22.6.2016

Kun tämä palautusesitys on tullut hylättyä, ehdotan valtuustolle seuraavaa. Valtuusto hylkää esityksen ja velvoittaa kaupunginhallitusta valmistelemaan uuden esityksen, jossa ei keskitetä valtaa pieneen piiriin, jossa turvataan lautakuntien ja yksiköiden riittävä määrä sekä laajennetaan asukkaiden ja henkilöstön vaikutusmahdollisuuksia.

Valtuutettu Oskala (vastauspuheenvuoro)

Totean vain valtuutettu Hakaselle, että on näytettävissä, että demokration taso ja laatu eivät ole suoraan sidoksissa luottamushenkilöiden määrään. Toisinaan jopa päinvastoin.

Valtuutettu Huru

Kiitos, puheenjohtaja. Arvoisat valtuutetut.

Palaten takaisin tähän, että perussuomalaisten valtuustoryhmän puheessa tehtiin vastaehdotus, viittaisin siihen, että olemme valtuustosalissa aiemminkin nähneet tapauksia, että kaupunginhallituksessa asia on mennyt läpi ja valtuustosalissa se on saanut toisenlaisen kohtelun. Ei siinä sen kummempaa. Se on vain osoitus demokratiasta.

Täällä on aikaisemmin viitattu jo siihen, että pitäisi odottaa sitä, kun valtioneuvoston valmistelema sote ja aluehallinnon uudistuksen toteutus näkyisivät kunnan tehtävissä. Toden totta: haluammeko me määräaikaista toimintaa pariksi vuodeksi ennen kuin se ehkä taas muuttuu? Emmehän me halua työntekijöinä välttämättä määräaikaista työsopimuksiakaan. Jatko pitäisi aina turvata. Se, mistä henkilökohtaisesti itse olisin kiinnostunut, on miten mahdollistamme pienten ryhmien toiminnan valtuustossa, kaupunginhallituksessa ja koko organisaatorakenteen uudistuksessa. Tunnettu tosiasiahan on, mikäli muodostat liian pienen ryhmän, et välttämättä tule kuulluksi.

Kuntastrategiaahan olemme tehneet jo pitkään. Strategia on ohjannut työtämme, ja se mikä tässä on upeaa, on että todennäköisimmin se tulee luomaan myös pohjaa jatkossakin toiminnallemme. Täällä on viitattu luottamushenkilöitten korvauksiin ja toivottu, että myös valtuutetut voisivat työskennellä täyspäiväisesti. Olisin huolestunut siitä, että toivottavasti emme uudista vain rakenteita, koska kuntalainen eli veronmaksaja viime kädessä tästäkin lystistä maksaa. Se, että käymme veronmaksajan kukkarolla, ei kyllä kovin mukavalta tunnu.

22.6.2016

Kuka sitten johtaa poliittista yhteistyötä? En todellakaan toivo kaksipäistä miekkaa vaan että kaupunkilaiset olisivat ne, jotka johtavat meidän toimintaamme. Ennen kaikkea olen myös huolissani pelastustoi-
mesta, että sen asema tulee säilytettyä niin vahvana, että toimialalla on mahdollisuus hommata kalustoa ja palkata ne miehet, jotka sitä työtä tekevät.

Täällä on tehty ponsi valtuutettu Rydmanin toimesta liittyen Helsingin kaupunginorkesteriin. Kannatan sitä samoin kuin kannatan valtuutettu Kantolan tekemää pontta, joka löytyy kokousjärjestelmästä. Liikuntavirasto on tunnetusti liikuttanut meitä ja tehnyt hyvää ja vahvistanut Helsingin brändiä.

Kiitos.

Ledamoten Wallgren

Arvoisa puheenjohtaja. Bästa fullmäktige.

Jottei tärkein unohtuisi, aloitan kannattamalla Maija Anttilan erinomaista pontta, Pilvi Torstin erinomaista pontta ja Ingervon ponsia 1 ja 2. Helena Kantolan pontta ei tarvitse kannattaa, mutta se vissiin sai jo kannatuksen. Tässä oli nyt tämä tärkein asia.

Sitten periaatteessa pikkuisen.. Tässä on todettu ja toistan sen, että jos katsotte valta-analyysin kannalta, tämä esitys, joka täällä on käsittelyssä, keskittää valtaa harvoille virkamiehille ja poliitikoille, näille pormestareille. Jos katsoo taas ehkä kiinnostavampaa seikkaa – tämä on tullut moneen kertaan – mutta vähemmän huomioitu tätä organisaatiouudistusta ja sen logiikkaa. Ihan lyhyesti tämä toimialamalli, johon nyt ollaan siirtymässä – tosin ei minun kannatuksellani. Hakanen, kaikki demarit eivät ole tässä samaa mieltä. Toimialamalli on tämän uusliberalismin kulta-aikaan syntyneen poliitikkopolven aikaansaannos. Viimeiset 20 vuotta on nähty sitä, että bisnesmaailman ajattelua siitä, mitä on organisaatio ja miten organisaatiota pitää johtaa, ne mallit haetaan bisneksestä politiikkaan. Silloin tarttuu meihinkin tämä omituinen tauti, että hyvän johtajan ominaisuus on se, että hän osaa johtaa. Hänen ei tarvitse tuntea substanssia, hän ei ole asijahtaja vaan hän on johtamisen asiantuntija. Tällöin putoaa pois siltä perinteeltä, joka meillä on, että meidän virastojamme johtavat sellaiset ihmiset, joilla on rautainen substanssiosaaminen. Tämä on iso muutos poliittisessa kulttuurissamme.

Nyt näitten 2:n, vallan keskittymismuutos ja tämän johtamisen asiantuntijuuden nostaminen tänne meidän virkavallan keskiöön, näille mo-

22.6.2016

lemmille asioille, joita minä pidän itse huonoille, löytyy yksi hyvä peruste. Se on se, että kun tätä valmistelua on seurattu kuitenkin suunnilleen vuoden ajan, myös mediassa jonkin verran, ruohonjuuritasolta ei ole tullut kaupunkilaisten keskuudesta mitään kovin vahvaa vastustusta vaan hiljainen hyväksyntä mielestäni. Tämä depolitisoitunut kaupunkiväestö näyttää mielestäni aika hyvin hyväksyvän tämän. Ehkä tämä heijastaa ihan hyvin nyt kaupunkilaisten mielialaa, että näin suurella enemmistöllä ollaan tällainen uudistus hyväksymässä. Minä näillä vanhanaikaisilla viime vuosisadalta perityillä näkemyksilläni jään pieneen vähemmistöön. Se on ihan normaalia, että jään vähemmistöön, eikä siinä mitään.

Paljon asioita kuitenkin on auki. Näistä keskeisistä asioista eli hallintomallista ja vallan keskittämisestä päätetään tänään, mutta meillä on jatkovalmistelussa paljon asioita, jotka ovat auki ja joissa näen myös paljon hyviä mahdollisuuksia. Kun tämä iso kuva on selvä, mennään vaikka otto-oikeuksiin, mennään esittelyvaltaan, mennään esittelylistan syntyyn, mennään dialogiseen valmisteluun, mennään osallistavan demokratian kehittämiseen. Näillä aloilla on vielä paljon mahdollisuuksia kesän aikana ja syksyllä tehdä hyviä päätöksiä. Suhtaudun tämän päivän päätökseen hieman kriittisesti mutta tulevaan suuremmalla optimismilla.

Kiitos lehtereille, jotka innolla seuraavat tätä kiinnostavaa keskustelua.

Valtuutettu Ingervo (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Onkin hyvä välillä pysähtyä miettimään, asummeko kaupungissa vai konsernissa. Kuntalaisten ja henkilöstön vaikuttamismahdollisuudet ovat jatkossa tapetilla myös.

Valtuutettu Oskala (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Ihan oikea huomio valtuutettu Wallgrenilta, että hallinnollinen uudistus ei tosiaankaan suuria kansanjoukkoja tuolla kaduilla villitse. Tämä johtuu yksinkertaisesti siitä, että tärkeintähän on loppujen lopuksi kuntalaisille se, että kaupunki toimii. Ei minua ainakaan itseäni kiinnosta, miten moottori toimii silloin kun ajan autoa. Haluan päästä vain autolla pisteestä A pisteeseen B. Tämä sama koskee Helsinkiä. Vaikka uskonkin,

22.6.2016

että uudistus parantaa vielä entisestään Helsinkiä, kyllä tämä meidän kaupunkimme on loistava jo nyt.

Sitten toinen pointti on se, että myös oikeastaan vallan hajauttaminen tosi pieniin sirpaleisiin muun muassa juuri kulttuurin alalla on ollut poliittinen päätös, joka on myös vallankäyttöä. Ehkä valtuutettu Wallgren voi miettiä, millaisia päätöksiä ei nykyisellä järjestelmällä edes voi tehdä, koska valta on niin hajautettua. Tässä on tietysti kaksi puolta tässä samassa asiassa.

Kiitos.

Valtuutettu Huru (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Edellinen valtuutettu oikeastaan jo toikin nämä ajatukset mieleen, että kaupunkilaisille on varmaan tärkeintä se, että kaupunki on toimiva. Tähän aikaisempaan puhujaan viitaten, varsinaiseen puheenvuoroon, toisaalta maailma on niin pirstoutunut, että välillä kyllä ajattelee, kun täällä on näitä työaikoja mietitty, että se olisi se 7 vuotta. Joskus on keskusteltu, pitäisikö sen olla 5 vuotta tai 4 vuotta, mutta toisaalta kun lukee kaupunginhallitukselle osoitetun kirjeen, henkilöstöä edustavat jäsenet toteavat, että toimialajohtajien osalta määräaikaisuus ei ole perusteltua, koska kyseessä on jatkuva tehtävä. Sitäkään ei kyllä voi tehdä ponneksi.

Kiitos.

Valtuutettu Männistö (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Valitettavasti tähän huumorivaatimukseen ei voida vastata.

Täällä oikealla laidalla ajatellaan, että valtuutettu Oskala oli kyllä oikean suuntainen varmasti tässä arviossaan kaupunkilaisten kiinnostuksesta tätä uudistusta kohtaan. Silti kuitenkin meidän kokemuksemme mukaan kaupunkilaiset ovat kiinnostuneet autojen moottorien tilavuudesta ja autojen moottorin tehosta. Sen lisäksi kasvavassa määrin myös autojen moottorien kulutuksesta. Täällä oikealla laidalla todella kannetaan huolta näistä asioista, joten toivomme kyllä vilpittömästi, että valtuutettu Oskalakin jatkossa kiinnittää huomiota sitten auton moottorin kulutuslu-

22.6.2016

kemiin ja myös kulutuksen suhteeseen suhteessa moottorin tehoon. Mutta siitä annetaan mielellään opastusta valtuutettu Oskalalle tosiaan täällä oikealla laidalla.

Valtuutettu Hursti

Arvoisa puheenjohtaja.

Sain tässä vähän vinkkiä siitä, että ei olisi ollut kannattavaa laittaa kah-ta eri asiaa tähän palautusehdotukseeni ja muutenkaan siihen, että saadaan tämä asia vihdoin menemään päätökseen. Näin ollen tein ponnin, jossa on näistä vain tämä toinen asia. Sitä ennen sanoisin kuitenkin kaikille autoilijoille, että ajan mieluummin moottoripyörällä.

Täällä on ponsi laitettuna.

Hyväksyessään päätösehdotuksen valtuusto edellyttää..

(Puheenjohtajan välikysymys.)

Kyllä. Kyllä löytyy.

Kiitos.

Valtuutettu Anttila

Arvoisa puheenjohtaja.

Edellisessä puheenvuorossani olin ajatellut vielä yhteen asiaan puut-tua, joka koskee toimialajohtajien, apulaispormestarien ja toisaalta kansliapäällikön keskinäistä suhdetta. Tällä hetkellä jos katsotaan, millä tavalla alaisuussuhde on nyt järjestetty, apulaiskaupunginjohtajan alai-sena hallinnollisena esimiehenä ovat virastopäälliköt, mutta virasto ko-konaisuudessaan on lautakunnan alainen. Tämä on tietyllä tavalla jon-kinlainen ristiriita, koska lautakuntahan käsittelee myös substanssiasioita ja samoin käsittelee myös apulaiskaupunginjohtaja. Jos jompikumpi on esimerkiksi eri linjoilla, silloin tietysti on se hallinnollinen esimies eli apulaiskaupunginjohtaja, joka määrittelee tämän linjan, joka voi olla vastoin poliittisen päätöksenteon asettamaa tavoitetta. Näin ollen olisin toivonut, että tässä uudistuksessa tämä kiista olisi ratkaistu niin että kansliapäällikkö on toimialajohtajien hallinnollinen esimies hallinnolli-sissa asioissa, mutta substanssiasioissa toimialajohtajat ovat apulai-spormestarien alaisia, koska poliittisen ohjauksen ja vallan vahvista-

22.6.2016

mista tässä haetaan. Substanssiasioissahan ne nimenomaan sitä ovat. Mutta nyt näyttää siltä, että tämä on edelleenkin jäänyt epäselväksi, mutta kun tähän asiaan kuitenkin nyt jatkossa palataan, pyydän kiinnittämään huomiota, että tämä asia korjattaisiin.

Valtuutettu Nyholm

Arvoisa puheenjohtaja.

Helsingin johtamisjärjestelmä sisältää isoja muutoksia ja kehittää rakenteita ymmärrettävämpään muotoon toimialojen muodossa. Kuitenkin lautakuntien vähyys johtaa usean nyt erillään olevan asian liittämiseen päätöksenteossa yhteen. Tämä tarkoittaa myös asioita, jotka on aiemmin nähty järkevänä pitää erillään joko korruption tai petosten pelossa. Selvä ongelmakohta on uudistuksessa yhteen liitettävä tonttien kaavoitus sekä tonttien luovutus. Nykyisessä mallissa kaavoitus on kaupunginsuunnitteluvirastossa, kun tonttien luovutus on kiinteistövirastossa, ja molemmilla on omat lautakuntansa. Esitetyssä uudistuksessa tonttien kaavoitus ja luovutus kuuluu kaupunkiympäristölautakunnalle. Jos aiemmassa mallissa on epärehelliselle toimijalle ollut hyödyllistä vaikuttaa virkamiesten kautta, tekee uusi esitys houkuttelevaksi vaikuttaa suoraan päättäjiin kaavoitusprosessin ollessa yhdessä lautakunnassa. Prosessin pitäisi aina olla sellainen, että virkamiehiin tai päättäjiin vaikuttaminen on hankalaa. Tämän ja muiden riskien arviointiin tulee kiinnittää huomiota ennalta ehkäisevästi, ei vasta mahdollisten väärinkäytösten esiin tullessa.

Viestini jatkovalmisteluun: Lopullista johtamisjärjestelmän käyttöönottoa ei tule tehdä ilman riskianalyysin tekoa ja mahdollisten porsaanreikien täyttöä. Korruptiomahdollisuuksien lisääntyminen häivyttää uuden esityksen hyödyt ja vahingoittaa kaikkien tasa-arvoista kohtelua.

Kiitos.

Valtuutettu Laaksonen

Kiitos, puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Pajatsossa on vielä tavaraa jokin kolikko. Puhun nyt liikuntatoimen näkövinkkelistä. Ensinnäkin olen iloinen, että liikuntatoimea tällä hetkellä ei alkuperäisen ajatuksen mukaisesti ole niputettu Korkeasaaren tai kirjaston kanssa. Sellainenkin vaihe oli olemassa, semminkin kun liikuntapuolella ehkä olisi mieluummin kaivattu sote-puolen kanssa yhteistyö-

22.6.2016

tä, että saataisiin yhteistyöllä sieltä kustannuksia alas, kun saadaan helsinkiläiset liikkumaan mahdollisimman tehokkaasti ja vahvasti.

Kiitos myös kokoomukselle siitä, että päätettävänä lopputuloksena on nyt oma liikuntajaosto, jossa on sama määrä jäseniä kuin nykyisessä liikuntalautakunnassa. Tässä on vain sellainen vaara edessä, että asioiden käsittely tulee hidastumaan nykyisestäään, kun liikuntajaoston jälkeen edessä on sitten vielä yksi lautakunta, kulttuuri- ja vapaa-ajan lautakunta eli yksi veräjä ennen kaupunginhallitusta. Tiedän jo nyt, että liikuntavirasto on toiminut toistakymmentä vuotta kustannustehokkaasti plus miinus yhden samalla henkilömäärällä, vaikka palvelutarjonta on kasvanut. Siellä mylly pyörii täysillä, ja nykyisessä liikuntalautakunnassa on kireitä aikatauluja päätöstenteon kanssa. Nyt tämä tulee sitä entisestään kiristämään, koska tulee yksi porras väliin ennen kuin asiat etenevät kaupunginhallitukseen ja eteenpäin.

Tämä tästä. Kiitoksia.

Valtuutettu Vuorjoki

Kiitos, puheenjohtaja.

Minulla olisi kysymys Hannu Oskalalle ja Erkki Perälälle. Te molemmat omissa puheenvuoroissanne puhuitte siitä, että vallan hajauttaminen ei välttämättä lisää demokratiaa, vallan keskittäminen ei välttämättä vähennä demokratiaa. Haluaisin mielelläni kuulla perusteluita, miksi näin. Tässä Hannu Oskala viittasi siihen, että tällaisessa hajautetussa systeemissä, joka meillä nyt on, joitakin päätöksiä ei voi tehdä. Mielelläni kuulisin, mitä ovat sellaiset päätökset, joita tässä ei voi tehdä.

Kiitos.

Valtuutettu Perälä (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja. Kiitos, valtuutettu Vuorjoki.

Itse asiassa totesin näin, että keskittäminen ei ole sen enempää demokratiaa edistävä asia kuin hajauttaminenkaan. Ne eivät minusta itseisarvoisesti vaikuta tähän asiaan, vaan se riippuu myös muista päätöksistä. Mutta yksinkertaistaen minä puheenvuorossanikin muistaakseni mainitsin, että muun muassa tämä, kun meillä on kunnallisvaalit ja niissä annetaan valtuustolle mandaatti ja sitten valtuustokauden alussa hyväksymme tämän strategian, jonka tarkoitus on linjata pitkälle isom-

22.6.2016

pia prosesseja tässä valtuustokauden aikana, viime kädessä ne ovat ne asiat, joita pyritään valtuustokauden aikana saamaan valmiiksi. Jos meillä on paljon lautakuntia, kun puhuit silloin tällaisesta lautakuntakulttuurista, jossa sitten siellä edustettuina olevat ihmiset eivät esimerkiksi hyväksy itse näitä omien valtuustoryhmiensä hyväksymiä strategisia linjauksia, se minun mielestäni ei ole demokratian näkökulmasta hyvä asia.

Valtuutettu Oskala (vastauspuheenvuoro)

Asiaa todella inhorealistisesti konkretisoitavaksi esitän kuvitteellisen esimerkin. Jos meillä on esimerkiksi teatterikenttä, jota me tuemme laajasti valtionosuusjärjestelmän kautta Helsingissä ja sitten kaupunki tukee omilla rahoillaan. Sitten jos ajatellaan, että meille tulee tiukahko budjetti, jossa meidän leikata myös kulttuurista, kulttuuri- ja kirjastolautakunta pystyy tällä hetkellä kohdistamaan säästöjä vain niihin teattereihin, jotka ovat kulttuuri- ja kirjastolautakunnan alaisena. Sama koskee myös valtionosuutta nauttivia orkestereita. Meillä on esimerkiksi UMO kulttuuri- ja kirjastolautakunnan alaisuudessa mutta Helsingin kaupunginorkesteri oman johtokuntansa alaisuudessa. Samoin kaupunginteatteri on oman johtokuntansa alaisuudessa, kun taas kaikki muut teatterit ovat kulttuuri- ja kirjastolautakunnan budjettivallan alaisuudessa. Tästä seuraa se, että kun sitten säästöjä tehdään, kulttuuri- ja kirjastolautakunta ei pysty katsomaan näitä kenttiä kokonaisuutena vaan joutuu kohdistamaan säästöt vain näihin omassa päätösvallassa oleviin yksiköihin. Ainoa paikka, missä nämä kaikki ovat samalla viivalla, on oikeastaan budjettineuvottelut, ja me kaikki kyllä tiedämme, miten avoimia, demokraattisia ja perehtyviä ne paloaseman vintin neuvottelut ovat.

Valtuutettu Vuorjoki (vastauspuheenvuoro)

Kiitos näistä vastauksista.

Nämä ovat minusta ihan relevantteja näkökulmia. Tämä on yksi lähestymistapa demokratiaan, että me saamme vahvemmat lihakset viedä eteenpäin sitä strategiaa, mikä on valtuuston voimin sovittu. Minun oma näkökulmani demokratiaan on erilainen. Ajattelen, että jos valtuustokauden alussa lyhyen ajanjakson sisällä tehdään isoja linjoja, jotka pitkälti sovitaan neuvotteluissa, jotka ovat kuntalaisilta suljettuja, valtuuston kyky viedä strategiaa eteenpäin ei ole yhtä vahva demokratian merkki kuin taas se, että samat kysymykset ja samat asiat tulevat julki-

22.6.2016

seen keskusteluun uudelleen ja uudelleen valtuustokauden aikana esimerkiksi sitä kautta, että lautakunnat niitä jollakin tavalla haastavat.

Valtuutettu Nyholm

Arvoisa puheenjohtaja, kaupunginjohtaja ja valtuutetut.

Kiitos keskustelusta ja mielipiteistä.

Kannatan Yrjö Hakasen ponsia sekä Sirkku Ingervon, René Hurstin ja Laura Kolben ponsia.

Kiitos.

Valtuutettu Hakanen

Kiitos, puheenjohtaja.

Valtuutettujen Perälä ja Oskala vastaukset valtuutettu Vuorjoen kysymykseen vahvistivat juuri sen, mistä varoitin. Tätä varten valtaa keskitetään pienempään porukkaan, että ne erilaiset mielipiteet on helpompi sivuuttaa.

Valtuutettu Perälä

Kiitos erityisesti valtuutettu Vuorjoelle tästä keskusteleavasta tyylistä.

Ymmärrän huolet, jotka liittyvät siihen, että ajattelemme, että on pienempi joukko ihmisiä, jotka päättävät asioista. Toisaalta näen myös niin että kun meillä on jatkossa vähemmän toimialalautakuntia, niissä on väistämättä enemmän valtuutettuja, jotka ovat vaaleissa saaneet kaupunkilaisilta ääniä. Tässä ikään kuin vahvistetaan mielestäni edustuksellista periaatetta. Samaan aikaan me olemme tämän kesän aikana valmistelemassa kaupunkilaisten suoran osallistumisen linjauksia. Minun mielestäni se on.. Ehkä itse edustan tällaista uudempaa käsitystä demokratiasta siinä, että minusta kaupungin asioihin vaikuttamisen ei tarvitse edellyttää kuitenkaan puoluekirjaa. Monet asiat ovat sellaisia, missä kaupunkilaiset haluavat olla suoraan vaikuttamassa valmisteluun ja sellaisissa konkreettisissa asioissa, mitä he haluavat muuttaa omassa asuinympäristössään muualla. Onnistuu paljon helpommin sitä kautta, että heillä on suoria vaikutuskanavia, ei niin että pelkästään vaaleissa saatu mandaatti on ainoa asia, jolla pystytään tekemään.

22.6.2016

Kuitenkin samaan olen sitä mieltä, että tässä nykyisessä järjestelmässä on mielestäni sinänsä perusteltua, että meillä on molemmat yhtä aikaa: meillä on tämä edustuksellinen puoli, jossa valtaa käytetään, mutta sen lisäksi me annamme kaupunkilaisille suoraa vaikutusvaltaa. Kuten tässä on todettu, en itse edusta sitä näkökulmaa, että mitä enemmän meillä on puolueiden edustajia eri lautakunnoissa, sitä enemmän meillä olisi demokratiaa. Näin se minusta kuitenkaan ei toimi.

Valtuutettu Vuorjoki (vastauspuheenvuoro)

Kiitos.

Olen täysin samaa mieltä, että me tarvitsemme sekä edustuksellista päätöksentekojärjestelmää että suoran demokratian välineitä ja keinoja. Ehdottomasti kannatan sitä, että näitä suoria vaikuttamisen kanavia rakennetaan tähän rinnalle, mutta mielestäni tämän edustuksellisen järjestelmän yksi olennainen elementti on se, että kuntalaisilla on helpot ja hyvät mahdollisuudet jatkuvasti valvoa, mitä siellä tapahtuu, ja hyvät mahdollisuudet käydä julkista keskustelua niistä asioista, mitä edustajat tekevät. Sen takia ajattelen, että tietynlainen ristiveto, jota tässä päätöksenteossa syntyy, on tärkeää ja sille pitää olla tilaa.

Valtuutettu Muttilainen

Kiitoksia, puheenjohtaja.

Kuulostaa kyllä näiden vihreiden epelien puheet siltä, että te olisitte halunneet luopua lautakunnista kokonaan.

Valtuutettu Ingervo (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Minä ainakin uskon, että moniäänisyys tuo parhaita tuloksia tässä päätöksenteossa, etteivät olennaiset asiat jää huomioimatta. Jos kovin pieni porukka kovin pienessä kabinetissa päättää, voi olla, että kaikki viisautta ei siellä asu, vaikka kuka tahansa meistä olisi siinä pienessä porukassa. Mietin tuossa esimerkissä, joka aikaisemmassa, olisiko ollut Oskalan puheenvuorossa tuli, että eihän se, että kulttuuripuolen toimijoita, johtokuntia ja lautakunta on ollut välillä vähän erillään, eihän sen

22.6.2016

takia koko johtamisjärjestelmää olisi tarvinnut näin rajusti muuttaa lautakuntien määrän osalta.

Valtuutettu Hakanen

Kiitos, puheenjohtaja.

Ensinnä valtuutettu Perälälle. En ole kuullut kenenkään muun kuin valtuutettu Perälän nyt tässä kokouksessa samoin kuin edellisen kerran, kun valtuusto käsitteli tätä asiaa, esittävän, että päätösvalta pitäisi olla vain puolueen jäsenkirjan perusteella valituilla henkilöillä. Se on aivan hölynpölypuhetta. Lautakuntien hyvin tärkeä merkitys on siinä, että ne käsittelevät asioita. Jos on hirvittävän vähän lautakuntia, niiden mahdollisuus käsitellä monia asioita on vähäinen. Silloin asukkaiden näkökulmasta asioiden julkisuus vähenee tai se ainoastaan näkyy budjetin summissa. Me tiedämme, mitä se tarkoittaa esimerkiksi sosiaali- ja terveystaloudella ja muilla hallinnonaloilla, suunnilleen yhtä summaa. Ota siihen nyt sitten kanta. Yksi summa menoista ja yksi tuloista. Lautakuntavaiheessa aidosti on enemmän mahdollisuuksia tietenkin asukkailla tietää, mitä käsitellään ja mitä siitä seuraa.

Sitten kun täällä on viitattu nyt asukasosallistumiseen, joka on ollut yksi niitä esityksiä, joita kriitikot ovat koko ajan esittäneet tämän 2 vuoden aikana ja joista kaupunginhallitus ei ole saanut mitään valmista vielä. Kysyisin nyt, kun kaupunginjohtaja alussa kertoi meille, että on yhteiskehittämispäivä, johon ymmärsin, että voi jollain tavalla ilmoittautua, ketkä voivat ilmoittautua. Kuinka laaja yhteiskehittämispäivä on kyseessä? Toivottavasti ei sellainen, mitä aika usein näkee kaupungissa harjoitettavan, että virkamiehet valitsevat pienen porukan, jolle ne tarjoavat valmiit esitykset, ja kahvin kanssa niistä sorvataan jotain virkamiehille sopivaa, vaan että tämä olisi aidosti asukaslähtöinen tapahtuma.

Toinen asia, johon nyt kiinnitän huomiota, että asukkaiden suuntaan tehtävä verkkokysely järjestetään nyt kesällä. Se on alkanut kesäkuussa ja päättyy heinäkuun lopussa. Kuinka moni täällä valtuustossa uskoo, että tällä tavalla toteutuu asukasosallisuuden rooli tässä valmistelussa, että kesäloman aikana järjestetään verkkokysely?

Valtuutettu Muttilainen (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

22.6.2016

Ihan lisäyksenä se, että olen huolestuttavan monta kertaa kuullut tässäkin salissa sen, että ei ole ihan kartalla, mitä kaikkea meidän esityslistamme pitää sisällään. Ihan senkin takia on syytä olla niitä lautakuntia, ettei tarvitse kaverilta kysyä tai painella, ihan huumorilla juosta tuolta pullon äärestä saliin.

Valtuutettu Hursti

Kiitos, puheenjohtaja.

Muttalainen puhui ihan täyttä asiaa. Minulla ovat olleet vähän korvat tukossa. Täällä on niin paljon näitä ponsia ja ehdotuksia tullut, että en ole varma, mutta varmuuden vuoksi kannatan valtuutettu Kantolan, valtuutettu Ingervon ponsi numero 2 ja valtuutettu Rydmanin pontta.

Valtuutettu Hakanen

Kiitos, puheenjohtaja.

Ilmoitan tässä, että olen jättänyt päätösjärjestelmään juuri nyt eriävän mielipiteen tähän päätökseen.

HELSINGIN KAUPUNGINVALTUUSTO
HELSINGFORS STADSFULLMÄKTIGE

Mari Puoskari
puheenjohtaja
ordförande

Tiina Teppo
johtava asiantuntija
ledande sakkunnig

22.6.2016

Pöytäkirja tarkastettu ja hyväksytty:
Protokollet justerat och godkänt:

Lasse Männistö
kaupunginvaltuutettu
stadsfullmäktigeledamot

Terhi Peltokorpi
kaupunginvaltuutettu
stadsfullmäktigeledamot